

การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
กันยายน 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

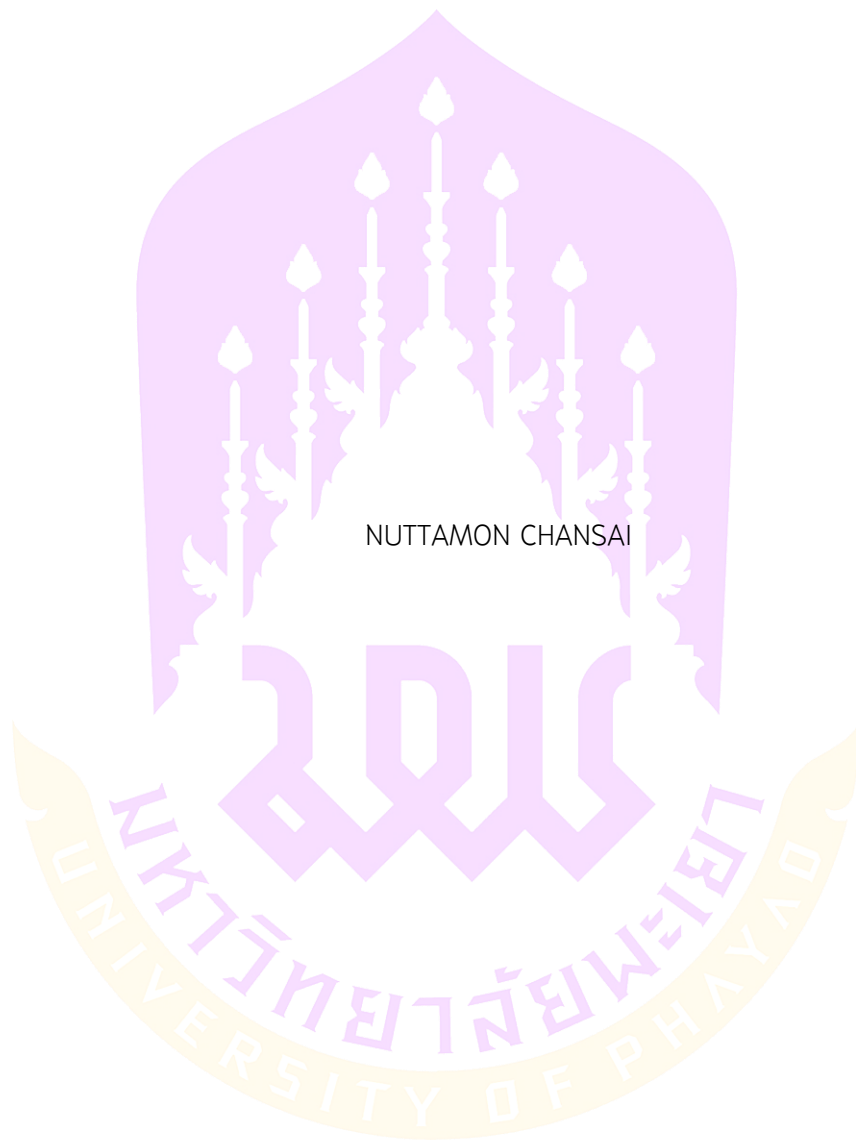
การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

นัทธมน จันทร์ใส

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
กันยายน 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE DEVELOPMENT OF ESSAY WRITING SKILLS OF MATTHAYOMSUKSA 1
STUDENTS USING COOPERATIVE INTEGRATED READING AND
COMPOSITION (CIRC) AND CONCEPT MAPPING

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Curriculum and Instruction

September 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

ของ นัทธมน จันทร์ใส

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุดาพร ปัญญาพุกฤษ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลภรณ์ วิชญาวัฒน์)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลำไย สีหามาตย์)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักรัตน์ สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** นัทธมน จันทร์ใส, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน),
มหาวิทยาลัยพะเยา, 2566
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลภรณ์ วิชญาวัฒน์
- คำสำคัญ:** การเขียนเรียงความ, การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC, แผนผังมโนทัศน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็งรายมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t

ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

Title: THE DEVELOPMENT OF ESSAY WRITING SKILLS OF MATTHAYOMSUKSA 1 STUDENTS USING COOPERATIVE INTEGRATED READING AND COMPOSITION (CIRC) AND CONCEPT MAPPING

Author: Nuttamon Chansai, Independent Study: M.Ed. (Curriculum and Instruction), University of Phayao, 2023

Advisor: Assistant Professor Wilaiphorn Witchayawat , Ph.D.

Keywords: Eassy writing, Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC), Concept mapping

ABSTRACT

This research aimed 1) to develop lesson plans using Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) technique and concept mapping, 2) to compare essay writing skill of students to the standard of 70%, and 3) to assess satisfaction of Matthayomsuksa 1 students towards learning using Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) technique and concept mapping. The sample consisted of 35 Matthayomsuksa 1/1 students at Mengraimaharaj Wittayakhom School in the first semester of the academic year 2566. Simple random sampling was used, with the classroom as the sampling unit. The instruments used in this study included 1) lesson plans using Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) technique and concept mapping, 2) essay writing skill tests, and 3) a satisfaction survey of students towards learning using Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) technique and concept mapping. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, one sample t-test.

The findings revealed that 1) the appropriation level of lesson plans using Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) technique and concept mapping was the highest, 2) the score of students' essay writing skill exceeded standard of 70% at significance level of .05, and 3) the students had highest level of satisfaction with learning using Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) technique and concept mapping.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร ปัญญาพฤกษ์ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลำไย สีหามาตย์ กรรมการสอบ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลภรณ์ วิชญาวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ตลอดจน ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ อีกทั้งแนะแนวทางในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ขุนมธุรส อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, คุณครูภาวัต เต่าพันธ์ และคุณครูไชยวิชิต เมืองคำ ครูโรงเรียนเม็งรายมหาราชวิทยาคม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ จนงานวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนเม็งรายมหาราชวิทยาคม ตลอดจนคณะครูทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ขอใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ทุกคน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อศรีทอน คุณแม่ศิริเพ็ญ จันทร์ใส และสมาชิกครอบครัวทุกคน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ขอขอบคุณ นางสาวพิมพ์พิมล มั่นกุ้ง และเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การศึกษอบรมสั่งสอนให้ ผู้วิจัยมีความรู้และประสบการณ์ จนประสบความสำเร็จในการศึกษาและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

นัทธมน จันทร์ใส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	12
การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้.....	15
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC	18
แนวคิดเกี่ยวกับแผนผังมโนทัศน์.....	23
การเขียนเรียงความ	32
ทฤษฎีความพึงพอใจ.....	56

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
แบบแผนการวิจัย.....	70
เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ	70
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	83
การวิเคราะห์ข้อมูล	84
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์.....	89
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรียงความ โดยจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 จากแบบทดสอบวัด ความสามารถการเขียนเรียงความ	93
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับ แผนผังมโนทัศน์จากแบบสอบถามความพึงพอใจ	94
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผลการศึกษา	96
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	110
ภาคผนวก ข การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	112

ภาคผนวก ค ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังโน ทัศน์.....	134
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ.....	148
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจ.....	153
ประวัติผู้วิจัย.....	157

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ผลคะแนนเฉลี่ย O-NET ปีการศึกษา 2563 ระดับสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเม็กรายมหาราชวิทยาคม	2
ตาราง 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 การเขียน	13
ตาราง 3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์.....	30
ตาราง 4 องค์ประกอบการประเมินและคำอธิบายระดับคุณภาพการเขียนเรียงความของ กมลรัตน์ สิงห์แก้ว	49
ตาราง 5 เกณฑ์เรียงร้อยถ้อยความศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565.....	50
ตาราง 6 เกณฑ์วัดความสามารถในการเขียนเรียงความตามระดับคะแนน (32 คะแนน)	52
ตาราง 7 การแปลผลการประเมิน	56
ตาราง 8 แสดงรูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลเฉพาะหลังการทดลอง	70
ตาราง 9 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์	71
ตาราง 10 เกณฑ์การกำหนดค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์.....	76
ตาราง 11 เกณฑ์วัดความสามารถในการเขียนเรียงความตามระดับคะแนน (Rubric Scores) (คะแนนเต็ม 32 คะแนน).....	77
ตาราง 12 การแปลผลการประเมิน.....	80
ตาราง 13 เกณฑ์การกำหนดค่าความพึงพอใจ	82
ตาราง 14 เกณฑ์การแปลความหมายของค่าความพึงพอใจ.....	82
ตาราง 15 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ.....	89
ตาราง 16 ผลวิเคราะห์ค่าประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ	92

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้แผนผังมโนทัศน์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70.....	93
ตาราง 18 รายละเอียดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ (รายข้อ)	94
ตาราง 19 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การเขียนประโยค ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์.....	114
ตาราง 20 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรียงลำดับเหตุการณ์ ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์	116
ตาราง 21 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การบรรยาย ประสพการณ์ ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์.....	118
ตาราง 22 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรียงความที่ดี ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์.....	120
ตาราง 23 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การวางโครงเรื่อง ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์.....	122
ตาราง 24 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การเขียนเรียงความ ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์	124
ตาราง 25 ผลการประเมินค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ จำนวน 6 แผน	126
ตาราง 26 ผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียน เรียงความด้วยวิธีของคาร์เวอร์.....	128
ตาราง 27 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียน เรียงความ	130
ตาราง 28 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ในการถาม แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์	131

ตาราง 29 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การบรรยาย
 ประสพการณ์ ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์..... 132

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แผนผังมโนทัศน์ของการเขียนเรียงความ 25

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนภาษาไทยว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ อีกทั้งยังเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนไทยให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีพร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 37)

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 48) ได้บรรจุสาระการเรียนรู้ให้เป็น 1 ใน 5 สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชาภาษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การเขียนหนังสือเป็นสิ่งที่ต้องเรียนและต้องใช้ความพยายาม การเขียน คือการสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ ผ่านตัวอักษร การเขียนทำให้ข้อมูลคงอยู่และสามารถเผยแพร่ได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 25) กล่าวว่า ปัจจุบันมีการเขียนด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การเขียนด้วยดินสอ การพิมพ์ด้วยสมาร์ตโฟน การพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ การเขียนมีความสำคัญกับมนุษย์เป็นอย่างมาก เนื่องจากการเขียนถือเป็นเครื่องมือในการบันทึก และเผยแพร่วัฒนธรรมของมนุษย์ นอกจากนี้การเขียนยังบ่งบอกถึงความสามารถของผู้เขียน ว่าผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้ออกมาเป็นถ้อยคำที่สละสลวย เรียงร้อยถ้อยคำให้เข้าใจง่าย ไม่สลับซับซ้อน ได้หรือไม่ การเขียนถือเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการสื่อสารจึงต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ

การเขียนมีหลายประเภท ดังปรากฏในสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 2

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลาง ดังนี้ 1) การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย 2) การเขียนสื่อสาร 3) การเขียนบรรยายประสบการณ์ 4) การเขียนเรียงความ 5) การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ 6) การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อต่างๆ 7) การเขียนจดหมายส่วนตัว 8) การเขียนจดหมายกิจธุระ 9) การเขียนรายงาน 10) มารยาทในการเขียน จะเห็นได้ว่ากระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญต่อการสื่อสารโดยใช้การเขียนในหลากหลายรูปแบบ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนำมาจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการสื่อสารโดยใช้การเขียนให้กับผู้เรียน อันจะนำผู้เรียนไปสู่การพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

ในปัจจุบันนักเรียนมีทักษะการเขียนที่ถดถอยลง สืบเนื่องจากการเขียนเรียงความในชั้นเรียน พบว่านักเรียนกว่าร้อยละ 70 มีทักษะการเขียนที่ไม่เป็นไปตามตัวชี้วัดที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ไม่ว่าจะเป็นการเขียนสื่อความไม่ได้ การใช้ภาษาพูดในงานเขียน การเขียนเล่าเรื่องราวที่ไม่เป็นไปตามลำดับ การเขียนบรรยายภาพที่ไม่ชัดเจน นอกจากนี้ยังพบว่าผลการสอบวัดประเมินผลระดับชาติ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเม็ญรัมย์มหาสารวิทยาคม ในกลุ่มสาระภาษาไทย เมื่อเปรียบเทียบตามตัวชี้วัดนักเรียนมีคะแนนในสาระการเรียนรู้การเขียนต่ำกว่าสาระการเรียนรู้การอ่าน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรม จึงต้องเร่งพัฒนาและส่งเสริมการเขียนเรียงความให้เกิดขึ้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลคะแนนเฉลี่ย O-NET ปีการศึกษา 2563 ระดับสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเม็ญรัมย์มหาสารวิทยาคม

สาระการเรียนรู้	การอ่าน	การเขียน	การฟัง และการพูด	หลักการใช้ภาษาไทย	วรรณคดีและวรรณกรรม
คะแนนเฉลี่ย	65.90	50.13	67.22	54.21	58.67

ที่มา : รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ฉบับที่ 5 - ค่าสถิติแยกตามสาระการเรียนรู้สำหรับโรงเรียน

จากตาราง 1 จะเห็นได้ว่า ผลคะแนนในสาระการเรียนรู้การเขียนต่ำกว่า สาระการเรียนรู้การอ่าน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องเร่งพัฒนาคะแนนในสาระการเรียนรู้การเขียนให้ทัดเทียมกับสาระ

การเรียนรู้อื่น ๆ เนื่องจากการเขียนเรียงความเป็นตัวชี้วัดที่ต้องรู้ของการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (แผนการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเม็งรายมหาธาวิทยาคม, 2566, หน้า 8)

การเขียนเรียงความ ถูกกำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้การเขียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การเขียนเรียงความมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะทางการเขียนมาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 88) การเขียนเรียงความจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะที่หลากหลาย เช่น ฝึกทักษะการประมวลเรื่องราวต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะเขียน ฝึกทักษะแสดงความคิดเห็น ฝึกทักษะการเรียบเรียงเรื่องราว ฝึกทักษะใช้ภาษาที่มีลำดับไม่วกวน ฝึกทักษะการสืบค้นข้อมูล ดังนั้นจึงควรฝึกฝนผู้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา

เนื่องจากทักษะการเขียน เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็น เพราะทักษะการเขียนคือการสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ หากนักเรียนมีทักษะการเขียนที่ต่ำ จะไม่สามารถสื่อสารสิ่งที่ตนเองคิด นอกจากนี้การเขียนยังช่วยให้นักเรียนมีความคิดที่เป็นระบบ ซึ่งทักษะการเขียนนั้นเชื่อมโยงกับทักษะอื่น ๆ เช่น การฟัง การดู และการพูด นอกจากนี้การเขียนยังส่งผลถึงรายวิชาอื่น ๆ หากนักเรียนไม่สามารถเขียนได้ จะทำให้ไม่สามารถสื่อสารความคิดของตนเองในวิชาอื่น ๆ ได้เช่นกัน ดังนั้นเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนให้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจนำแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เพื่อช่วยลดปัญหาการเขียนของนักเรียน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความ พบว่า มีวิธีการสอนที่สามารถนำมาใช้พัฒนาทักษะการเขียนเรียงความได้หลายวิธี เช่น แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนร่วมกับการบูรณาการท้องถิ่น, การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์, การใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ, การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับชุดกิจกรรม จากการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC (Cooperative integrated reading and composition) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สำหรับการสอนอ่านและบูรณาการการเขียน โดยเน้นกระบวนการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนลดความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน โดยสมาชิกในกลุ่มต้องช่วยกันทำกิจกรรมกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มต้องพยายามพัฒนาตนเองและช่วยพัฒนาเพื่อน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนแต่ละคนมีทักษะความสามารถเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ สุวีธนา เตือนแจ่ม (2564, หน้า 187) ว่า CIRC คือวิธีการสอนที่เน้นให้นักเรียนร่วมมือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ นักเรียนจะได้พัฒนาตนเองและสมาชิกในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จุดเด่นของการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ เน้นให้ผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้อง

กับ กมลทิพย์ ศรีน่วม (2558, หน้า 32) ได้กล่าวว่า เทคนิค CIRC เป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข เนื่องจากสมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เช่นเดียวกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559, หน้า 199) กล่าวว่า การเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น มีความสามารถในการอ่านและเขียนสูงขึ้น นักเรียนทำงานร่วมกันได้ดี มีความสนใจในการเรียน รวมทั้งทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และบรรลุเป้าหมายตามที่ครูกำหนดไว้ มีผู้วิจัยได้ทดลองนำวิธีการสอนนี้ไปใช้พัฒนาทักษะภาษาไทย อาทิ วรรณฐพล สนิทपाल (2563) ได้ศึกษาความสามารถด้านการเขียนเรื่องตามจินตนาการ และทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิด ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการเขียนเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเรื่องตามจินตนาการเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับ Erhan (2010) ได้ศึกษาความสามารถด้านทักษะการอ่านและการเขียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านและการเขียน ของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และวิธีสอนแบบดั้งเดิมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่านักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC มีความสามารถด้านการอ่านและการเขียน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ คือการเขียนสรุปในรูปของแผนผัง ทำให้ผู้เขียนสรุปความคิดได้อย่างเป็นระบบโดยไม่ต้องเสียเวลาเรียบเรียงข้อความ แผนผังมโนทัศน์ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่าย และยังง่ายต่อความเข้าใจของผู้อ่าน การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นภาพได้ง่าย และผู้เรียนสามารถลำดับความสำคัญ เหตุการณ์และสามารถอภิปรายถึงประเด็นต่าง ๆ ในหัวข้อนั้นได้อย่างง่ายดาย สอดคล้องกับ จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์ (2564, หน้า 13) ว่าแผนผังมโนทัศน์ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความหมาย และสามารถเก็บผังความรู้ไว้ในหน่วยความจำระยะยาว ทำให้การเรียนรู้มีความคงทน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์เป็นอีกวิธีที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความได้ มีผู้วิจัยได้ทดลองนำวิธีการสอนนี้ไปใช้พัฒนาทักษะภาษาไทย อาทิ สุนิษา เกาะอ้อม (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียงวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 2 จากการทดสอบการเขียนแบบประสบการณ์และแบบจินตนาการ นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเขียนความเรียงภาษาไทย คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีค่าสถิติ $t=30.543$ และค่า $Sig = .000$ แสดงว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเขียนความเรียงเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับ บุญรัตน์ เชื้อวงศ์ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียงโดยใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ และชุดกิจกรรมการเขียนซึ่งเหมาะสมและมีค่าความสอดคล้องที่ 0.81 และ 0.75 ตามลำดับ และยังพบว่า คะแนนการเขียนความเรียงของผู้เรียนคิดเป็นค่าร้อยละ 60, 75, และ 70 ตามลำดับ แสดงว่า ผู้เรียนที่เรียนการเขียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถการเขียนความเรียงมากขึ้น

การสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สำหรับการสอนอ่านและบูรณาการการเขียน โดยเน้นกระบวนการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน โดยสมาชิกในกลุ่มต้องช่วยกันทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ ร่วมกับการใช้แผนผังมโนทัศน์ในการจัดการสรุปความคิดได้อย่างเป็นระบบโดยไม่ต้องเสียเวลาเรียงเรียงข้อความ ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่าย ดังนั้นการสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น พร้อมทั้งเรียนรู้การอ่านเขียน โดยใช้แผนผังมโนทัศน์เพื่อมองเห็นและเรียงลำดับข้อมูลได้อย่างง่ายดาย

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กล่าวคือ ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความได้จากวิธีการสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดที่เป็นระบบ ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนสามารถมองเห็นมโนทัศน์ได้อย่างชัดเจน สามารถนำความรู้ความคิดที่รวบรวมได้มาสร้างแผนผังมโนทัศน์ที่มีการจัดลำดับความคิดรวบยอด การเชื่อมโยงความรู้สู่งานเขียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเขียนเรียงความต่อไปได้

คำถามการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ มีองค์ประกอบและคุณภาพเป็นอย่างไร
2. ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 หรือไม่
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเม็กรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดม ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเม็กรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดม ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

สมมติฐานของการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์มีองค์ประกอบและคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเม็กรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดม ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ มีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเม็กรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดม มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ การเขียนเรียงความตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 2 มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน

เรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวชี้วัด ท 2.1 ม.1/2 เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และ สละสลวย ท 2.1 ม.1/3 เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียด สันนิษฐาน ท 2.1 ม.1/4 การเขียนเรียงความ ท 2.1 ม.1/9 มีมารยาทในการเขียน

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็ງรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จำนวน 6 ห้อง รวมนักเรียนทั้งหมด 210 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็ງรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จำนวน 1 ห้อง จำนวน 35 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เนื่องจากทุกห้องมีการลดความสามารถของนักเรียน

ตัวแปร

ตัวแปรต้น

- 1) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

ตัวแปรตาม

- 1) ความสามารถในการเขียนเรียงความ
- 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

ระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยทดลองวันละ 1 ชั่วโมง จำนวน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน รวม 9 ชั่วโมง ซึ่งใน 9 ชั่วโมงนี้ไม่รวมเวลาทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

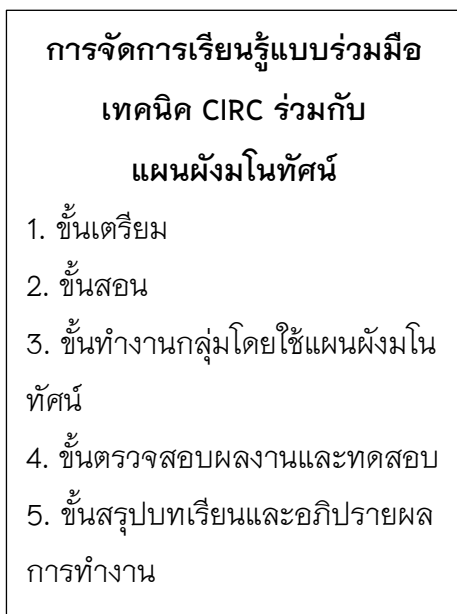
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความ ที่ใช้หลักของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ โดยมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นเตรียม คือ กระบวนการเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ขั้นสอน คือ การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC 3) ขั้นกิจกรรมกลุ่มโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ คือ การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกใช้แผนผังมโนทัศน์ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเห็นภาพใหญ่ ภาพย่อยของเนื้อหา และเรียบเรียงได้รวดเร็ว 4) ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียนทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม เพื่อประเมินผล และจัดลำดับกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด 3 อันดับ และ 5) ขั้นสรุปบทเรียนและผลการทำงานกลุ่ม คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปราย และสรุปความรู้เกี่ยวกับบทเรียน

ความสามารถในการเขียนเรียงความ หมายถึง งานเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อันเป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ โดยวัดจากคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบอัตนัยวัดความสามารถการเขียนเรียงความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รายการประเมินประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของเรียงความ 2) การตั้งชื่อเรื่อง 3) การเขียนส่วนนำ 4) การเขียนเนื้อเรื่อง 5) การเขียนสรุป 6) การใช้ภาษา 7) ลักษณะของเนื้อความ 8) การเขียนสะกดคำ 9) ความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยนักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้สอดคล้องกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่กำหนดไว้

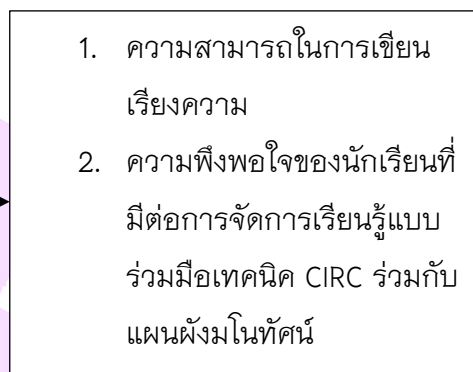
ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ในด้านบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งวัดจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.2 ความสำคัญของการเรียนภาษาไทย

1.3 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้น

1.4 สาระการเขียน

2. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

2.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

3.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

3.2 องค์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

3.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

4. แนวคิดเกี่ยวกับแผนผังมโนทัศน์

4.1 ความหมายของแผนผังมโนทัศน์

4.2 ลักษณะของแผนผังมโนทัศน์

4.3 หลักการสร้างแผนผังมโนทัศน์

4.4 ประโยชน์ของแผนผังมโนทัศน์

4.5 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

6. การเขียนเรียงความ

6.1 ความหมายของการเขียนเรียงความ

6.2 ประเภทของการเขียนเรียงความ

- 6.3 ขั้นตอนของการเขียนเรียงความ
- 6.4 ของความสามารถในการเขียน
- 6.5 องค์ประกอบของเรียงความ
- 6.6 วิธีการสอนเขียนเรียงความ
- 6.7 การประเมินผลการเขียนเรียงความ
- 7. ทฤษฎีความพึงพอใจ
  - 7.1 ความหมายของความพึงพอใจ
  - 7.2 ความพึงพอใจในการเรียน
  - 7.3 การวัดความพึงพอใจ
- 8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 12) กล่าวว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้หลักเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้ การแก้ปัญหาโดยได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ดังต่อไปนี้

ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1

ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1

ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1

สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1

เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1

เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริง

ความสำคัญของการเรียนภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนภาษาไทยว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้น

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 37) ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเกี่ยวกับทักษะการเขียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของผู้เรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่า ผู้เรียนจะต้องเขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัตรงาน เขียนวิเคราะห์ วิจัย และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2 การเขียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	1. การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย	2. การเขียนสื่อสาร เช่น การเขียน แนะนำตนเอง การเขียนแนะนำสถานที่ สำคัญ ๆ การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์
	3. เขียนบรรยายประสบการณ์โดย ระบุสาระสำคัญและรายละเอียด สั้นสมบูรณ์	3. การบรรยายประสบการณ์
	4. เขียนเรียงความ	4. การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา
	5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	5. การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องสั้น คำสอน โอวาท คำปราศรัย สุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง บทสนทนาเรื่องเล่าประสบการณ์
	6. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สาระจากสื่อที่ได้รับ	6. การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สาระจากสื่อต่างๆ เช่น บทความ หนังสืออ่านนอกเวลา ข่าวและเหตุการณ์ ประจำวัน เหตุการณ์สำคัญต่างๆ
	7. เขียนจดหมายส่วนตัวและ จดหมาย กิจธุระ	7. การเขียนจดหมายส่วนตัว จดหมายขอ ความช่วยเหลือ จดหมายแนะนำ การเขียนจดหมายกิจธุระ จดหมาย สอบถามข้อมูล
	8. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และโครงการ	8. การเขียนรายงาน ได้แก่ การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า การเขียนรายงานโครงการ
	9. มีมารยาทในการเขียน	9. มารยาทในการเขียน

ที่มา : ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระภาษาไทย, 2560, หน้า 17

จากตาราง 2 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่างต้นพบว่า ผู้เรียนจะต้องสามารถ เขียนเรียงความได้

ซึ่งสอดคล้องกับการทำวิจัยในครั้งนี้ที่ต้องการแก้ปัญหาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน นัก
การศึกษาจึงได้กล่าวถึง ความหมายของ แผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

ชวลิต ชูกำแหง (2553, หน้า 94) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่
เป็นลายลักษณ์อักษรของครู ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้
สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา เวลา เพื่อ
พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2554, หน้า 341) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผลให้
เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

อรุณณี ลอยหา (2559, หน้า 29) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การวางแผน
การจัดกิจกรรมเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าอย่างละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และวิธีวัดผล
ประเมินผลที่ชัดเจน

เบญจวรรณ วรรณบุตร (2563, หน้า 50) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง
การจัดเตรียมวางแผนงานหรือโครงการที่จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร โดยจะระบุ
จุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการสอน การใช้สื่อ การวัดประเมินผล เพื่อให้ครูผู้สอนใช้เป็น
แนวทางในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

จารุวรรณ สังฆะจารย์ (2565, หน้า 40) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการใช้อุปกรณ์การเรียนรู้ การวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับ
สาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างมีระบบ

จากที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
สามารถสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรของครู ที่
เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่วางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างละเอียดและเป็น
ระบบ โดยระบุจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการสอน การใช้สื่อ การวัดและประเมินผล

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาได้กล่าวถึง องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้
 ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559, หน้า 112-113) ได้กำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการ
 เรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ส่วนต้นที่แสดงถึงรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้
2. สาระสำคัญ
3. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้
4. สาระการเรียนรู้
5. กิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน/ขั้นกิจกรรม/ขั้นสรุป)
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้
7. การวัดและประเมินผล (วิธีการ/เครื่องมือ/เกณฑ์)

อรุณี ลอยหา (2559, หน้า 37) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
 ดังนี้

1. หัวเรื่อง
2. จำนวนคาบ/ชั่วโมงของแต่ละหัวข้อ
3. สาระสำคัญโดยสรุป
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ (กระบวนการที่ใช้)
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. การใช้สื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน
7. การวัดผลประเมินผล

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียร ยินดีสุข (2560, หน้า 21) กล่าวถึงองค์ประกอบที่
 สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถบรรลุมาตรฐานที่
 กำหนด ดังนี้

1. หัวเรื่องหรือชื่อหน่วยการเรียนรู้
2. มาตรฐานการเรียนรู้
3. สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนรู้
5. ชิ้นงาน/ภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ
6. การประเมินผล

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวถึง องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

- 1) ส่วนต้น (รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้)
- 2) สาระสำคัญ
- 3) ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) สาระการเรียนรู้
- 5) กิจกรรมการเรียนรู้ (ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน/ขั้นกิจกรรม/ขั้นสรุป)
- 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้
- 7) การวัดและประเมินผล (วิธีการ/เครื่องมือ/เกณฑ์)

การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน จึงต้องมีการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ นักการศึกษา ได้กล่าวถึง การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2545, หน้า 58) เสนอว่า ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) เป็นค่าแสดงความก้าวหน้าของผู้เรียน ดัชนีประสิทธิผลควรมีค่า 0.5 ขึ้นไป

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{จำนวนคะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

เพชฌุ กิจระการ (2546, หน้า 1-6) ได้เสนอแนวทางในการหาประสิทธิภาพโดยการพิจารณาพัฒนาการของนักเรียน คือ พิจารณาก่อนและหลังการเรียนเรื่องใด ๆ นักเรียนได้พัฒนาหรือมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ หรือเพิ่มขึ้นเท่าไร ซึ่งพิจารณาได้จากการคำนวณหาค่า t-test แบบ Dependent samples หรือหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index : E.I.) มีรายละเอียดดังนี้

1. การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยอาศัยการหาค่า t-test แบบ Dependent samples เป็นการพิจารณาว่านักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ โดยทำการทดสอบนักเรียนทุกคนก่อนเรียนและหลังเรียน แล้วนำมาหาค่า t-test แบบ Dependent samples หากมีนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าได้นักเรียนกลุ่มวิจัยที่กำลังศึกษามีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้

2. การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล มีสูตร ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{จำนวนคะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

หรือ

$$E.I. = \frac{P_2 - P_1}{Total - P_1}$$

เมื่อ P_1 แทน ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน

P_2 แทน ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน

$Total$ แทน ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยใช้วิธีการหาคคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เป็นเทคนิควิธีการสอนที่ใช้สอนอ่านเขียน โดยเฉพาะ นักการศึกษาจึงได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ดังนี้

ทิตนา แคมณี (2560 ,หน้า 270) กล่าวว่าเทคนิค CIRC เป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่ใช้ในการสอนอ่านและเขียนโดยเฉพาะ ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการอ่านแบบเรียน การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ และการบูรณาการภาษากับการเขียน

สุภาพร มีอาษา (2560, หน้า 52) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ว่า การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีการทำงานกลุ่มร่วมกันตามระดับความสามารถ กิจกรรม การฝึกมีการฝึกเป็นทีม ฝึกเป็นรายบุคคล มีการประเมินผลโดยเพื่อน โดยช่วยกันเรียนรู้จากการอ่านสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ แล้วถ่ายทอดสิ่งที่ได้เรียนรู้ เพื่อให้เกิดการประยุกต์นำไปใช้และเกิดความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

Slavin (1987 อ้างอิงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559, หน้า 191) กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ว่า เป็นเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือที่แบ่งกลุ่มผู้เรียน

ตามระดับความสามารถ ซึ่งในกลุ่มจะประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน มีกิจกรรมที่ฝึกเป็นทีม ฝึกเป็นรายบุคคล มีการประเมินผลโดยเพื่อน การฝึกเพิ่มเติมและการทดสอบ มีการจัดระบบการให้รางวัลแก่ทีมที่ทำกิจกรรมบรรลุเป้าหมาย โดยการประเมินผลการเรียนของสมาชิกทุกคนในทีม มีการเพิ่มโอกาสและเวลาการฝึกการอ่าน การเขียนมากขึ้น

Irwan, Zulfadli and Siti Sarah (2018, หน้า 351) กล่าวว่า CIRC เป็นเทคนิคการเรียนการสอนที่สามารถใช้เพื่อปรับปรุงความสามารถของนักเรียน ในการอ่านเรียบเรียงและการเขียนบรรยายเพื่อให้สถานการณ์ในห้องเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น

จากที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC จึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC คือรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่ใช้ในการสอนอ่านและเขียน โดยใช้เพื่อปรับปรุงความสามารถของนักเรียน ในการอ่านเรียบเรียงและการเขียนบรรยาย และเป็นเทคนิคที่การเปิดโอกาสให้นักเรียนทำงานกลุ่มร่วมกันตามระดับความสามารถ

องค์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

มีนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ไว้ดังนี้

ณัฐกาญจน์ เลิศยะโส (2553, หน้า 48-49)กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของเทคนิค CIRC ว่ามีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. กิจกรรมพื้นฐานด้านการอ่านและการเขียน (Basal related activities)
2. การดำเนินการสอนของครู (Direct instruction)
3. การบูรณาการ การอ่านและการเขียน (Integrated reading and composition)

โดยที่นักเรียนจะร่วมมือกันเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งเป็นเรื่องของการอ่านและการเขียน ต่อจากการสอนโดยตรงจากครูทุกครั้ง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559, หน้า 194) กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ว่ามี 3 องค์ประกอบ คือ

1. การสอนกิจกรรมที่เป็นพื้นฐาน
2. การสอนอ่านเอาเรื่อง
3. การสอนการเขียนร่วมกับศิลปะการใช้ภาษา

ทิตานา แซมณี (2560, หน้า 270) กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ว่าประกอบด้วย กิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมการอ่านแบบเรียน
2. การสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ
3. การบูรณาการภาษากับการเขียน

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) การสอนกิจกรรมที่เป็นพื้นฐาน 2) การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ 3) การบูรณาการภาษากับการเขียน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC มีหลากหลายขั้นตอน นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ไว้ดังนี้

Johnson and Johnson. (1998 อ้างอิงใน วัชรภา เสา่เรียนดี, 2548, หน้า 72) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบร่วมมือดังนี้

1. **ขั้นเตรียม** ประกอบด้วย ครูเป็นที่ปรึกษา ในคำแนะนำถึงบทบาทของนักเรียนการแบ่งกลุ่มการเรียน แจ่งวัตถุประสงค์การเรียนในแต่ละบท เวลาที่ใช้สอน และฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักเรียน
2. **ขั้นสอน** ครูทำการสอนในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยการนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหาแหล่งข้อมูลที่จะทำการค้นคว้า และมอบหมายงานกลุ่ม
3. **ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม** นักเรียนในแต่ละคนจะมีบทบาทหน้าที่ในการทำกิจกรรมกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมาย จะช่วยเหลือกันส่งเสริมสนับสนุนร่วมกันปฏิบัติ ทำให้เสริมแรงกัน
4. **ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ** เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนหรือไม่ ผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล ต่อจากนั้นเป็นการทดสอบ
5. **ขั้นสรุปบทเรียนและผลการทำงานกลุ่ม** ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งที่ไม่เข้าใจครูอธิบายเพิ่มเติม และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่ม

Slavin (1987 อ้างอิงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559, หน้า 194) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้การเรียนเทคนิค CIRC มีขั้นตอนและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ชื่อนำเสนอบทเรียน ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยมีการแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้ ผู้เรียนพร้อมทั้งทบทวนคำศัพท์เก่าหรือเนื้อหาในบทเรียนที่เรียนไปแล้ว จากนั้นแนะนำคำศัพท์ในเนื้อหาบทเรียนใหม่ ตลอดทั้งวิธีการเรียน เกณฑ์ กติกา ที่จะต้องปฏิบัติในบทเรียน ตลอดจนแบบทดสอบที่ต้องทำเมื่อเรียนจบแล้ว

2. ชื่นทำกิจกรรมกลุ่ม

2.1 กิจกรรมพื้นฐาน ที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามได้แก่ ฟังอ่านออกเสียง ให้ความหมายของคำ การสะกดคำและอ่านกับเพื่อนเป็นกลุ่ม แล้วสรุปเรื่องที่อ่าน

2.2 กิจกรรมการสอนอ่านจับใจความ เมื่ออ่านไประยะหนึ่งนักเรียนอ่านคล่องแล้ว ครูจะจัดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยมีขั้นตอนดังนี้ ครูเสนอเรื่องให้อ่าน ทำกิจกรรมกลุ่ม ทำกิจกรรมรายคน มีการตรวจสอบจากเพื่อน ฝึกปฏิบัติรายคนเพิ่มเติมโดยให้การบ้านและประเมินผลตามลำดับ

3. ชื่นประเมินผล เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมทุกครั้งมีการประเมินผลโดยการ ชักถามสนทนา อ่านออกเสียง แล้วสรุปใจความสำคัญของเรื่อง ทำการทดสอบความเข้าใจในเรื่องที่เรียนในรอบ 1 สัปดาห์ มีการนำคะแนนของทุกคนมารวมเฉลี่ยเป็นคะแนนของทีม หากทีมใดทำคะแนนถึงเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 90 ขึ้นไป จะได้รับประกาศเป็นทีมยอดเยี่ยม และได้รับเกียรติบัตรหากได้ร้อยละ 80 ได้รับการประกาศให้เป็นทีมเก่ง (Great team) ได้รับเกียรติบัตรรองลงมา

ทีศนา แคมมณี (2560, หน้า 268) กล่าวว่ารูปแบบ CIRC เป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่ใช้ในการสอนอ่านและเขียนโดยเฉพาะ รูปแบบนี้ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรมคือ กิจกรรมการอ่านแบบเรียน การสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการบูรณาการภาษากับการเรียน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถในการอ่าน นักเรียนในแต่ละกลุ่มจับคู่ 2 คน หรือ 3 คน ทำกิจกรรมการอ่านแบบเรียนร่วมกัน

2. ครูจัดทีมใหม่โดยให้นักเรียนแต่ละทีมต่างระดับความสามารถอย่างน้อย 2 ระดับ ทีมทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น เขียนรายงาน แต่งความ ทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบต่าง ๆ และมีการให้คะแนนของแต่ละทีม ทีมใดได้คะแนน 90% ขึ้นไป จะได้รับประกาศนียบัตร “ซูเปอร์ทีม” หากได้คะแนนตั้งแต่ 80-89% ก็จะได้รับรางวัล

3. ครูพบกลุ่มการอ่านประมาณวันละ 20 นาที แจงวัตถุประสงค์ในการอ่าน แนะนำ คำศัพท์ใหม่ ๆ ทบทวนศัพท์เก่า ต่อจากนั้นครูจะกำหนดและแนะนำเรื่องทีอ่านแล้วให้ผู้เรียนทำ กิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ผู้เรียนจัดเตรียมไว้ให้ เช่น อ่านเรื่องในใจแล้วจับคู่อ่านออกเสียงให้เพื่อน ฟังและช่วยกันแก้จุดบกพร่อง หรือครูอาจจะให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม วิเคราะห์ตัวละคร วิเคราะห์ปัญหาหรือทำนายว่าเรื่องจะเป็นอย่างไรต่อไป เป็นต้น

4. หลังจากกิจกรรมการอ่าน ครูนำอภิปรายเรื่องทีอ่าน โดยครูจะเน้นการฝึกทักษะ ต่าง ๆ ในการอ่าน เช่น การจับประเด็นปัญหา การทำนาย เป็นต้น

5. นักเรียนรับการทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ นักเรียนจะได้รับคะแนนเป็นทั้ง รายบุคคลและทีม

6. นักเรียนจะได้รับการสอนและฝึกทักษะการอ่านสัปดาห์ละ 1 วัน เช่น ทักษะการจับใจความสำคัญ ทักษะการอ้างอิง ทักษะการใช้เหตุผล เป็นต้น

7. นักเรียนจะได้รับชุดการเรียนรู้การสอนเขียน ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกหัวข้อการเขียน ได้ตามความสนใจ นักเรียนจะช่วยกันวางแผนเขียนเรื่องและช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และในที่สุตตีพิมพ์ผลงานออกมา

8. นักเรียนจะได้รับการบ้านให้เลือกอ่านหนังสือทีสนใจ และเขียนรายงานเรื่องทีอ่าน เป็นรายบุคคล โดยให้ผู้ปกครองช่วยตรวจสอบพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนที่บ้าน โดยมี แบบฟอร์มให้

จากที่นักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC สามารถสรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC เป็นกิจกรรมทีจัดการเรียนการสอนทีเน้น การอ่านและการเขียน มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนในการเรียนขนาดกลุ่มละ 4-6 คน โดยละ ความสามารถทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง อ่อน ซึ่งสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีบทบาทในการเรียนรู้ มีการช่วยเหลือกัน การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมทีหลากหลาย แต่มีสิ่งทีคล้ายกัน คือ กิจกรรมการอ่าน กิจกรรมกลุ่ม และการประเมินผล ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือก ขั้นตอนการวิจัยของ Johnson and Johnson. เนื่องจากมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมทีเหมาะสมกับ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นเตรียม คือ กระบวนการเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน

2) **ขั้นสอน** คือ การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC

3) **ขั้นกิจกรรมกลุ่ม**โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ คือ การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกใช้แผนผังมโนทัศน์ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเห็นภาพใหญ่ ภาพย่อยของเนื้อหา และเรียบเรียงได้รวดเร็ว

4) **ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ** คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียนทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม เพื่อประเมินผล และจัดลำดับกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด 3 อันดับ

5) **ขั้นสรุปบทเรียนและผลการทำงานกลุ่ม** คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปราย และสรุปความรู้เกี่ยวกับบทเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับแผนผังมโนทัศน์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังมโนทัศน์ ผู้วิจัยพบว่า มีนักการศึกษาหลายท่านที่ใช้คำในความหมายของ แผนผังมโนทัศน์ ในชื่อที่แตกต่างออกไป ได้แก่ แผนที่ความคิด แผนผังความคิด หรือแผนผังมโนทัศน์ ในการศึกษา ค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้คำว่า แผนผังมโนทัศน์ (Concept Mapping)

ความหมายของแผนผังมโนทัศน์

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของแผนผังมโนทัศน์ ไว้ดังนี้

วัชรพล วิบูลยศรีน (2556, หน้า 259) กล่าวว่า แผนผังมโนทัศน์ เป็นการแสดงความสัมพันธ์ของสาระหรือ ความคิดรวบยอดต่าง ๆ ให้เห็นเป็นภาพแล้วมาลำดับความคิดและเรียบเรียงข้อมูลต่าง ๆ เชื่อมโยงเข้าไว้ด้วยกัน อาจใช้รูปวงกลมแทนมโนทัศน์หรือความคิดก็ได้

อรนุช ลิมตศิริ (2557, หน้า 133) กล่าวว่า แผนผังมโนทัศน์ หมายถึง แผนผังหรือแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ ของมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นระบบ และเป็นลำดับขั้น โดยอาศัยคำหรือข้อความ เป็นตัวเชื่อมให้ความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีความหมาย ซึ่งอาจมีทิศทางเดียว หรือมากกว่าก็ได้

ทิตนา แคมมณี (2560, หน้า 230) กล่าวว่า แผนผังความคิดหรือผังมโนทัศน์ เป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระ หรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในการรวมความคิด แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิด ที่ประกอบด้วยการเขียนความคิดรวบยอดไว้ตรงกลางแล้วแตกสาขาออกไปเป็นความคิดย่อย ๆ ลากเส้นเชื่อมโยง ความคิดเพื่อแสดง

ความสัมพันธ์ โดยใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายของความคิด และสร้างแผนผังให้สมบูรณ์

บุญรัตน์ เชื้อวงศ์ (2563, หน้า 17) แผนผังมโนทัศน์ หมายถึง แผนผังที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของมโนทัศน์หรือ ความคิด ซึ่งประกอบด้วยความคิดหลักหรือความคิดรวบยอดเป็นระบบ และเป็นลำดับชั้น โดยอาศัยคำหรือ ข้อความเป็นตัวเชื่อมให้ความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีความหมาย โดยใช้เส้น หรือสัญลักษณ์แทน ความหมาย

วณิชฐพล สินภิบาล (2563, หน้า 41) แผนผังมโนทัศน์ หมายถึง การนำเสนอข้อมูลตามความรู้จากภาพสะท้อนของความคิดและความคิดเห็นที่เกิดจากการเชื่อมโยง ความรู้ใหม่กับความรู้เดิมที่ส่งผลให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น จดจำได้ง่ายและทบทวนอย่างได้รวดเร็ว

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของแผนผังมโนทัศน์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า แผนผังมโนทัศน์ หมายถึง การนำเสนอข้อมูลตามความรู้ ในรูปแบบแผนผังหรือแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ ของสาระหรือความคิดรวบยอดต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และเป็นลำดับชั้น โดยตำแหน่งของความคิดรวบยอดจะอยู่ตรงกลาง แล้วแตกสาขาออกไปเป็นความคิดย่อย ๆ ลากเส้นเชื่อมโยงเพื่อแสดงความสัมพันธ์

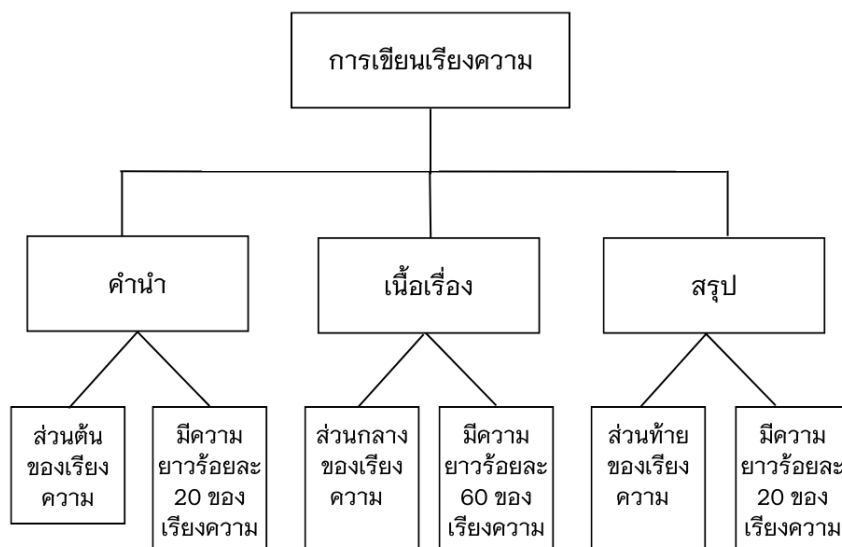
ลักษณะของแผนผังมโนทัศน์

นักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของแผนผังมโนทัศน์ ดังนี้

หนังสือสอนอย่างไรให้นักเรียนรู้จักคิด (2561, หน้า 48) กล่าวถึงลักษณะของแผนผังมโนทัศน์ว่า เป็นผังที่แสดงมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดใหญ่ไว้ตรงกลางและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ใหญ่และมโนทัศน์ย่อย ๆ เป็นลำดับชั้น ด้วยเส้นเชื่อมโยง

จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์ (2564, หน้า 3) กล่าวถึงลักษณะของแผนผังมโนทัศน์ว่า ผังมโนทัศน์เป็นภาพที่แทนด้วยกราฟิก มโนทัศน์แสดงเป็นภาพโดยใช้วงกลมหรือสี่เหลี่ยมและมีลักษณะเป็นกลุ่มคำของเครือข่าย ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์แสดงและอธิบายโดยเส้นเชื่อมโยง ทิศทางความสัมพันธ์แสดงโดยหัวลูกศร

Novak and Canas (2006) กล่าวว่า แผนผังมโนทัศน์มีลักษณะเป็นแผนภูมิอย่างง่ายที่แสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มคำมโนทัศน์ต่าง ๆ ได้แก่ มโนทัศน์หลัก มโนทัศน์รอง มโนทัศน์ย่อย ด้วยเส้น และคำเชื่อมโยง ลักษณะของแผนผังมโนทัศน์อาจเป็นรูปแบบง่าย ๆ หรือซับซ้อน ซึ่งเป็นลำดับชั้นลดหลั่นกันลงมา ดังภาพที่ 1

ภาพ 1 แผนผังมโนทัศน์ของการเขียนเรียงความ

Steiner, Albert and Heller (2007, หน้า 61) แผนผังมโนทัศน์ มีลักษณะเป็นเครือข่าย (Networks) ของมโนทัศน์ ที่แสดงออกมาในรูปของกลุ่มคำ (Node) และการเชื่อมโยง (Link) โดยกลุ่มคำจะเป็นตัวแทนของมโนทัศน์ ระหว่างมโนทัศน์มีการเชื่อมโยงด้วยเส้นตรงหรือเส้นโค้ง (Linking line) และเขียนคำหรือวลี (Linking phrase) ไว้บนเส้น เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์อย่างมีลำดับขั้นและมีระบบ โดยจะเริ่มเขียน มโนทัศน์หลักที่กว้างครอบคลุมอยู่บนสุด แล้วเขียนมโนทัศน์รองและมโนทัศน์ย่อยที่มีความหมายแคบหรือเฉพาะเจาะจงลดหลั่นกันลงมา

สามารถสรุปได้ว่า แผนผังมโนทัศน์มีลักษณะ เป็นแผนผังที่แสดงถึง มโนทัศน์หลักที่จะอยู่ด้านบน ตามด้วยเขียนมโนทัศน์รอง และมโนทัศน์ย่อยลดหลั่นกันลงมา แสดงความเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์หลัก มโนทัศน์รอง และมโนทัศน์ย่อย ด้วยเส้นเชื่อมโยง โดยมีหัวลูกศรแสดงทิศทางความสัมพันธ์

หลักการสร้างแผนผังมโนทัศน์

แผนผังมโนทัศน์ที่ดีจะต้องมีหลักการสร้างที่เป็นลำดับขั้นตอน นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการสร้างแผนผังมโนทัศน์ไว้ ดังนี้

อรนุช ลิมตศิริ (2557, หน้า 150) กล่าวว่า การสร้างผังมโนทัศน์มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกเนื้อหาที่จะสร้างแผนผังมโนทัศน์ โดยเลือกเนื้อหาที่ไม่ยาวและมีแนวคิดที่ไม่

ยาก

2. แยกแยะแนวคิดสำคัญและแนวคิดรอง

3. จัดลำดับให้แนวความคิดที่กว้างอยู่บนและแนวคิดรองอยู่ถัดมา
  4. นำแนวคิดที่อยู่ระดับเดียวกันมาจัดกลุ่มเข้าด้วยกัน
  5. เชื่อมโยงแนวคิดโดยลากเส้นแล้วเขียนคำหรือข้อความเชื่อมระหว่างแนวคิด
- ทศนา แคมมณี (2560, หน้า 231) กล่าวว่า หลักการสร้างแผนผังมโนทัศน์มีดังนี้
1. เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลาง แล้วแตกสาขาออกไปเป็นความคิดรวบ

ยอดย่อย ๆ

2. เขียนคำที่เป็นตัวแทนความหมายของความคิดนั้น ๆ ลงไป และใช้รูปทรงเรขาคณิตแสดงระดับของคำ คำใดอยู่ในขอบเขตเดียวกันให้ใช้รูปทรงเรขาคณิตเดียวกัน
3. ลากเส้นเชื่อมโยงความคิด เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของความคิดต่าง ๆ เส้นที่ใช้จะเป็นเส้นตรง เส้นโค้งหรือลูกศรก็ได้
4. ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นตัวแทนความหมายของความคิดต่าง ๆ
5. สร้างแผนผังความคิดให้สมบูรณ์ตามความเข้าใจของตน

Steiner, Albert and Heller (2007, หน้า 63) ได้เสนอแนะขั้นตอนการสร้างผังมโนทัศน์ว่า ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 กำหนดหัวข้อหรือประเด็นปัญหาที่จะนำมาสร้างเป็นผังมโนทัศน์
- ขั้นที่ 2 รวบรวมมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อยดังกล่าว (จากขั้นที่ 1)
- ขั้นที่ 3 นำมโนทัศน์ (จากขั้นที่ 2) มาจัดเป็นแผนผัง ในรูปแบบที่เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของสารสนเทศ
- ขั้นที่ 4 เชื่อมโยงมโนทัศน์ทั้งหมดตามระดับขั้น
- ขั้นที่ 5 อธิบายการเชื่อมโยงด้วยคำบรรยายความสัมพันธ์ที่เป็นอยู่ระหว่างมโนทัศน์
- ขั้นที่ 6 การทบทวนเพื่อพัฒนาผังมโนทัศน์

จากการที่นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงหลักการสร้างแผนผังมโนทัศน์ สามารถสรุปได้ว่า การสร้างผังมโนทัศน์มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดหัวข้อ 2) รวบรวมหัวข้อที่เกี่ยวข้อง 3) จัดกลุ่มแนวคิดที่ใกล้เคียงกัน 4) ลากเส้นเชื่อมโยง 5) สร้างแผนผังมโนทัศน์ให้สมบูรณ์

ประโยชน์ของแผนผังมโนทัศน์

เนื่องจากแผนผังมโนทัศน์เป็นแผนภาพหรือแผนผังที่สร้างขึ้น เพื่อเป็นตัวแทนองค์ความรู้ หรือภาพโครงสร้างมโนทัศน์ภายในใจของตามความเข้าใจของผู้สร้าง แผนผังมโนทัศน์จึงมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

มนัส บุญประกอบ (2542, หน้า 117) กล่าวว่า แผนผังมโนทัศน์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง ดังนี้

1. การระดมสมอง เหมาะแก่การใช้ผังมโนทัศน์ประเภทกระจายออกอย่างยิง เพราะเมื่อคิดถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เขียนเรื่องนั้นลงไปก่อน แล้วเขียนเส้นล้อมกรอบไว้ จากนั้นให้คิดต่อว่ามีอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง คิดได้เท่าไรให้เขียนลงไปทั้งหมด จากนั้นจึงเขียนเส้นโยงเรื่องหลักเมื่อได้มาก ๆ ขึ้น ก็อาจจำเป็นต้องจัดกลุ่มในภายหลัง การเขียนเช่นนี้เป็นลักษณะธรรมชาติ และเป็นอิสระมาก ใช้ได้ทั้งการระดมสมองคนเดียวหรือเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

2. การวางแผนงาน เช่น การเตรียมตัวสอบแข่งขัน การเตรียมทำกิจกรรมชุมนุม การเตรียมฝึกนักกีฬา การวางแผนการวิจัย เป็นต้น การเขียนถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นแผนผังมโนทัศน์ช่วยให้มองเห็นรูปธรรมชัดเจนภายในกระดาษเพียงหน้าเดียว ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ในการสื่อสารความเข้าใจแก่กัน ดุจแผ่นพิมพ์เขียวของสถาปนิกทีเดียว

3. การออกแบบ การออกแบบพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเชื่อมโยงข้อสนเทศบนโฮมเพจของตนเอง ลักษณะของผังมโนทัศน์เอื้อประโยชน์ในแง่นี้ได้เป็นอย่างดี เพราะผังมโนทัศน์เน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างจุดต่าง ๆ มากมายได้เสมอทุกรูปแบบ

4. การเขียนเรื่องราวก่อนที่จะเขียนบทความ เรียงความ รายงาน หรือเอกสาร ตำรา ต้องคิดโครงเรื่องหลักเพื่อแจกแจงไปสู่รายละเอียดในภายหลัง ลักษณะพิเศษของผังมโนทัศน์ที่แสดงความสัมพันธ์ได้หลายรูปแบบดังกล่าวมาแล้ว จะช่วยในเชิงความสัมพันธ์ของภาพรวมและส่วนขยายไปจนถึงรายละเอียดที่ต้องการและมีความซับซ้อนมาก ๆ ได้

5. เครื่องมือการเรียนรู้ การเขียนสรุปเรื่องราวแต่ละบทแต่ละตอนด้วยผังมโนทัศน์อาจช่วยให้จดจำได้เป็นอย่างดี เพียงใช้คำศัพท์เฉพาะต่าง ๆ มาจัดเรียงความสัมพันธ์

6. เครื่องมือการประเมิน ครูอาจใช้ผังมโนทัศน์ประเมินผู้เรียนแทนการเติมคำลงในช่องว่าง หรือแทนการเขียนตอบแบบอัตนัย เช่น ในเบื้องต้นของแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน ท่านอาจเขียนเป็นผังมโนทัศน์ที่เว้นว่างเป็นบางกรอบสำหรับให้เติมข้อความ กรณีที่ผู้เรียนเขียนผังมโนทัศน์ด้วยตนเองแล้ว ครูอาจถามให้ตอบอย่างอิสระและเปิดกว้าง โดยกำหนดให้เขียนเป็น

ผังมโนทัศน์รูปแบบใด ๆ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่คำนึงถึงความถูกต้องแง่เนื้อหา หลักการจำนวนคำมโนทัศน์ หรือคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ ระดับความซับซ้อนหรือชนิดของแผนผัง และความแปลกใหม่ในเชิงความคิดสร้างสรรค์

7. เครื่องมือในการนำเสนอเรื่องราวหรือการถ่ายทอดความรู้

8. การทำวิจัยเพื่อขยายองค์ความรู้หรือเพื่อทำผลงานขอเลื่อนตำแหน่งวิชาการ

ทัตมณี ชูขวัญ (2548, หน้า 27) ได้สรุปประโยชน์ของการนำผังมโนทัศน์ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ใช้เป็นเครื่องมือในการเตรียมการสอนของครู ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์เพื่อสำรวจความรู้ของนักเรียน แล้วนำไปวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและใช้ในการจัดลำดับเนื้อหาสาระที่จะสอน

2. ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้และประเมินความคิดรวบยอดของนักเรียน โดยการให้นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนเป็นแผนผังมโนทัศน์หรือตอบข้อสอบโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ เพื่อแสดงความเข้าใจในการเขียนตอบและเพื่อวินิจฉัยความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของนักเรียน

3. ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย โดยการใช้กรอบมโนทัศน์เพื่อสร้างความหมายจากสิ่งที่เรียน จะทำให้นักเรียนจดจำไปได้บ้างและมีความคงทนเพราะจะทำให้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียนไปทั้งหมด

จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์ (2564, ออนไลน์) กล่าวว่า มีการนำผังมโนทัศน์มาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมการเรียนการสอนในหลายลักษณะ เนื่องจากผังมโนทัศน์ช่วยวิเคราะห์มโนทัศน์สำคัญ ในกิจกรรมการเรียนการสอน จึงทำให้การสอนครอบคลุมทุกประเด็น และสามารถเป็นตัวแทนของความรู้เรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผังมโนทัศน์ยังเป็นเครื่องมือประเมินกระบวนการคิดประเภทหนึ่ง que ผู้สอนสามารถนำมาใช้ในการวินิจฉัยและเป็นข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการระดมสมอง การวางแผนงาน การออกแบบพัฒนาหลักสูตร การเตรียมการสอน การเขียนโครงเรื่องก่อนที่จะเขียนเอกสารจริง การเขียนสรุปเรื่องราวเพื่อช่วยการจดจำ การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการนำเสนอเรื่องราวหรือการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ

Baroody and Bartels (2001) กล่าวว่า ผังมโนทัศน์เป็นเครื่องมือประเมินกระบวนการคิดประเภทหนึ่ง และได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้ผังมโนทัศน์ในการประเมิน ได้ดังนี้

1. ผังมโนทัศน์สามารถใช้ในการวินิจฉัยและเป็นข้อมูลย้อนกลับในการจัดการเรียนการสอนได้เช่นเดียวกับการตัดเกรด นอกจากนี้การสร้างผังมโนทัศน์ของผู้เรียนสามารถทำให้ผู้สอนได้ทราบถึงระดับความเข้าใจในความคิดรวบยอด และสารสนเทศที่ได้สามารถนำไปใช้ในการวางแผน หรือปรับปรุงการเรียนการสอนได้

2. ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน การสังเกตพฤติกรรมการสร้างผังมโนทัศน์ทำให้ทราบจุดบกพร่องของผู้เรียน และเป็นเครื่องมือที่ทำให้ทราบการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ผังมโนทัศน์สามารถใช้ประเมินการทำงานกลุ่มและพัฒนาการรายบุคคลได้

4. ผังมโนทัศน์สามารถใช้เป็นแบบทดสอบด้านการเรียน และเป็นวิธีการประเมินทางเลือกใหม่สำหรับผู้สอน กิจกรรมการทดสอบโดยใช้ผังมโนทัศน์โดยการฟังการอภิปรายเกี่ยวกับการสร้างแผนผัง ทำให้ครูผู้สอนเข้าใจความคิดของผู้เรียนได้ชัดเจนขึ้น

Bryan Bradley (2019) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังมโนทัศน์ไว้ว่า

1. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพและเข้าใจเนื้อหา
2. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นกับแนวคิดของผู้แต่ง
3. ได้ใช้ประโยชน์ของสมองซีกซ้ายและขวา
4. ช่วยเรียกคืนหน่วยความจำ
5. ช่วยให้เกิดโครงสร้างทางความคิด
6. เป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง
7. ช่วยนักเรียนสังเคราะห์และรวมข้อมูลความคิด
8. กระตุ้นให้นักเรียนคิดอย่างสร้างสรรค์

สามารถสรุปได้ว่า แผนผังมโนทัศน์มีประโยชน์ ดังนี้ แผนผังมโนทัศน์สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลายลักษณะ เช่น การเตรียมการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สำหรับนักเรียน รวมถึงการนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวัดประเมินผลของผู้เรียน เนื่องจาก แผนผังมโนทัศน์ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพและเข้าใจเนื้อหา ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูล ทำให้ผู้เรียนสังเคราะห์และรวบรวมข้อมูลความคิดได้ง่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดโครงสร้างทางความคิด และยังเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

การจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือเทคนิค CIRC	แผนผังมโนทัศน์	การนำไปใช้
ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียม ผู้สอนจัดกลุ่มนักเรียนคละ ความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน และบอกวัตถุประสงค์ ของบทเรียนและวัตถุประสงค์ ของการทำงานร่วมกัน		ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียม ผู้สอนจัดกลุ่มนักเรียนคละ ความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน และบอกวัตถุประสงค์ของ บทเรียนและวัตถุประสงค์ของ การทำงานร่วมกัน
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสอน ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดย ใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC		ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสอน ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดย ใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC
ขั้นตอนที่ 3 ขั้นกิจกรรม กลุ่มโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ นักเรียนฝึกใช้แผนผังมโนทัศน์ ส่งผลให้นักเรียนเห็นภาพใหญ่ ภาพย่อยของเนื้อหา และเรียบ เรียงได้รวดเร็ว	กิจกรรมกลุ่มสรุป ความรู้โดยใช้แผนผัง มโนทัศน์ ส่งผลให้ นักเรียนเห็นภาพใหญ่ ภาพย่อยของเนื้อหา และเรียบเรียงได้ รวดเร็ว	ขั้นตอนที่ 3 ขั้นกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ นักเรียนฝึกใช้แผนผังมโนทัศน์ ส่งผลให้นักเรียนเห็นภาพใหญ่ ภาพย่อยของเนื้อหา และเรียบ เรียงได้รวดเร็ว

ตาราง 3 (ต่อ)

การจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือเทคนิค CIRC	แผนผังมโนทัศน์	การนำไปใช้
ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตรวจสอบ ผลงานและทดสอบ ผู้สอนและนักเรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลงานของนักเรียนทั้งงาน เดี่ยว และงานกลุ่ม เพื่อ ประเมินผล และจัดลำดับกลุ่ม ที่มีคะแนนสูงสุด 3 อันดับ		ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตรวจสอบ ผลงานและทดสอบ ผู้สอนและนักเรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ผลงานของนักเรียนทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม เพื่อประเมินผล และจัดลำดับกลุ่มที่มีคะแนน สูงสุด 3 อันดับ
ขั้นตอนที่ 5 ขั้นสรุปบทเรียน และผลการทำงานกลุ่ม ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกัน อภิปราย และสรุปความรู้ เกี่ยวกับบทเรียน		ขั้นตอนที่ 5 ขั้นสรุปบทเรียน และผลการทำงานกลุ่ม ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกัน อภิปราย และสรุปความรู้ เกี่ยวกับบทเรียน

จากตาราง 3 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นเตรียม คือ กระบวนการเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน โดยผู้สอนจัดกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน จากนั้นบอกวัตถุประสงค์ของบทเรียนและวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน
- 2) ขั้นสอน คือ การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC
- 3) ขั้นกิจกรรมกลุ่มโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ คือ การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกใช้แผนผังมโนทัศน์ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเห็นภาพใหญ่ ภาพย่อยของเนื้อหา และเรียบเรียงได้รวดเร็ว
- 4) ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของนักเรียนทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม เพื่อประเมินผล และจัดลำดับกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด 3 อันดับ
- 5) ขั้นสรุปบทเรียนและผลการทำงานกลุ่ม คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปราย และสรุปความรู้เกี่ยวกับบทเรียน

การเขียนเรียงความ

ความหมายของการเขียน

การเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึกนึกคิด เรื่องราว ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ไปสู่ผู้อื่นโดยใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด

วรรณิ โสมประยูร (2553, หน้า 146) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เพราะการเขียนเป็นทักษะการส่งออกตามหลักภาษาศิลป์

สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์ (2554, หน้า 67) ที่กล่าวว่า การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่แสดงออกทางภาษาเป็นลายลักษณ์อักษร แสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกที่มีอยู่ในใจให้ผู้อื่นได้รับรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 25) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียน คือ การใช้ถ้อยคำเรียบเรียงเรื่องราวที่บันทึก เพื่อการสื่อสารหรือการดำเนินงานแทนการพูด การเขียนจะใช้วิธีใด เช่น เขียนด้วยดินสอ ด้วยปากกา ด้วยพิมพ์ดีด หรือพิมพ์เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ก็เรียกว่าการเขียนได้

วรรมน เพียรเสมอ (2562, หน้า 2) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารความรู้ ความคิด ทัศนคติ และอารมณ์ เป็นลายลักษณ์อักษรหรือสัญลักษณ์

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2564, ออนไลน์) กล่าวถึงการเขียนว่า การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ เพื่อสื่อไปยังผู้รับได้อย่างกว้างไกล นอกจากนั้นการเขียนยังมีคุณค่าในการบันทึกเป็นข้อมูลหลักฐานให้ศึกษาได้ยาวนาน

จากที่นักการศึกษา กล่าวถึงความหมายของการเขียนข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเขียน คือ วิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่แสดงออกทางภาษาเป็นลายลักษณ์อักษร แสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกเพื่อสื่อไปยังผู้รับได้อย่างกว้างไกล นอกจากนั้นการเขียนยังมีคุณค่าในการบันทึกเป็นข้อมูลหลักฐานให้ศึกษาได้ยาวนาน การเขียนจะใช้วิธีใด เช่น เขียนด้วยดินสอ ด้วยปากกา ด้วยพิมพ์ดีดหรือพิมพ์เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ก็เรียกว่าการเขียน

ความหมายของการเขียนเรียงความ

เรียงความเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่ถูกเขียนประสงค์จะถ่ายทอดสารอันได้แก่ความรู้ ความคิด ความเห็นและความรู้สึกสู่ผู้อ่าน โดยใช้ภาษาที่ดี ถูกต้อง ชัดเจน และกระชับ เรียงความตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Essay เปลีอง ณ นคร (2512, หน้า 125) ผู้บุกเบิกวิชาการเขียนเรียงความ และได้เขียนตำราเรื่องนี้ไว้หลายเล่ม ได้อธิบายคำว่า Essay มาจากคำภาษาฝรั่งเศสว่า Essais ที่แปลว่าการทดลอง และความพยายาม ซึ่งเป็นหนังสือที่มองแตญ (Montaigne) นักประพันธ์ชาวฝรั่งเศสเขียนไว้ตั้งแต่ ค.ศ.1580 มีเนื้อหาเกี่ยวกับความนึกคิดของเขา เป็นเรื่องที่เขาสมองอ่านได้เพลิดเพลิน ต่อมาเมื่อผู้ดัดแปลงคำ Essais มาใช้คำว่า Essay เพื่อใช้เรียกงานเขียนชนิดหนึ่งว่าเรียงความ หรือ ความเรียง

เรียงความเป็นการเขียนที่มีสอนในโรงเรียน เป็นการเริ่มต้นฝึกการเขียนที่ครูมักตั้งชื่อเรื่องให้นักเรียนคิดหาเนื้อหาเอง เรื่องที่ฝึกเขียนมักเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน เช่น ประวัติส่วนตัว หมู่บ้านของฉัน ต้นไม้ สัตว์เลี้ยงที่ฉันชอบ อาชีพที่สนใจ ฯลฯ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 88) ได้ให้ความหมายของการเขียนเรียงความ ว่าเป็นการเขียนขั้นพื้นฐาน ผู้เขียนจะได้ฝึกประมวลเรื่องราวต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะเขียน ฝึกการเรียบเรียงเรื่องราวเพื่อสื่อความได้ตรงตามที่ต้องการ ฝึกแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ ฝึกใช้ภาษาที่มีลำดับไม่สับสนวุ่น

วัชระพงษ์ โกมุทธรรมวิบูลย์ และคณะ (2553, หน้า 233) ให้ความหมายของเรียงความว่า เรียงความ เป็นงานเขียนชนิดหนึ่งที่ถูกเขียนมีจุดประสงค์จะถ่ายทอด ความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจ ออกมาเป็นเรื่องราวด้วยถ้อยคำ สำนวนที่เรียบเรียงอย่างชัดเจน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2554, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของเรียงความว่า เรียงความ คือ การเรียบเรียงเรื่องราวเป็นร้อยแก้วตามหัวข้อที่กำหนดให้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 27) ได้ให้ความหมายของเรียงความว่า เรียงความ หมายถึง งานเขียนที่มีการกำหนดเรื่องหรือชื่อเรื่องขึ้น เป็นงานเขียนที่เป็นเรื่องจริง เป็นข้อเท็จจริงหรือความรู้ที่ผู้เขียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ หรือจากประสบการณ์มักแทรกความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่แปลกใหม่ หรืออาจเขียนให้คิด โดยใช้ถ้อยคำภาษาที่ประณีต การใช้สำนวนที่เหมาะสม และลำดับความคิดอย่างสมเหตุสมผล ทั้งนี้เนื้อหาในเรียงความต้องสมบูรณ์ในตัวเอง

ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของการเขียนเรียงความว่า เรียงความ คือ งานเขียนร้อยแก้วขั้นพื้นฐาน ที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์จะถ่ายทอด ความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจ ออกมาเป็นเรื่องราว โดยมีการกำหนดชื่อเรื่อง ทั้งนี้งานที่เขียนจะต้องมีข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริง ผู้เขียน

สามารถแทรกประสบการณ์ความรู้ลึก ความคิดเห็นลงไป โดยใช้ถ้อยคำที่ประณีต และลำดับความคิดอย่างสมเหตุสมผล ทั้งนี้เนื้อหาในเรื่องความต้องการสมบูรณ์ในตัวเอง

ประเภทของการเขียนเรียงความ

นักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของการเขียนเรียงความ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 105-108) ได้แบ่งประเภทของเรียงความออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เรียงความเกี่ยวกับความรู้ และเรียงความเกี่ยวกับคติธรรมและภายิต

1. เรียงความเกี่ยวกับความรู้ เรียงความประเภทนี้เป็นการเขียนเรียงความที่นำเสนอความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ การศึกษา ภาษา วรรณกรรม อาหาร ฯลฯ เนื้อหาที่นำเสนอสำคัญกว่าความคิดเห็น สิ่งที่สำคัญประการหนึ่ง คือ เนื้อหาต้องชัดเจนถูกต้องเป็นไปตามลำดับ ใช้คำเรียบง่ายสื่อสารได้อย่างตรงไปตรงมา ไม่ต้องใช้ศัพท์ยาก หรือเล่นคำเล่นสำนวนจนผู้อ่านสับสน โวหารที่ใช้ส่วนใหญ่ จะเป็นอธิบายโวหาร หรือบรรยายโวหาร ภาษาที่ควรใช้เป็นภาษาระดับมาตรฐานราชการ

2. เรียงความเกี่ยวกับคติธรรมและภายิต เรียงความประเภทนี้มีเนื้อหาคือเป็นนามธรรม ผู้เขียนจึงต้องเข้าใจความหมาย ของคติธรรมและภายิตต่าง ๆ ก่อน วัตถุประสงค์ของการเขียนมุ่งสั่งสอน เสนอแนะ ชักจูงให้ปฏิบัติตามในสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม ฉะนั้นผู้เขียนจึงต้องใช้เทศนาโวหารเป็นหลักในการเขียน โดยอธิบายให้เข้าใจหัวข้อธรรมะ แล้วขยายความชี้แจงแสดงเหตุผล พร้อมยกตัวอย่างให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเห็นคล้อยหรือปฏิบัติตาม ผู้เขียนอาจใช้โวหารอื่น เช่น พรรณนาโวหาร และสาธกโวหาร รวมทั้งใช้ภาพพจน์ร่วมด้วย

บุญกว้าง ศรีสุทโธ (2561, ออนไลน์) กล่าวว่า การเขียนเรียงความแต่ละเรื่อง ผู้เขียนต้องวางแนวทางการเขียนให้ชัดเจนว่าจะเขียนเรื่องอะไร วางโครงเรื่อง แนวทางการเขียน และกำหนดจุดมุ่งหมายของการเขียนที่ชัดเจนว่าจะสื่ออะไรถึงผู้อ่าน โดยทั่วไปสามารถแบ่งการเขียนเรียงความได้ 5 ประเภทดังนี้

1. เรียงความเชิงแสดงความรู้ เป็นการเขียนเรียงความที่ผู้เขียนอธิบายความรู้ในสิ่งที่เขียนถึงลักษณะสำคัญ คุณค่า สิ่งที่ทำให้เกิดความคิดเช่นนั้นโดยมุ่งให้ข้อเท็จจริง แสดงเหตุผล จนทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจ เรียงความประเภทนี้ได้แก่การเขียนเรียงความทางวิชาการ เป็นต้น

2. เรียงความเชิงกระทู้ธรรมและภาษิตต่าง ๆ เป็นการเขียนเรียงความโดยการยกตัวอย่างสำนวนสุภาษิต ธรรมะ พุทธสุภาษิต คำคม เป็นอุทาหรณ์ประกอบเรื่องเพื่ออธิบายกระทู้ธรรมให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งข้อความเหล่านี้อาจแทรกไว้ในเนื้อเรื่องตอนใดตอนหนึ่งก็ได้ตามความเหมาะสม

3. เรียงความเชิงบรรยาย เป็นการเขียนเรียงความในลักษณะการเขียนเล่าเรื่องจากประสบการณ์ การศึกษาค้นคว้าหรือจากการที่ได้รู้เห็นมาจากความเป็นจริงและสมจริงที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการเขียนเรียงความเกี่ยวกับชีวประวัติ ตำนาน ความเชื่อ การบรรยายสถานที่ บรรยายฉาก บรรยายภาค ธรรมชาติ เป็นต้น

4. เรียงความเชิงพรรณนาโวหาร เป็นการเขียนเรียงความโดยสอดแทรกอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียนลงไป มีการพรรณนาอารมณ์ความรู้สึก สร้างบรรยากาศ เช่น การเขียนเรียงความเล่าประสบการณ์ความประทับใจจากการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและมโนภาพแก่ผู้อ่าน

5. เรียงความเชิงโน้มน้าวใจ เป็นการเขียนเรียงความในเชิงโน้มน้าวใจ อบรมสั่งสอน ชี้แนะ เหตุผลข้อเท็จจริง เชิญชวนให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อถือคล้อยตามและปฏิบัติตาม เช่น การเขียนเรียงความที่แสดงให้เห็นถึงผลดีจากการทำความดี เพื่อโน้มน้าวหรือชักชวนให้ผู้อ่านอยากทำความดี

ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ (2562, ออนไลน์) กล่าวถึงประเภทของเรียงความว่า เรียงความแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เรียงความเชิงแสดงความรู้ และเรียงความเชิงสร้างสรรค์

1. เรียงความเชิงแสดงความรู้ เป็นการเขียนเรียงความ ที่ผู้เขียนอธิบายความรู้ในสิ่งที่ขีดเขียน ถึงลักษณะสำคัญ คุณค่า สิ่งที่ทำให้เกิดความคิดเช่นนั้น โดยมุ่งให้ข้อเท็จจริง แสดงเหตุผลจนทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ เรียงความประเภทนี้ได้แก่ การเขียนเรียงความทางวิชาการ เป็นต้น

2. เรียงความเชิงสร้างสรรค์ เป็นเรียงความที่ผู้เขียนจะต้องนำเสนอความคิดที่แปลกใหม่ ทันสมัย สร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกละเอียดอ่อน อยากติดตาม อ่านข้อความโดยไม่เบื่อ ความคิดริเริ่มในการเขียนเรียงความทำได้หลายแนวทาง เช่น ความคิดดีเริ่มในกระบวนการคิดแบบจินตนาการ คือการใช้จินตนาการของผู้เขียน สร้างเรื่อง สร้างมโนภาพ แล้วเขียนออกมาเป็นเรื่องราวให้ผู้อ่านได้อ่านแล้วเกิดจินตนาการคล้อยตามสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอ

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงประเภทของเรียงความ สามารถสรุปได้ว่า เรียงความมีหลายประเภท แบ่งประเภทของเรียงความได้ตามเนื้อหา เช่น เรียงความเกี่ยวกับความรู้

เรียงความเกี่ยวกับคตินิยมและภาษิต และเรียงความเชิงสร้างสรรค์ หรือแบ่งประเภทของเรียงความได้ตามวิธีการเขียน เช่น เรียงความเชิงบรรยาย เรียงความเชิงพรรณนาโวหาร เรียงความเชิงโน้มน้าวใจ สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือก การเขียนเรียงความเชิงบรรยาย เนื่องจากเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

ขั้นตอนของการเขียนเรียงความ

ลำดับขั้นตอนการเขียนเรียงความ เริ่มต้นจากการกำหนดเรื่องที่จะเขียน กำหนดขอบเขตของงานเขียน วางโครงเรื่อง จัดลำดับความรู้ เรียบเรียงเรื่องราวโดยคำนึงถึงองค์ประกอบของเรียงความทั้ง 3 ส่วน ดังที่ผู้รู้ด้านภาษาไทยแสดงทัศนะไว้ ดังนี้

ผจงวาด พูลแก้ว (2551, หน้า 14-18) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการเขียนเรียงความ ว่า ควรมีการเตรียมตัวในการเขียนอย่างเป็นขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. การเลือกเรื่องและตั้งชื่อเรื่อง การเลือกเรื่องเป็นขั้นตอนแรกในการเขียนเรียงความ ผู้เขียนควรเลือกเรื่องที่คุณเขียนมีความรู้มีประสบการณ์มากที่สุด สนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติม ใกล้ตัว มีทันสมัย แปลกใหม่ และกำลังอยู่ในความสนใจของสังคม อีกทั้งยังเป็นเรื่องที่คุณคิดว่าข้อมูลได้ สะดวก และแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางมีขอบเขตพอสมควร ส่วนการตั้งชื่อเรื่องซึ่งเป็นการกำหนดเนื้อเรื่อง ควรเป็นกลุ่มคำหรือประโยคเพื่อจำกัดขอบเขตของเรื่องได้ชัดเจน บอกแนวทางของ เรื่อง ครอบคลุมสาระของเรื่อง และควรใช้สำนวนที่กระชับรัดกุมและเข้าใจง่าย

2. การกำหนดขอบเขตของหัวเรื่อง ควรกำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียนให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดขอบเขตของหัวเรื่องเรียงความเรื่องนั้นในแง่ใด เขียนอย่างไร

3. การวางโครงเรื่อง การเขียนเรียงความจำเป็นต้องวางโครงเรื่องก่อนเพื่อช่วยให้เนื้อเรื่องของเรียงความมีเอกภาพ เพื่อชี้ให้เห็นจุดมุ่งหมายลักษณะ และขอบเขตของเนื้อเรื่องทั้งหมด ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร นอกจากนี้โครงเรื่องยังวางจะกรอกให้เรียงความมีเอกภาพ สัมพันธ์ภาพ และสารัตถภาพ การวางโครงเรื่องเป็นการทำเอาประเด็นสำคัญมาจัดเรียงให้เป็นระบบ โดยยึดจุดประสงค์ และขอบเขตของเรื่องเป็นเกณฑ์

4. การเขียนและตรวจทานการเขียนเรียงความ โดยนำโครงเรื่องที่วางไว้แล้วมาขยายรายละเอียดให้สอดคล้องกันตลอดทั้งเรื่อง ใช้ถ้อยคำสำนวนอย่างระมัดระวัง ถูกต้อง และเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม

5. การตรวจสอบเรื่องที่เขียน ว่ามีเนื้อหาครบถ้วน ใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ โดยทึ่งเรื่องที่เขียนไว้สักระยะแล้ว กลับมาหาตรวจทานเพื่อพิจารณาทบทวนความคิด และ เนื้อหาของเรื่องใหม่ หากพบข้อบกพร่องจะได้แก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 90) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนเรียงความ ดังนี้

1. การเลือกและการกำหนดเรื่องในการเขียนเรียงความ เรื่องที่นำมาเขียนเรียงความ มีทั้งเรื่องที่คุณเขียนคิดขึ้นเอง และเรื่องที่มีผู้กำหนดให้เขียน แล้วแต่กรณี กรณีที่คุณเขียนคิดเรื่องเอง ควรเป็นเรื่องที่ตน มีความรู้ มีประสบการณ์หรือสนใจ หรือเลือกเรื่องที่แปลกใหม่ที่ยังไม่มีผู้เขียนอย่าง แพร่หลายเพราะจะทำให้เรื่องน่าสนใจ ชวนติดตาม ส่วนกรณีที่มีผู้กำหนดเรื่องให้เขียน ไม่ว่าจะเป็นการเขียนเพื่อฝึกหัด หรือการเขียน เพื่อสอบหรือประกวดแข่งขัน เรื่องที่กำหนดมักเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปที่เป็นประสบการณ์ ของผู้เขียนเอง หรือเป็นความรู้ทั่วไปที่ทุกคนมีความรู้อยู่แล้ว เรื่องที่นักเรียนควรเขียน เช่น

1.1 สถานที่ต่าง ๆ ในละแวกบ้าน ในอำเภอ หรือในจังหวัดของตน

1.2 ประวัติ ลักษณะพิเศษ ความสำคัญของสถานที่ต่าง ๆ

1.3 ถนนสายสำคัญ หมู่บ้าน วัด แหล่งการค้า ในจังหวัดของตน บอกแหล่งที่อยู่ ทิศทางเขตติดต่อ เส้นทางคมนาคมของสถานที่นั้น ๆ ได้

1.4 บุคคลสำคัญในอดีต บุคคลสำคัญในจังหวัด ในอำเภอ ในหมู่บ้านของตน

1.5 เหตุการณ์สำคัญในจังหวัด ทั้งที่เป็นเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์และในปัจจุบัน

1.6 ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมที่โดดเด่นในจังหวัด

1.7 ของดีของสำคัญในจังหวัด

2. การกำหนดขอบเขตและจุดมุ่งหมายในงานเขียน ผู้เขียนควรจำกัดขอบเขตเนื้อหาที่จะเขียนให้เหมาะสมกับเวลา จำนวนหน้า วย เพศ และความรู้ของผู้อ่าน หากมีเวลาหรือมีจำนวนหน้าจำกัด ก็ควรกำหนดขอบเขตเรื่องให้แคบ ถ้าไม่จำกัดหน้าหรือมีเวลาเขียนนานก็กำหนดขอบเขตของเรื่องให้กว้างได้ เช่น ต้องการเขียนเรียงความขนาดยาว 2 หน้า กระดาษพิมพ์และกำหนดจะเขียนเรื่อง สมุนไพรร ผู้เขียนควรกำหนดหัวข้อให้แคบลง เช่น "น้ำสมุนไพรร" "เครื่องสำอางสมุนไพรร" "ประโยชน์ของสมุนไพรร" และ "ข้อควรคำนึงในการใช้สมุนไพรร" เป็นต้น เมื่อกำหนดขอบเขตของเรื่องแล้วก็ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียนให้ชัดเจน เช่น ต้องการเขียนเพื่อเล่าเรื่องเหตุการณ์หรือประสบการณ์ ต้องการเขียนเพื่ออธิบาย

วิธีทำ หรือแนะนำการปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใด ต้องการเขียนเพื่อเสนอความคิดเห็นเชิงวิพากษ์วิจารณ์ ต้องการเขียนเพื่อชักจูงโน้มน้าวปลุกใจให้ปฏิบัติตาม หรือต้องการเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ เป็นต้น ถ้าผู้เขียนกำหนดขอบเขตและจุดมุ่งหมายของเรื่องได้เหมาะสม เรื่องที่เขียนจะมีสาระและคุณค่าน่าอ่าน

3. การตั้งชื่อเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องที่เขียนมีความสำคัญ นับเป็นหัวใจของเรื่อง เนื่องจากเป็นส่วนแรกที่จะดึงดูดใจผู้อ่านสนใจเรื่องที่เขียนและชื่อเรื่อง เป็นส่วนที่บอกผู้อ่านว่าผู้เขียนจะเขียนเรื่องอะไร นั่นคือบอกความคิดความสำคัญของเรื่องที่เขียน ชื่อเรื่องควรใช้คำที่มีความหมายชัดเจน ไม่ใช้คำที่ต้องตีความ หรือใช้คำที่สร้างจินตภาพ ภาษาที่ใช้ตั้งชื่อเรื่องควรเป็นภาษาระดับมาตรฐานราชการถึงระดับกึ่งทางการ นั่นคือเป็นภาษาที่ถูกต้องตามความหมาย ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ชื่อเรื่องนั้นอาจสั้นยาว เป็นคำคำเดียว เป็นวลีหรือเป็นประโยคก็ได้ แต่ควรเป็นข้อความที่สามารถขมวดรวบความคิดของเรื่องที่เขียนได้และเป็นเรื่องที่น่าสนใจติดตามอ่าน วิธีการตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจอาจกระทำได้ดังนี้

- 3.1 ตั้งชื่อเรื่องให้ตรงกับเรื่องที่เขียนเช่น แม่ของฉัน พ่อของฉัน เกษตรกรรมบ้านฉัน และสร้างสิ่งแวดล้อมสดใส ใส่ใจกำจัดขยะไอที ฯลฯ
- 3.2 ตั้งชื่อเรื่องให้เร้าใจอยากอ่าน เช่น ถ้าโลกนี้ไม่มีน้ำมัน หนังสือคือประตูสู่โลกกว้าง และกล่องโหมกับความจริงที่ต้องรู้ ฯลฯ
- 3.3 ตั้งชื่อเรื่องโดยใช้ประโยคคำถาม เช่น อยู่อย่างไรในโลกเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต เส้นทางวัยรุ่นปัจจุบันสดใสหรือเสี่ยงสูง ฯลฯ
- 3.4 ตั้งชื่อโดยใช้คำพรรณนาให้เกิดภาพ เกิดอารมณ์ เช่น ต้นไม้ในใจคน น้ำตกใสไหลริน ที่นี้เมืองไทย อุ้มโลกให้หายร้อน
- 3.5 ตั้งชื่อโดยใช้คำคล้องจองหรือเล่นเสียง เช่น พลิกพื้นผืนป่าด้วยพระบารมี พอเพียง พอกิน พอใช้ได้ร่วมพระบารมี รวมพลังเยาวชนรุ่นใหม่ ช่วยช้างยิ้มได้ช่วยชาติไทยยิ้มด้วย บ้านเมืองน่าอยู่ อนาคตดี ซีวีเอสไอ ฯลฯ
- 3.6 ตั้งชื่อเรื่องโดยใช้คำคม สำนวน คำพังเพย คำกลอนและสุภาษิต เช่น สามัคคีคือพลัง ความรักเหมือนโรคา บันดาลตาให้มีตมม ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ฯลฯ

4. การเขียนโครงเรื่อง หมายถึง การวางและการจัดลำดับเค้าโครง อันเป็นความคิดสำคัญของเรื่องที่จะเขียน การเขียนโครงเรื่องไว้อย่างดีจะเป็นแนวทางในการเขียน ทำให้งานเขียนสมบูรณ์และมีคุณภาพ การเขียนโครงเรื่องเป็นขั้นตอนการเขียนที่สำคัญ ขั้นตอนหนึ่ง

แม้ว่าเรื่องที่เขียนจะแปลกใหม่ แต่หากเนื้อหาไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่เป็นลำดับต่อเนื่อง เนื้อความไม่ตรงกับชื่อเรื่อง หรือเนื้อความไม่ครบถ้วนก็ไม่ทำให้เรื่องน่าสนใจ วิธีการสร้างโครงเรื่องมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 การรวบรวมความคิด ขั้นตอนนี้เป็นการรวบรวมความคิดของผู้เขียน ผู้เขียนจะต้องพิจารณาเป็นเบื้องต้นก่อนว่า เรื่องที่เขียนควรมีเนื้อหาอะไรบ้าง เมื่อคิดได้ ให้จดไว้ทุกประเด็น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเนื้อหาจะต่อเนื่องหรือตรงกับเรื่องที่จะเขียน หรือไม่ ขั้นตอนนี้ยังไม่ได้มีการกลั่นกรองเนื้อหาสาระและการลำดับเรื่องราว

4.2 การคัดเลือกประเด็นความคิด เมื่อได้รวบรวมความคิดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเลือกได้หลากหลายแล้ว ก็คัดเลือกเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องที่จะเขียน ส่วนเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องตัดทิ้งไป

4.3 การจัดลำดับเนื้อหา ผู้เขียนควรนำประเด็นเรื่องต่าง ๆ มาจัดลำดับอีกครั้งหนึ่งตามเหตุและผล ตามเวลา ตามเหตุการณ์ก่อนหลัง ตามลำดับความสำคัญ ตามทิศทาง ตามสถานที่ลำดับใกล้ไกล ตามลำดับจากส่วนใหญ่สู่ส่วนย่อย หรือจากส่วนย่อยสู่ส่วนใหญ่ เป็นต้น การเรียงลำดับความคิดให้เป็นระเบียบมีเหตุมีผลจะทำให้ข้อเขียนชัดเจนเข้าใจง่าย

4.4 การทบทวนและปรับปรุงโครงเรื่องให้สมบูรณ์ ผู้เขียนควรทบทวนโครงเรื่องที่เขียนไว้ว่า มีประเด็นความคิดครบถ้วนหรือไม่ แล้วพิจารณาตัดหรือเสริม ทั้งนี้หากผู้เขียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียนอยู่บ้างก็อาจเขียนเป็นประโยคใจความสำคัญไว้ก็ได้ เมื่อนำมาเรียบเรียงเป็นเรื่องก็สามารถเขียนประโยคขยายความได้เลยทีเดียว

5. การแสวงหาและรวบรวมความรู้ ผู้เขียนควรมีความรู้และความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนอย่างกว้างขวาง เมื่อผู้เขียนเขียนโครงเรื่องเรียบร้อยแล้ว จึงควรค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อจะได้เขียนเรื่องได้อย่างสมบูรณ์และทันสมัย โดยการค้นคว้าหาข้อเท็จจริง หลักฐาน และรายละเอียดต่าง ๆ จากแหล่งความรู้ เช่น

5.1 การค้นคว้าจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และจุลสาร สิ่งตีพิมพ์ เหล่านี้มักให้ข้อมูลที่ทันสมัยและทันโลกกว่าหนังสือ

5.2 การสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เป็นวิธีที่รวดเร็วและได้ข้อมูลที่ทันสมัย เป็นวิธีหาข้อมูลที่นิยมใช้กันมากในยุคแห่งการสื่อสารปัจจุบัน

5.3 การสนทนากับบุคคลอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น วิธีนี้จะทำให้ผู้เขียนมีความคิดที่กว้างไกล ช่วยพัฒนาความคิดและระบบความคิดของผู้เขียนด้วย

5.4 การบันทึกข้อมูล การบันทึกเหตุการณ์และเรื่องต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูล หรือสถานที่จริงด้วยตนเอง วิธีนี้จะได้นิเวศและหลักฐานที่เป็นจริงและน่าเชื่อถือ

5.5 ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุทัศน์ ภาพยนตร์ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่ก้าวหน้าและทันสมัยในปัจจุบัน

บุญกว้าง ศรีสุทโธ (2561, ออนไลน์) กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนเรียงความไว้ดังนี้

1. เลือกหัวข้อเรื่องและกำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียน ผู้ที่จะเขียนเรียงความจะต้องกำหนดว่าตนเองจะเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร เพื่ออะไร และมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านได้รับสิ่งใด จากเรียงความเรื่องนี้ เช่น เขียนเรียงความเกี่ยวกับโทษของการดื่มน้ำอัดลม ผู้เขียนอาจชี้ให้เห็นโทษจากการดื่มน้ำอัดลมและเชิญชวนให้หันมาบริโภคน้ำเปล่าแทน เป็นต้น

2. รวบรวม คัดเลือก และจัดกลุ่มข้อมูล ผู้เขียนสามารถค้นคว้าข้อมูลได้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น รายการโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ อินเทอร์เน็ตจากคำบอกเล่าของผู้อื่นหรือประสบการณ์ของตนเอง แล้วนำมาคัดเลือก เรียบเรียงและจัดกลุ่มเพื่อความสะดวกในการนำมาใช้

3. เขียนโครงเรื่อง การวางโครงเรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร ถือเป็นสิ่งสำคัญในงานเขียนจะช่วยให้ผู้อ่านไม่สับสน ทำให้การดำเนินเรื่องเป็นไปตามลำดับและมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน

4. ลงมือเขียน หลังจากการรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้เขียนต้องอ่านข้อมูลทั้งหมดก่อนลงมือเขียน เพื่อจับประเด็นสำคัญ เรียบเรียงและแก้ไขให้อยู่ในกรอบ

5. อ่านทบทวนและแก้ไขข้อบกพร่อง การปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องอาจทำทันทีหลังจากที่เขียนเรียงความเสร็จ โดยการอ่านแก้ไขสำนวนภาษา รูปแบบ การลำดับความคิด หรืออาจนำมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากเขียนไปแล้วระยะหนึ่ง และถ้ามีโอกาสควรให้ผู้อื่นได้อ่านและวิจารณ์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

จากที่นักการศึกษา กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนเรียงความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนการเขียนเรียงความมีดังนี้ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียน 2) รวบรวมข้อมูล 3) เขียนโครงเรื่อง 4) ลงมือเขียนเรียงความ 5) ทบทวนและแก้ไข

ความสามารถในการเขียนเรียงความ

เรียงความ คืองานเขียนประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน ผู้เรียนที่เขียนเรียงความได้ดีย่อมเป็นผู้ที่มีทักษะการสื่อสารด้านอื่น ๆ ดีตามไปด้วย นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสามารถในการเขียนเรียงความ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 25) กล่าวถึงความสามารถในการเขียนเรียงความว่า การเขียนเรียงความต้องแสดงถึงปัญญา ทั้งปัญญาของตนเองและปัญญาของผู้อื่น กล่าวคือ หากเรียงความนั้นเป็นความคิดของคนคนเดียว จะทำให้รู้สึกว่าหลักฐานอ่อน ไม่น่าเชื่อถือ แต่หากใช้ปัญญาของผู้อื่นอ้างอิงด้วย จะช่วยให้เรียงความมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ เพราะได้ศึกษาค้นคว้า ไม่ได้เขียนขึ้นเองอย่างเลื่อนลอย

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และอารยา หุติงคะ (2555, หน้า 197) เสนอหลักการเขียนเรียงความที่ดี คือ ประเด็นหลักของเรื่องหรือส่วนที่ขยายความให้รายละเอียดตามจุดประสงค์ เนื้อเรื่องจะเป็นส่วนที่มีเนื้อหามากที่สุด ผู้เขียนต้องวางโครงเรื่องไว้ก่อน โดยเรียงลำดับก่อนหลัง แล้วขยายความออกไปทีละตอน ประกอบด้วยหลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้าต้องมีความสำคัญเพียงอย่างเดียว ทุกย่อหน้ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันไม่วกวน รู้จักใช้ประโยคที่มีความสำคัญ ประโยคขยาย และรู้จักใช้สำนวน โวหาร สุภาพิต คำคมต่าง ๆ เพื่อให้เนื้อความน่าอ่าน เนื้อความจะดีได้นั้นอยู่ที่การวางโครงเรื่องได้สอดคล้องกันตั้งแต่ต้นจนจบ มีการจัดลำดับเรื่องได้อย่างเหมาะสมว่าตอนใดมาก่อนหลัง เนื้อความเข้มข้นเต็มไปด้วยสาระ มีหลักฐาน น่าเชื่อถือ และมีความคิดดี เรียงความที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. มีเอกภาพ คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของข้อเขียน หมายความว่า ในแต่ละย่อหน้าต้องมีความสำคัญหรือจุดมุ่งหมายเพียงอย่างเดียวและมีข้อความอื่นมาขยายใจความนั้น โดยการยกตัวอย่าง หรือมีข้อสนับสนุนอย่างชัดเจน และจะต้องเป็นเรื่องเดียวกันกับประโยคที่มีความสำคัญ

2. มีสัมพันธภาพ คือ ข้อความต่าง ๆ ในแต่ละย่อหน้าจะต้องดำเนินไปตามลำดับติดตามเรื่องโดยง่าย วิธีเขียนประโยคให้มีความสัมพันธ์กันนั้นจะต้องมีการจัดระเบียบความคิด การจัดลำดับเวลา สถานที่ เหตุผล เพื่อนำเรื่องไปสู่จุดหมาย

3. มีสารัตถภาพ คือ การเน้นใจความสำคัญให้ผู้อ่านทราบว่าเป็นใจความสำคัญ ตอนใดเป็นใจความสำคัญรองหรือเป็นรายละเอียด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 101) กล่าวว่า การเขียนเรียงความที่ดี ไม่ได้หมายความว่าเพียงเขียนให้ครบตามองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน แต่ต้องมีลักษณะ 3 ประการนี้ด้วย คือ ต้องมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ

1. มีเอกภาพ หมายความว่า เนื้อเรื่องต้องมีเนื้อหาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่กล่าวนอกเรื่อง การเขียนต้องมีเอกภาพตั้งแต่การวางโครงเรื่อง การเขียนในแต่ละย่อหน้า และการเขียนทั้งเรื่อง

2. มีสัมพันธ์ภาพ หมายความว่า เนื้อหาต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องการตลอดทั้งเรื่อง ความสัมพันธ์ต่อเนื่องของเนื้อหาเกิดจากการลำดับความคิดและการวางโครงเรื่องที่ดี การเรียบเรียงย่อหน้าอย่างมีระบบ มีลำดับ รวมทั้งการลำดับประโยคอย่างต่อเนื่อง และการเชื่อมความและคำที่เหมาะสมถูกต้อง

3. มีสารัตถภาพ หมายความว่า เรื่องแต่ละเรื่องจะต้องมีสาระที่สมบูรณ์ตลอดทั้งเรื่อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหาเกิดจากการวางโครงเรื่องที่ดี มีเนื้อหาในแต่ละย่อหน้าสมบูรณ์ นั่นคือ มีประโยคใจความสำคัญเด่นชัด มีประโยคขยายที่เน้นเนื้อหาสำคัญของเรื่องชัดเจนทุกย่อหน้า

จากความหมายของความสามารถในการเขียนเรียงความ สามารถสรุปได้ว่าความสามารถในการเขียนเรียงความต้องมียอดประกอบของเรียงความครบถ้วน ใจความของเรื่องต้องมีเอกภาพ ข้อความในแต่ละย่อหน้าต้องมีสัมพันธ์ภาพ และเนื้อหาของเรียงความต้องมีสารัตถภาพ

องค์ประกอบของเรียงความ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเรียงความ ดังนี้ เรียงความประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

1. ส่วนที่เป็นคำนำ เป็นการเปิดเรื่อง อาจเป็นการอธิบายความหมายชื่อเรื่อง หรือขอบเขตของเรื่อง

2. ส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง อาจประกอบด้วยหลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้าจะขยายความของเรื่องตามแนวคิดที่ตั้งไว้ อาจมีทั้งความรู้การแสดงความคิดเห็น ส่วนวนโวหาร ที่มีความต่อเนื่องสอดคล้องกัน

3. ส่วนที่เป็นสรุปเรื่อง เป็นการปิดเรื่อง หรือสรุปเนื้อหาสำคัญของเรื่อง ควรมีเพียง 1 ย่อหน้า ซึ่งอาจเป็นข้อคิดคติสอนใจ หรือความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2554, หน้า 36) กล่าวถึงองค์ประกอบเรียงความว่า มี 3 องค์ประกอบ คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

1. คำนำ เป็นส่วนแรกของเรียงความ มีหน้าที่เปิดประเด็นเข้าสู่เรื่อง บอกให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนจะเขียนเรื่องอะไร เพื่อชักนำให้ผู้อ่านสนใจอ่านเนื้อเรื่องต่อไป การเขียนคำนำมีหลายประการ ดังนี้

1.1 เขียนบอกโดยตรง ผู้เขียนบอกตรง ๆ ว่า ต้องการเขียนเรื่องอะไร เพราะอะไร และทำไมจึงเขียน

1.2 เขียนบอกโดยอ้อม ผู้เขียนเขียนถึงเรื่องอื่น เพื่อเป็นการนำไปสู่เรื่องที่ต้องการ เรื่องที่เขียนควรเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกัน

1.3 เขียนโดยแสดงแนวคิด ผู้เขียนเขียนแสดงแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องก่อนแล้วจึงอธิบายแนวคิดให้ผู้อ่านเข้าใจในภายหลัง

2. เนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องจะเป็นส่วนที่มีเนื้อหามากที่สุด ผู้เขียนต้องวางโครงเรื่องไว้ก่อน โดยเรียงลำดับก่อนหลัง แล้วขยายความออกไปทีละตอน ประกอบด้วยหลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้าต้องมีใจความสำคัญเพียงอย่างเดียว ทุกย่อหน้ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ไม่วกวน รู้จักใช้ประโยคใจความสำคัญ ประโยคขยาย และรู้จักใช้สำนวน โวหาร สุภาพิต คำคมต่าง ๆ เพื่อให้เนื้อความน่าอ่าน เนื้อความจะดีได้นั้นอยู่ที่การวางโครงเรื่องได้สอดคล้องกันตั้งแต่ต้นจนจบ มีการจัดลำดับเรื่องได้อย่างเหมาะสม ว่าตอนใดมาก่อนหลัง เนื้อความเข้มข้นเต็มไปด้วยสาระ มีหลักฐานน่าเชื่อถือ

3. สรุป เป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความที่ผู้เขียนจะเน้นความรู้ ความคิดหลัก หรือสรุปสาระสำคัญของเรื่องมาเขียนอีกครั้งหนึ่ง การสรุปนับว่าเป็นส่วนสำคัญเท่ากับคำนำ เพราะเป็นส่วนช่วยเสริมให้เรียงความมีคุณค่าขึ้น ส่วนสรุปมักมีจำนวนเพียงหนึ่งย่อหน้าเช่นเดียวกับคำนำ บางครั้งอาจมีมากกว่าหนึ่งย่อหน้าก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 97) กล่าวว่า การเขียนเรียงความมีองค์ประกอบทั้งหมด 3 ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คำนำ เป็นส่วนแรกของเรียงความ คำนำคือการเปิดประเด็นเข้าสู่เรื่อง เป็นส่วนที่จะบอกให้ผู้อ่านทราบว่า ผู้เขียนจะนำเสนอเรื่องราวอะไรให้ผู้อ่านสนใจเรื่องต่อไป กลวิธีการเขียนคำนำ มีดังนี้

1.1 เริ่มเรื่องอย่างตรงไปตรงมา

1.2 เริ่มด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเขียน

1.3 เริ่มด้วยการกระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจใคร่รู้

- 1.4 เริ่มด้วยการให้แง่คิดคติเตือนใจ
- 1.5 เริ่มด้วยการโน้มน้าว ชักจูงให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตาม
- 1.6 เริ่มด้วยการให้คำจำกัดความ
- 1.7 เริ่มด้วยข่าวหรือปัญหาสังคม
- 1.8 เริ่มด้วยคำถามหรือข้อความที่น่าประทับใจ
- 1.9 เริ่มด้วยการยกคำคม สุภาษิต หรือคำพูดของบุคคลสำคัญ
- 1.10 เริ่มด้วยบทประพันธ์ร้อยกรอง หรือบทเพลง

2. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของเรียงความ เพราะเป็นส่วนที่นำเสนอข้อเท็จจริง ความคิด ความรู้ ความรู้สึก ความเข้าใจ ทักษะของผู้เขียน อาจยกตัวอย่างหลักฐาน สถิติ อุทาหรณ์ หรือประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เขียนเป็นข้อความสนับสนุนเรื่องที่เขียนเรียงความที่ดีจะต้องมีเนื้อหาดี มีสาระและคุณค่าทางปัญญา เรียงความแต่ละเรื่องจะมีย่อหน้าเท่าใดก็ได้ แล้วแต่ความคิดของผู้เขียน

3. สรุป เป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความที่ผู้เขียนจะเน้นประเด็นสำคัญอีกครั้ง การสรุปนับว่ามีความสำคัญเท่ากับคำนำ เนื่องจากส่วนนี้จะช่วยส่งเสริมให้เรียงความมีคุณค่าขึ้น การสรุปที่ดีควรมีเนื้อหาสัมพันธ์กับคำนำและเนื้อเรื่อง ย่อหน้าสรุปควรมีใจความที่กระชับประทับใจผู้อ่าน การสรุปอาจนำกลวิธีต่าง ๆ มาใช้ เช่น การสรุปด้วยคำถาม การสรุปด้วยคำคม สุภาษิต และร้อยกรอง หรือสรุปด้วยข้อความที่ให้แง่คิด ทั้งนี้จะต้องใช้วิธีที่แตกต่างกันกับคำนำ

จากที่นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเรียงความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของเรียงความประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ส่วนคำนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนสรุป

วิธีการสอนเขียนเรียงความ

การสอนเขียนเรียงความ ผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติ และมีความพร้อมที่จะฝึกเขียนให้เกิดความชำนาญเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนักการศึกษาได้เสนอหลักและวิธีการสอนเขียนเรียงความ ดังนี้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545, หน้า 56-58) ได้กล่าวว่า ในการสอนเรียงความ อาจสอนได้หลายวิธี เช่น

1. ให้หัดแต่งประโยคด้วยคำต่าง ๆ ตั้งแต่ง่ายไปหายาก
2. อ่านนิทานให้ฟัง แล้วให้นักเรียนเรียบเรียงขึ้นใหม่

3. กำหนดหัวข้อที่น่าสนใจให้เขียนเรียงความสั้น ๆ
4. เล่าเรื่องสนุก ๆ ค้างไว้ให้นักเรียนทายตอนจบแล้วให้เขียนมาส่ง
5. หาภาพมาให้ดู แล้วให้บรรยายถึงสิ่งที่ได้เห็นในภาพ
6. พาไปศึกษานอกสถานที่ แล้วให้กลับมาเขียนเรียงความเกี่ยวกับสถานที่ที่ได้ไปเห็นหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ
7. กำหนดกิจกรรมบางอย่างให้ทำ เช่น ให้ปลูกต้นไม้หรือไม้ประดับ แล้วให้เขียนเกี่ยวกับวิธีการปลูกและผลที่ได้รับ
8. ให้สังเกตของจริงแล้วเขียนเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เช่น ให้บรรยายดอกบัวในสระสวนผัก เป็นต้น
9. ให้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ อาจเป็นวัตถุ เหตุการณ์ สถานที่ ฯลฯ แล้วให้เขียนเรียงความเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อภิปรายกันแล้ว
10. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนไปเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามแนวที่คุณครูกำหนดให้ แต่เรื่องอาจไม่เหมือนกัน เช่น เรื่องสถานที่น่าเที่ยว แต่ละกลุ่มอาจเขียนเกี่ยวกับสถานที่ใดก็ได้ เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้ตัวแทนกลุ่มมาอ่านเรียงความเรื่องนั้นในชั้น

ศรีพระจันทร์ แสงเขตต์ (2557, หน้า 28) กล่าวว่า วิธีการเขียนเรียงความ ควรเริ่มจากง่ายไปหายาก คือเริ่มจากการเขียนคำ วลี แต่งประโยคเป็นย่อหน้า และเป็นเรื่องตามลำดับ โดยให้นักเรียนแต่งเรื่องที่ใกล้ตัว หรือเรื่องที่น่าสนใจ ทั้งนี้จะช่วยให้นักเรียนเกิดแนวคิดง่ายขึ้น นอกจากนี้ครูควรสร้างบรรยากาศในการเขียนให้นักเรียนอยากเขียน

กมลรัตน์ สิงห์แก้ว (2561, หน้า 40) วิธีสอนเขียนเรียงความ มีหลากหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีต้องทำให้นักเรียนเกิดความสนุก ไม่เบื่อหน่ายในการเขียนเรียงความ และ แต่ละวิธีควรเป็นการฝึกจากง่ายไปหายาก ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเขียนเรียงความมากขึ้น ผู้สอนควรพิจารณาว่า กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับประสบการณ์หรือสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน โรงเรียน และสิ่งแวดล้อมมากน้อยเพียงใด อีกทั้งเรื่องที่สอนควรเป็นสิ่งที่ตรงกับความสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และจินตนาการอย่างเสรี

Morse (1958) ได้กล่าวถึงเทคนิคการสอนเขียนเรียงความไว้ดังนี้

1. ให้นักเรียนส่งหัวข้อเรื่องที่จะเขียนก่อนเขียนโครงเรื่อง เพราะหัวข้อที่นักเรียนเลือกอาจจะครอบคลุมเนื้อหากว้างขวางมากเกินไป

2. นำตัวอย่างเรียงความที่ดีมาก ดีปานกลาง และไม่ดี มาให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างในการเขียนที่ดี และไม่ดีในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเนื้อหา การเรียงลำดับใจความ การใช้ภาษา เป็นต้น

3. ก่อนเริ่มการสอนเขียนเรียงความ ครูควรให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ เพื่อศึกษาความสามารถหรือจุดอ่อนด้านการเขียนของนักเรียนล่วงหน้า

4. ในระยะแรก ควรใช้เวลาประมาณ 1-2 คาบ เพื่อให้นักเรียนเห็นว่าหัวข้อใหญ่จะสามารถแยกออกเป็นหัวข้อย่อยอะไรได้บ้าง

5. ให้นักเรียนจัดเตรียมกระดาษในสมุดแบบฝึกหัด ประมาณ 1-2 หน้า ไว้สำหรับจดคำที่สะกดผิดในเรียงความ และทุก ๆ สัปดาห์ครูควรทดสอบการสะกดคำของนักเรียน

6. ให้นักเรียนเขียนโดยมุ่งที่กลุ่มผู้อ่านอย่างกว้างขวาง และเปิดโอกาสให้นักเรียนอ่านฉบับร่างในห้องเรียน เพื่อหาจุดเด่นหรือจุดด้อยของเรียงความนั้น

7. จดรวบรวมสิ่งที่ผิดจากเรียงความของนักเรียน หลังจากนั้นนำมาให้นักเรียนอภิปรายหน้าชั้นเรียน

8. ให้นักเรียนเก็บรวบรวมงานเขียนทุกชนิด

9. สนับสนุนให้นักเรียนมีพจนานุกรม

10. ให้นักเรียนเขียนเรียงความโดยเว้นบรรทัดไว้เพื่อให้ครูแก้ไข

11. ประเมินผลงานนักเรียนทางด้านการใช้ภาษา

12. เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินผลงานตัวเอง

13. ในช่วงต้นเทอมครูควรให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ตนเองอยากพัฒนาและปัญหาในการเขียน

14. นำหลักภาษาและการใช้ภาษาที่นักเรียนมักจะใช้ผิด มาอธิบายในชั้นเรียน

15. ให้นักเรียนส่งงานที่แก้ไขแล้วอีกครั้ง

16. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้อ่านผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน และประเมินผลงานของนักเรียนจากการอ่านนั้น

17. นำประโยคเด่น ๆ หรือประโยคที่มีข้อบกพร่อง ที่พบจากการตรวจมาอภิปรายหรือให้นักเรียนช่วยกันแก้ไขให้ถูกต้อง

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงวิธีการสอนเขียนเรียงความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าวิธีสอนเขียนเรียงความมีหลากหลายวิธี ผู้สอนควรสอนอย่างเป็นลำดับจากง่ายไปยาก

เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นตามจินตนาการอย่างเสรี การสอนเขียนเรียงความนั้นไม่ควรเคร่งเครียด เพราะจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่ายได้ง่าย ผู้สอนควรสอนแบบสนุกสนาน เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเขียน งานวิจัยนี้มีแนวทางในการสอนดังนี้

- 1) จากเป็นลำดับจากเนื้อหาที่ง่ายไปเนื้อหาที่ยาก
- 2) กิจกรรมสนุกสนานไม่เคร่งเครียด
- 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและซักถาม

การประเมินการเขียนเรียงความ

การพิจารณาเรียงความว่า เรียงความใดเป็นเรียงความที่ดี จำเป็นต้องมีเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้กล่าวไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 64-67) ได้กล่าวถึงการประเมินงานเขียนเรียงความไว้ ดังนี้

เกณฑ์ในการประเมินงานเขียนเรียงความคะแนนเต็ม 20 คะแนน ดังนี้

1. องค์ประกอบ หมายถึง ความถูกต้องตามลักษณะการเขียนเรียงความ ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป คะแนนเต็ม 2 คะแนน มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้
  - คะแนน 0 ไม่มีเนื้อเรื่อง
  - คะแนน 1 มีเนื้อเรื่อง ขาดองค์ประกอบอื่น
  - คะแนน 2 มีองค์ประกอบครบถ้วน คือ ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป
2. เนื้อหา หมายถึง เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีประเด็นน่าสนใจ และมีข้อมูลสนับสนุนอย่างชัดเจน คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้
  - คะแนน 0 เนื้อหาสาระไม่สัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด
  - คะแนน 1 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด
  - คะแนน 2 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีข้อมูลสนับสนุน
  - คะแนน 3 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีประเด็นสนับสนุนน่าสนใจ มีข้อมูลสนับสนุน
  - คะแนน 4 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีประเด็นสนับสนุนน่าสนใจ มีข้อมูลสนับสนุนอย่างชัดเจน
3. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การนำเสนอที่น่าสนใจ สอดแทรกคติข้อคิด หรือข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติ มีแนวคิดที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้
  - คะแนน 0 ไม่มีความคิดสร้างสรรค์

- คะแนน 1 มีแนวคิดที่แปลกใหม่
- คะแนน 2 มีแนวคิดที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม
- คะแนน 3 การนำเสนอน่าสนใจ มีแนวคิดที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม
- คะแนน 4 การนำเสนอน่าสนใจ สอดแทรกคติข้อคิดหรือข้อเสนอนะ มีแนวคิดที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม

4. การใช้ภาษา หมายถึง ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย ใช้สำนวนโวหารหรือคำประพันธ์ประกอบเหมาะสม สื่อความหมายชัดเจน และลำดับความไม่วกวน คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

- คะแนน 0 ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง
- คะแนน 1 ใช้ภาษาถูกต้อง
- คะแนน 2 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย สื่อความหมายชัดเจน
- คะแนน 3 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย สื่อความหมายชัดเจน การลำดับความไม่วกวน
- คะแนน 4 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย ใช้สำนวนโวหารหรือคำประพันธ์ประกอบเหมาะสมสื่อความหมายชัดเจน การลำดับความไม่วกวน

5. อักษรวิธี หมายถึง สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนเป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษาไทย คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

- คะแนน 0 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน ผิดเกิน 13 แห่ง
- คะแนน 1 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน ผิดเกิน 10 - 12 แห่ง
- คะแนน 2 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน ผิดเกิน 7 - 9 แห่ง
- คะแนน 3 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน ผิดเกิน 4 - 6 แห่ง
- คะแนน 4 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน ผิดเกิน 1 - 3 แห่ง

หมายเหตุ การนับคำ ผิด ถ้าผิดซ้ำคำเดียวกันให้นับเป็น 1 แห่ง

6. ความสะอาด ลักษณะโดยทั่วไปของชิ้นงานโดยรวม ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด และเป็นระเบียบ คะแนนเต็ม 2 คะแนน มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

คะแนน 0 ตัวอักษรอ่านยาก หรือสกปรก

คะแนน 1 ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด ขาดความเป็นระเบียบ

คะแนน 2 ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด เป็นระเบียบ

กมลรัตน์ สิงห์แก้ว (2561, หน้า 62) กล่าวถึงกระบวนการประเมินผลการเขียนเรียงความว่า ควรใช้เกณฑ์หลาย ๆ ด้าน ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการประเมิน ไม่ควรพิจารณาแค่ด้านใดด้านหนึ่ง เพราะจะทำให้ขาดความยุติธรรม ไม่เที่ยงธรรม และควรใช้เกณฑ์การให้คะแนนการประเมินตามสภาพจริง โดยกำหนดองค์ประกอบการประเมินและคำอธิบายระดับคุณภาพ ดังตาราง 4

ตาราง 4 องค์ประกอบการประเมินและคำอธิบายระดับคุณภาพการเขียนเรียงความของ กมลรัตน์ สิงห์แก้ว

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1. องค์ประกอบของเรียงความ	มีองค์ประกอบครบถ้วนสอดคล้องสัมพันธ์กันและน่าสนใจ	มีองค์ประกอบครบถ้วนสอดคล้องสัมพันธ์กันแต่ไม่น่าสนใจ	มีองค์ประกอบไม่ครบถ้วนหรือไม่สอดคล้องสัมพันธ์กันและไม่น่าสนใจ
2. เนื้อเรื่อง	เนื้อเรื่องสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง มีการดำเนินเรื่องเป็นลำดับ และเสนอข้อคิดแก่ผู้อ่าน	เนื้อเรื่องสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง มีการดำเนินเรื่องเป็นลำดับ แต่ไม่เสนอข้อคิดแก่ผู้อ่าน	เนื้อเรื่องสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง มีการดำเนินเรื่องที่ไม่ทวาม และไม่เสนอข้อคิดแก่ผู้อ่าน

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
3. การใช้สำนวน ภาษา	ใช้สำนวนภาษา ถูกต้อง สละสลวย กลมกลืนกับเนื้อ เรื่อง สื่อ ความหมายได้ ชัดเจน	ใช้สำนวนภาษา ถูกต้องเหมาะสม กับเนื้อเรื่องแต่สื่อ ความหมายไม่ชัดเจน	ใช้สำนวนภาษา ไม่เหมาะสมกับ เนื้อเรื่อง สื่อ ความหมายไม่ ชัดเจน
3. การสะกุดคำ	เขียนสะกุด คำผิด 1-5 แห่ง	เขียนสะกุดคำผิด 6-10 แห่ง	เขียนสะกุด คำผิดเกิน 10 แห่ง ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนนและระดับคุณภาพ

คะแนน 9-12 ระดับ 3 หมายถึง ดี

คะแนน 5-8 ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

คะแนน 4 ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์ศิลปหัตถกรรมนักเรียน (2565, หน้า 10-11) ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กล่าวถึงเกณฑ์การพิจารณาดังตาราง 5

ตาราง 5 เกณฑ์เรียงร้อยถ้อยความศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565

รายการ	คะแนน
1. การตั้งชื่อเรื่อง	5
1.1 สอดคล้องกับหัวข้อเรียงความ	
1.2 สัมพันธ์กับเนื้อหาที่เขียน	
1.3 มีความน่าสนใจ / แปลกใหม่	
1.4 ตั้งชื่อเรื่องอย่างสร้างสรรค์ ไม่ขัดต่อหลักศีลธรรมจรรยา	
1.5 ตั้งชื่อเรื่องได้กระชับ เข้าใจง่าย	
2. การเขียนส่วนนำ	10
2.1 มีเนื้อหาชี้ให้เห็นความสำคัญ หรือปูพื้นฐานความเข้าใจให้แก่ผู้อ่าน	
2.2 สามารถกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้	
2.3 เนื้อหาในส่วนนำต้องไม่ซ้ำกับสรุป	

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	คะแนน
2.4 ปรากฏเทคนิคที่น่าสนใจในการเขียนส่วนนำ เช่น นำด้วยคำถาม นำด้วยสุภาพิตหรือบทร้อยกรอง นำด้วยความเป็นมาของเรื่อง นำด้วยจุดประสงค์ของการเขียน ฯลฯ 2.5 ความยาวของส่วนนำคิดเป็นประมาณร้อยละ 20 ของเรียงความ	
3. การเขียนเนื้อเรื่อง 3.1 ลำดับข้อความและความคิดต่อเนื่องสอดคล้องกัน 3.2 แสดงเหตุและผลอย่างสมเหตุสมผล 3.3 ปรากฏใจความสำคัญ 1 ใจความในแต่ละย่อหน้า 3.4 เนื้อหาที่น่าสนใจเป็นข้อเท็จจริงถูกต้อง 3.5 ยกตัวอย่างและอ้างอิงประกอบโดยใช้สำนวนโวหารสุภาพิต คำคม ตัวเลข สถิติ บุคคล ทฤษฎี หลักปรัชญา ฯลฯ ได้อย่างเหมาะสม 3.6 ความยาวของเนื้อเรื่องประมาณร้อยละ 60 ของเรียงความ	40
4. การเขียนส่วนสรุป 4.1 มีเนื้อหาสัมพันธ์กับเนื้อหาส่วนอื่น ๆ 4.2 มีเนื้อหากล่าวปิด ไม่ปรากฏรายละเอียดที่ซ้ำกับเนื้อเรื่อง 4.3 ไม่เสนอประเด็นใหม่ที่ไม่เกี่ยวข้อง 4.4 ปรากฏเทคนิคที่น่าสนใจในการเขียนส่วนสรุป เช่น สังเขปสาระสำคัญทั้งหมด เน้นย้ำประเด็นหลัก ตั้งคำถามให้ผู้อ่านขบคิด เสนอข้อคิดหรือคติเตือนใจ เสนอคำคมหรือบทร้อยกรอง ฯลฯ 4.5 ความยาวของส่วนสรุปประมาณร้อยละ 20 ของเรียงความ	10
5. การใช้ภาษา 5.1 ใช้คำได้ถูกต้องตามความหมาย 5.2 ใช้ระดับภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมตามบุคคลและสถานการณ์ 5.3 ร้อยเรียงประโยคได้สละสลวย / วรรณศิลป์ 5.4 ใช้คำเชื่อมข้อความและย่อหน้าได้ถูกต้อง	20

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	คะแนน
5.5 ไม่ปรากฏสำนวนภาษาต่างประเทศ	
5.6 ไม่ปรากฏการใช้คำฟุ่มเฟือย	
5.7 ใช้ภาษาได้กระชับ อ่านเข้าใจง่าย	
6. การเขียนถูกต้องตามอักขรวิธี	10
6.1 เขียนได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทย	
6.2 สะกดคำได้ถูกต้องทุกคำ	
6.3 เว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง	
6.4 ใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง	
6.5 ไม่พบการฉีกคำและการตัดคำ	
7. อ่านง่าย เป็นระเบียบ สะอาดเรียบร้อย	5
รวม	100

สรุปได้ว่า การประเมินผลการเขียนเรียงความควรใช้เกณฑ์ที่เหมาะสม หลากหลาย และครอบคลุม ไม่ควรพิจารณาแค่ด้านใดด้านหนึ่ง แต่ควรพิจารณาองค์รวมของการเขียนเรียงความ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เกณฑ์การให้คะแนนในการเขียนเรียงความ โดยกำหนดองค์ประกอบและคำอธิบายคุณภาพ ดังตาราง 6 และ ตาราง 7

ตาราง 6 เกณฑ์วัดความสามารถในการเขียนเรียงความตามระดับคะแนน (32 คะแนน)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. องค์ประกอบของเรียงความ			องค์ประกอบของเรียงความ	ขาด	ขาด
1.1 ส่วนนำ			เรียงความ	ของ	ของ
1.2 ส่วนเนื้อเรื่อง			ครบ 3 องค์ประกอบ	เรียงความ 1	เรียงความ 2
1.3 ส่วนสรุป			ประกอบ	องค์ประกอบ	องค์ประกอบ

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
2. การตั้งชื่อเรื่อง			ตั้งชื่อเรื่อง	ตั้งชื่อเรื่องได้	ตั้งชื่อเรื่องได้
2.1 มีชื่อเรื่อง			ได้ตาม	ตามเกณฑ์ 2	ตามเกณฑ์ 1
2.2 ชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเรื่องความ			เกณฑ์ครบ 3 ข้อ	ข้อ	ข้อ
2.3 ใช้คำ วลี ประโยคหรือข้อความที่ถูกต้องตามหลักภาษา					
3. การเขียนส่วนนำ	เขียน	เขียน	เขียนส่วน	เขียนส่วนนำ	เขียนส่วนนำ
3.1 มีการปูเรื่องให้ผู้อ่าน	ส่วนนำ ได้ตาม	ส่วนนำ ได้ตาม	นำได้ตาม เกณฑ์ 3	ได้ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ได้ตาม เกณฑ์ 1 ข้อ
3.2 เนื้อหาดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน	เกณฑ์ ครบ 5 ข้อ	เกณฑ์ 4 ข้อ	ข้อ		
3.3 เนื้อหาในส่วนนำต้องไม่ซ้ำกับสรุป					
4. การเขียนเนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อ เรื่องได้	เขียนเนื้อ เรื่องได้	เขียนเนื้อ เรื่องได้ตาม	เขียนเนื้อ เรื่องได้ตาม	เขียนเนื้อ เรื่องได้ตาม
4.1 เนื้อหาเป็นข้อเท็จจริง และแสดงเหตุผลอย่างสมเหตุสมผล	ตาม เกณฑ์ ครบ 5 ข้อ	ตาม เกณฑ์ 4 ข้อ	เกณฑ์ 3 ข้อ	เกณฑ์ 2 ข้อ	เกณฑ์ 1 ข้อ
4.2 ลำดับความสอดคล้องและต่อเนื่อง					

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
4.3 มีใจความ สำคัญปรากฏในแต่ ละย่อหน้า					
4.4 ยกตัวอย่าง และอ้างอิงได้อย่าง เหมาะสม					
4.5 ความ ยาวประมาณร้อยละ 60 ของ เรียงความ					
5. การเขียนสรุป	เขียน	เขียน	เขียนสรุปได้	เขียนสรุปได้	เขียนสรุปได้
5.1 เนื้อหา สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง	สรุปได้ ตาม	สรุปได้ ตาม	ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
5.2 ไม่นำเสนอ ประเด็นใหม่ที่ไม่ เกี่ยวข้อง	เกณฑ์ ครบ 5 ข้อ	เกณฑ์ 4 ข้อ			
5.3 เนื้อหาไม่ซ้ำ กับส่วนนำ					
5.4 มีเทคนิคที่ น่าสนใจในการเขียน สรุป					
5.5 ความยาว ประมาณร้อยละ 20 ของเรียงความ					
6. การใช้ภาษา			ใช้ภาษาได้	ใช้ภาษาได้	ใช้ภาษาได้
6.1 ใช้ถ้อยคำ ถูกต้องสละสลวย			ตามเกณฑ์ ครบ 3 ข้อ	ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ตามเกณฑ์ 1 ข้อ

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
6.2 ใช้ประโยคสื่อ ความหมายได้					
6.3 เว้นวรรคตอน ได้ถูกต้อง ไม่ฉีกคำ					
7. ลักษณะของ เนื้อความ			เขียน เรียงความ ได้ตาม	เขียน เรียงความได้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	เขียน เรียงความได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
7.1 เนื้อความมี เอกภาพ			3 ข้อ		
7.2 เนื้อความมีสา รตถภาพ					
7.3 เนื้อความมี สัมพันธภาพ					
8. การเขียนสะกด คำ (เขียนผิดซ้ำ นับเป็น 1 คำ)			เขียน ถูกต้องทุก คำ	เขียนผิด 1-2 คำ	เขียนผิด 3 คำขึ้นไป
9. ความเป็น ระเบียบเรียบร้อย				เขียนได้ตาม เกณฑ์ครบ 2 ข้อ	เขียนได้ตาม เกณฑ์ 1 ข้อ
9.1 เขียนตัวอักษร อ่านง่าย					
9.2 สะอาด เรียบร้อย					

ตาราง 7 การแปลผลการประเมิน

เกณฑ์ของระดับคะแนน	คะแนนการเขียนเรียงความ (คะแนนเต็ม 32 คะแนน)	การแปลผล
ร้อยละ 75 – 100	24-32	ดีมาก
ร้อยละ 50-74	16-23	ดี
ร้อยละ 25 – 49	8-15	พอใช้
ร้อยละ 0-24	0-7	ปรับปรุง

ทฤษฎีความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุคคล เมื่อได้รับการตอบสนองด้านพื้นฐานของมนุษย์ คือได้รับการตอบสนองทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจ ดังนี้

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2554, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของ ความพึงพอใจ ไว้ว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ และพึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

สุวิมล นิยมดวง (2558, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจหมายถึง ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เกี่ยวข้องกับอารมณ์จากการได้รับการตอบสนองความต้องการ ซึ่งแสดงออกมาทางพฤติกรรม สังเกตได้จากสายตาคำพูด และการกระทำ

สุนิษา เกาะอ้อม (2562, หน้า 35) ความพึงพอใจเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อปัจจัยต่างๆในทางบวก การได้รับการเอาใจใส่ ยินดี พึงพอใจ เป็นสภาพหรือระดับของความรู้สึกที่บุคคลมีต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติหน้าที่ หรือความรู้สึกมีความสุข พึงพอใจความสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่างๆ

Good (1973) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นคุณภาพ สภาพ หรือระดับของความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ และเจตคติของบุคคลที่มีต่องานของเขา

Strauss & Sayles (1980) กล่าวถึงความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ และเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การคนจะรู้สึกพอใจในงานที่ทำเมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุ และทางด้านจิตใจซึ่งสามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของเขาได้

จากแนวคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านที่กล่าวไว้นี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของความพึงพอใจได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับคุณภาพของความรู้สึกในทางบวกพอใจ ชอบใจ หรือความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อปัจจัยต่าง ๆ ในทางบวก ความพึงพอใจเกี่ยวข้องกับอารมณ์ซึ่งจะแสดงออกมาทางพฤติกรรม ลังเกตได้จากสายตา คำพูด และการกระทำ

ความพึงพอใจในการเรียน

ความพึงพอใจในการเรียน เกิดขึ้นเมื่อได้รับการตอบสนองตามความคาดหวังในการดำเนินการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกหรือความคิดที่ดีต่อผู้สอนและวิชา มีผู้กล่าวถึงความพึงพอใจในการเรียน ดังนี้

จากรุวรรณ เทวกุล (2555, หน้า 56) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือความคิดที่ดี ที่เป็นไปตามคาดหวังโดยได้รับการจูงใจทั้งในลักษณะที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ในการดำเนินการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน มีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความสนใจต่อกระบวนการเรียนการสอนโดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการวิชาให้เรียนตรงตามความต้องการ จัดลำดับความยากง่าย เนื้อหามีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ได้ส่งเสริมกระบวนการคิดแก้ปัญหา และสร้างความคิดสร้างสรรค์ เนื้อหาวิชาที่เรียน ก่อให้เกิดความรู้ทางเทคโนโลยีและวิทยาการที่ทันสมัย สามารถเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและอื่น ๆ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความพอใจของนักเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดตารางเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีสอน การใช้สื่อประกอบการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม การมอบหมายงานให้ทำ การอบรมระเบียบวินัย การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกสถานที่ฝึกงานและอื่น ๆ

3. ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอน หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับความรู้รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและเทคนิคการสอน ความขยันหมั่นเพียร ความยุติธรรม ความเป็นกันเอง พูดจาสุภาพ อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน แต่งกายเหมาะสม มีความรับผิดชอบและอื่น ๆ

4. ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดสภาพห้องเรียน มีความสะอาด มีแสงสว่าง อากาศถ่ายเทได้ดี ห้องเรียนปราศจากเสียงรบกวน มีวัสดุครุภัณฑ์ในห้องเรียนอย่างเพียงพอ ห้องสมุดมีหนังสือที่หลากหลายและทันสมัย มีบริการอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าและอื่น ๆ

5. ด้านการจัดบริการของสถานศึกษา หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดบริการของสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดให้มีมรณางค์พักผ่อนอย่างเพียงพอ การจัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด การจัดให้มีห้องน้ำที่สะอาดอย่างพอเพียง การจัดที่นั่งในโรงอาหารอย่างเพียงพอ การจัดหาทุนให้นักเรียนได้กู้ยืม การให้คำปรึกษาด้านการเรียน สุขภาพ การจัดบริการเรื่องยาและเตียงคนป่วย และอื่น ๆ

6. ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียน เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตลอดจนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้สอน เช่น การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผล การวัดผลครอบคลุมความรู้ ทักษะและจิตพิสัย มีการวัดผลที่หลากหลายทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม มีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลอย่างชัดเจนและยุติธรรม

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จะประเมินความพึงพอใจในการเรียนทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในลักษณะหนึ่งลักษณะใด การที่เราจะทราบว่าบุคคลนั้นมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมที่ค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจได้โดยตรง มีนักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจไว้หลายท่าน ดังนี้

โยธิน แสงวงศ์ (2551, หน้า 9) กล่าวว่า มาตราวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยให้กลุ่มบุคคลที่ต้องการวัดแสดงความคิดเห็นลงในแบบสอบถามที่กำหนด เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารและการควบคุมงาน และเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์และวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ผู้ตอบคำถามตอบตามข้อเท็จจริงได้ ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2556 อ้างอิงใน พัฒนา พรหมณี, ยุพิน พิทยา วัฒนชัย และ จีระศักดิ์ ทัพพา, 2563, หน้า 63) กล่าวว่า ความพึงพอใจมีวิธีวัดและประเมินหลายวิธี ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

1. การสังเกต เป็นวิธีการสำหรับใช้ตรวจสอบบุคคลอื่นโดยการสังเกตพฤติกรรม และจดบันทึกความพึงพอใจที่แสดงออกมาในประเด็น ที่ต้องการประเมินอย่างมีแบบแผน โดยผู้สังเกตจะไม่มีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วมกับผู้ถูกสังเกต ต่อจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปและ ติดตามตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน วิธีนี้ เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่ และเป็นที่ยอมรับ ใช้แพร่หลายที่ใช้สำหรับการศึกษาในกรณีศึกษาเท่านั้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้ประเมินจะต้องออกไปพูดคุยกับบุคคลนั้น ๆ โดยตรง มีการเตรียมแผนล่วงหน้า เป็นการถามให้ตอบปากเปล่าแต่อาจไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงจากผู้ตอบ เนื่องจากผู้ตอบอาจรู้สึกไม่อิสระในการตอบ หรือไม่คุ้นเคยกับผู้ถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด ควรเตรียมตัวให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ควรลงพื้นที่ เพื่อทำความเข้าใจก่อน ให้เกิดความสนิทสนม และความไว้วางใจ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3. การใช้แบบสอบถามประมาณค่า เป็นการประเมินโดยใช้เครื่องมือที่เป็นการสร้าง ประโยคข้อความต่างๆ ทั้งที่เป็นข้อความทางบวกและข้อความทางลบที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ ต้องการประเมิน โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความแต่ละ ข้อนั้น โดยใช้มาตราประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert scale) เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก สามารถเก็บข้อมูลได้รวดเร็ว

Mullins (1969 อ้างอิงใน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2565, หน้า 8-9) กล่าวว่า เนื่องจากความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับ จริง ดังนั้นการวัดความพึงพอใจจึงสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความ คิดเห็นของตนในแบบสอบถามที่ออกแบบมาเพื่อวัดความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ การวัดความ พึงพอใจแบบนี้คุณภาพของข้อมูลที่ได้จะขึ้นอยู่กับคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยต้องมีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และตรง วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ และพูดคุยกับกลุ่มตัวอย่างโดยตรง การวัดความพึงพอใจแบบนี้ ต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ ดีจึงจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. สังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่
ว่าจะเป็น การพูดจา กิริยาท่าทาง การวัดความพึงพอใจแบบนี้ต้องอาศัยเวลาค่อนข้างมาก และ
ต้องอาศัยการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ตามที่นักวิชาการได้ให้ทัศนะของการวัดความพึงพอใจข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การ
วัดความพึงพอใจ สามารถวัดได้ 3 วิธี ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการ
สังเกต สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกวัดความพึงพอใจโดยการใช้แบบสอบถาม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยทดลองเรื่องการพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผัง
มโนทัศน์ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางใน
การพัฒนางานวิจัยให้เสร็จสมบูรณ์ และพัฒนาแบบฝึกให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

อลงกรณ์ สิมลา (2561) ได้ศึกษาการใช้แผนผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการอ่าน
ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์
เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลัง
การเรียนรู้โดยการใช้แผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อศึกษาความ
คิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการใช้แผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัด
ชุมพลนิกายาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
ได้แก่ 1) กิจกรรมสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ 2) แบบทดสอบก่อนและหลัง
เรียนวัดความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 3) แบบสอบถามความคิดเห็น
ของนักเรียนที่มีต่อการใช้แผนผังมโนทัศน์ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษ การวิเคราะห์ข้อมูล
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ Paired samples t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะ
การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้น หลังการเรียนรู้โดยใช้
แผนผังมโนทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความ
คิดเห็นที่ดีต่อการใช้แผนผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจในทุก
ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบ ด้านเนื้อหาบทอ่าน ด้านกิจกรรมการสอน และด้านคุณประโยชน์

วัฒนากาญจน์ แก้วมณี (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 24 คน โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ 2) แบบทดสอบการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ผังมโนทัศน์ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 4) Paired simple t-test ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถการเขียนภาษาอังกฤษมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ระดับความพึงพอใจต่อการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =2.68, S.D.=0.04)

สุนิษา เกาะอ้อม (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนความเรียงภาษาไทย และศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการเขียนความเรียงโดยใช้แผนผังความคิด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความเรียงภาษาไทย และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการเขียนความเรียงภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการทดสอบการเขียนแบบประสบการณ์และแบบจินตนาการ นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์ทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเขียนความเรียงภาษาไทย คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มี

ค่าสถิติ $t=30.543$ และค่า $Sig=.000$ ความพึงพอใจภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.93$, $S.D.=0.26$)

เบญจวรรณ วรรณบุตร (2563) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์คือ เพื่อสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีดัชนีประสิทธิผล 0.5185 นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับผังกราฟิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

บุญรัตน์ เชื้อวงศ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียงโดยใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อสำรวจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของนักเรียน 2) เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน 3) เพื่อศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนเพื่อวิเคราะห์แนวทางที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียน และ 4) เพื่อศึกษาผลของการนำนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ ปีการศึกษา 2563 คือปัญหาด้านการเขียนความเรียง ซึ่งมีสาเหตุจากนักเรียนไม่สามารถวางแผนและจัดลำดับความคิดได้ นักเรียนใช้ภาษาในการเขียนไม่ถูกต้อง นอกจากนั้นยังไม่สามารถนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจได้ ผู้วิจัยจึงจัดทำเครื่องมือ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ และ ชุดกิจกรรมการเขียนความเรียง โดยใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ จำนวน 2 เล่ม ได้แก่ การเขียนบรรยาย และการเขียนพรรณนา โดยมีค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 0.81 และค่าความ

สอดคล้องของชุดกิจกรรมที่ 0.71 จากการนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ พบว่า นักเรียนคนที่ 1 มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 60 นักเรียนคนที่ 2 มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 75 และนักเรียนคนที่ 3 มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งนักเรียนทั้ง 3 คนมีการพัฒนาและผ่านเกณฑ์การประเมิน

วณัฐพล สีนภิบาล (2563) ได้ศึกษาความสามารถด้านการเขียนเรื่องตามจินตนาการ และทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิด เพื่อเปรียบเทียบทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิด และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเรื่องตามจินตนาการที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิด 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเรื่องตามจินตนาการ ก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบทดสอบอัตนัย 3) แบบสังเกตทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิด และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิด ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการเขียนเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยทักษะการร่วมมือของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นภาพรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

สุวีณา เตือนแจ้ง (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยรูปแบบซี.ไอ.อาร์.ซี. โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยรูปแบบซี.ไอ.อาร์.ซี. กับเกณฑ์ร้อยละ 75 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยรูปแบบซี.ไอ.อาร์.ซี. 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก

ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยรูปแบบซี.ไอ.อาร์.ซี. กับวิธีการสอนแบบปกติ และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยรูปแบบซี.ไอ.อาร์.ซี. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 70 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยรูปแบบซี.ไอ.อาร์.ซี. สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยรูปแบบซี.ไอ.อาร์.ซี. สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยรูปแบบซี.ไอ.อาร์.ซี. สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ความพึงพอใจทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยรูปแบบซี.ไอ.อาร์.ซี. โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

จากรูรณ สัจจะจารย์ (2565) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีความมุ่งหมายคือ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมความสามารถที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเทศบาล 4 เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 15 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ซึ่งการจัดห้องเรียนแบบลดความสามารถทุกห้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการ

เรียนรู้วิชาภาษาไทยที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC, แบบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์, แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีประสิทธิภาพ 83.32/83.47 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC อยู่ในระดับมากที่สุด

นภสร ศรีรักษา (2565) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิดที่ส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบางเนียง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิดให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนของนักเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิด 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิด 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิด ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบางเนียงจำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิด จำนวน 10 แผน 2) แบบวัดทักษะการเขียน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การเขียนแบบปรนัยจำนวน 30 ข้อ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิดที่ส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียน มีค่าประสิทธิภาพ E1/E2 80.30/80.43 2) ทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค CIRC

ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคCIRC ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 4) ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิดที่ส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด

แดงเถา แซ่เจี๋ย (2565) ได้ศึกษาการอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความสำคัญโดยใช้แผนผังมโนทัศน์แบบใยแมงมุม โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาหลังเรียนรู้โดยการใช้แผนผังมโนทัศน์แบบใยแมงมุมของนักศึกษาศาขาริชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร ชั้นปีที่ 2 ในรายวิชาการอ่านภาษาจีน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการใช้แผนผังมโนทัศน์แบบใยแมงมุม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาศาขาริชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสารชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) บทอ่านนอกเวลา 2) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน 3) แบบสรุปใจความสำคัญโดยใช้แผนผังมโนทัศน์แบบใยแมงมุม 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการใช้แผนผังมโนทัศน์แบบใยแมงมุม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test (Paired – sample t-test) และนำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการใช้แผนผังมโนทัศน์แบบใยแมงมุมมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาจีนเพื่อการจับใจความสำคัญหลังการใช้แผนผังมโนทัศน์แบบใยแมงมุม ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 2) นักศึกษามีความเห็นต่อการจัดการเรียนโดยการใช้แผนผังมโนทัศน์แบบใยแมงมุมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความสำคัญระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ด้านเนื้อหาบทอ่านนอกเวลา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านคุณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 3 ด้าน เท่ากับ 4.54

งานวิจัยต่างประเทศ

Al Khawaldeh and Al Olaimat (2010) ได้ศึกษาความเข้าใจที่คงทนจากการสอนแบบเปลี่ยนแนวคิดร่วมกับผังมโนทัศน์ เรื่องการสลายสารอาหารระดับเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่สอบแบบเปลี่ยนแนวคิดร่วมกับผังมโนทัศน์ มีความเข้าใจที่คงทน เรื่องการสลายสารอาหารระดับเซลล์ดีกว่ากลุ่มควบคุมแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Erhan (2010) ได้ศึกษาความสามารถด้านทักษะการอ่านและการเขียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทักษะด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนเกรด 7 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนเกรด 7 ของโรงเรียนประจำจังหวัดแกร์สัน (Giresun) จำนวน 45 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านและการเขียน ของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และวิธีสอนแบบดั้งเดิมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถสูงกว่ากลุ่มควบคุม

Jaime Leigh Berry (2011) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้แผนผังมโนทัศน์ การตั้งคำถามของนักเรียนและความสัมพันธ์กับการอ่านออกเสียงในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ด้วยการใช้แผนผังมโนทัศน์ กับการตั้งคำถามและการอ่านออกเสียงที่สามารถช่วยให้นักเรียนมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 58 คน โดยมีกลุ่มทดลองการเรียนรู้ด้วยแผนผังมโนทัศน์ กับการตั้งคำถามที่เรียนการเรียนอ่านและตั้งคำถาม ซึ่งนักเรียนมีความแตกต่างในการเรียนรู้ ใช้เครื่องมือการวิจัยคือ ANOVA เพื่อหาความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มคือกลุ่มเรียนด้วยแผนผังมโนทัศน์กับการเรียนแบบอ่านตั้งคำถาม ผลการวิจัยพบว่าทั้งสองวิธีการสอนมีผลไม่แตกต่างกันแต่การสอนด้วยแผนผังมโนทัศน์ช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้มากขึ้นและเป็นการสร้างแรงบันดาลใจของนักเรียน

Attayib Omar (2015) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนที่เรียน ESP: English for specific purposes โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนโดยการใช้แผนผังมโนทัศน์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่ลงทะเบียนเรียน ESP ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2013 เป็นนักเรียนชาย จำนวน 25 คน ใช้เวลาทดลอง 7 สัปดาห์ พบว่าการใช้แผนผังมโนทัศน์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนที่เรียน EPS มีผลในการอ่านในทางที่ดีขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยในการอ่านเพื่อความเข้าใจเพิ่มขึ้นจาก 11.04 เป็น 15.64 หลังจากการทดลองเสร็จสิ้น นักเรียนมีมุมมองในทางบวกในการอ่านและให้ความสนใจมากขึ้น นักเรียนมีความเห็นว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ที่ความสะดวกในการเรียนทักษะอื่น ๆ ไม่เพียงแต่การอ่านเท่านั้น จากผลการทดลองพบว่า การอ่านโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้ผลดี และเป็นเทคนิคที่เหมาะสมในการนำมาสอนนักเรียน

Gupta and Ahuja (2015) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเกรด 8 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ 1) เปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 2) เปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการศึกษาพบว่า 1) ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 2) ความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ และ 3) ผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ในการเรียน การเขียนภาษาอังกฤษให้ประโยชน์และมีประสิทธิภาพมากกว่าเรียนแบบปกติ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปได้ว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้แผนผังมโนทัศน์ จะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากนักเรียนจะได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนเป็นกลุ่ม โดยแต่ละความสามารถของผู้เรียนประกอบด้วย เก่ง ปานกลาง และอ่อน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยอมรับในความคิดเห็นของกันและกัน ด้วยการบูรณาการการอ่านและการเขียนร่วมกับการใช้แผนผังมโนทัศน์ รวมทั้งนักเรียนสามารถช่วยกันกันตรวจสอบความถูกต้องและพัฒนาข้อบกพร่องของกันและกันได้ ผู้วิจัยจึงสนใจนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้แผนผังมโนทัศน์ มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้ดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ มีขั้นตอนและรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็งรายมหาธาตราชวิทยาลัย จำนวน 6 ห้อง รวมนักเรียนทั้งหมด 210 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็งรายมหาธาตราชวิทยาลัย จำนวน 1 ห้อง จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เนื่องจากแต่ละห้องละความสามารถของนักเรียน

ตัวแปร

ตัวแปรต้น

- 1) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

ตัวแปรตาม

- 1) ความสามารถในการเขียนเรียงความ

2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลเฉพาะหลังการทดลอง (One group posttest-only design) (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2560, หน้า 83)

ตาราง 8 แสดงรูปแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลเฉพาะหลังการทดลอง

	ทดลอง	การทดสอบหลังการทดลอง
	X	T_2
X	หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์	
T_2	หมายถึง การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์	

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ทั้งหมด 6 แผน ได้แก่ 1) การเขียนประโยค 2) การเรียงลำดับเหตุการณ์ 3) การบรรยายเหตุการณ์ 4) องค์ประกอบของเรียงความ 5) การวางโครงเรื่อง และ 6) การเขียนเรียงความ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระที่ 2 : การเขียน มาตรฐานการเรียนรู้ ท 2.1 รวมทั้งตัวชี้วัด และ สาระการเรียนรู้แกนกลางของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ

1.3) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC และแผนผังมโนทัศน์

1.4) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ จำนวน 6 แผน รวม 9 ชั่วโมง ไม่รวมการทดสอบหลังเรียน โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 9

ตาราง 9 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง
1	<p>ท 2.1 ม.1/2 เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย</p> <p>ท 2.1 ม.1/9 มีมารยาทในการเขียน</p>	<p>ด้านความรู้(K)</p> <p>1. นักเรียนบอกความหมายของประโยคได้</p> <p>2. นักเรียนแยกส่วนประกอบของประโยคได้</p> <p>ด้านทักษะกระบวนการ(P)</p> <p>1. นักเรียนสรุปความหมายและส่วนประกอบของประโยคโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)</p> <p>1. ปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้</p>	<p>การเขียนประโยค</p>	1
2	<p>ท 2.1 ม.1/2 เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย</p> <p>ท 2.1 ม.1/3 เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน</p>	<p>ด้านความรู้ (K)</p> <p>1. นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ได้</p> <p>ด้านทักษะกระบวนการ(P)</p> <p>1. นักเรียนสามารถสรุปการเรียงลำดับเหตุการณ์โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)</p>	<p>การเรียงลำดับเหตุการณ์</p>	1

ตาราง 9 (ต่อ)

แผนการจัดการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
	ท 2.1 ม.1/9 มี มารยาทในการ เขียน	1. ปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกับ ผู้อื่นได้		
3	ท 2.1 ม.1/2 เขียน สื่อสารโดยใช้ ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย ท 2.1 ม.1/3 เขียน บรรยาย ประสบการณ์โดย ระบุสาระสำคัญ และรายละเอียด สนับสนุน ท 2.1 ม.1/9 มี มารยาทในการ เขียน	ด้านความรู้ (K) 1. นักเรียนอธิบาย ความหมายของการเขียน บรรยายได้ 2. นักเรียนเขียนบรรยาย ประสบการณ์ได้ 3. นักเรียนบอกหลักการ เขียนบรรยายประสบการณ์ ได้ ด้านทักษะกระบวนการ (P) 1. นักเรียนสามารถสรุปการ เขียนบรรยายเหตุการณ์โดย ใช้แผนผังมโนทัศน์ได้อย่าง ถูกต้อง ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (A) 1. ปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกับ ผู้อื่นได้	การเขียน บรรยาย ประสบการณ์	2
4	ท 2.1 ม.1/2 เขียน สื่อสารโดยใช้ ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม	ด้านความรู้ (K) 1. นักเรียนอธิบาย ความหมายของเรียงความ ได้	เรียงความที่ดี	1

ตาราง 9 (ต่อ)

แผนการ จัดการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
	และสละสลวย ท 2.1 ม.1/4 เขียน เรียงความ	2. นักเรียนบอก องค์ประกอบของเรียงความ ได้		
	ท 2.1 ม.1/9 มี มารยาทในการ เขียน	3. นักเรียนบอกขั้นตอนการ เขียนเรียงความได้ 4. นักเรียนบอกลักษณะที่ดี ของเรียงความได้		
		ด้านทักษะกระบวนการ (P) 1. นักเรียนสามารถสรุป เนื้อหาเรียงความที่ดีโดยใช้ แผนผังมโนทัศน์ได้อย่าง ถูกต้อง		
		ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (A) 1. ปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกับ ผู้อื่นได้		
5	ท 2.1 ม.1/2 เขียน สื่อสารโดยใช้ ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย ท 2.1 ม.1/4 เขียน เรียงความ	ด้านความรู้ (K) 1. นักเรียนอธิบาย ความหมายของการวาง โครงเรื่องได้ 2. นักเรียนบอกประโยชน์ ของการวางโครงเรื่องได้ 3. นักเรียนบอกวิธีการวาง โครงเรื่องได้	การวางโครง เรื่อง	2

ตาราง 9 (ต่อ)

แผนการ จัดการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
	ท 2.1 ม.1/9 มี มารยาทในการ เขียน	4. นักเรียนเขียนวางโครง เรื่องได้ ด้านทักษะกระบวนการ (P) 1. นักเรียนสามารถสรุปการ วางโครงเรื่องโดยใช้แผนผัง มโนทัศน์ได้อย่างถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถสรุป โครงเรื่องที่วางไว้โดยใช้ แผนผังมโนทัศน์ได้อย่าง ถูกต้อง ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (A) 1. ปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกับ ผู้อื่นได้		
6	ท 2.1 ม.1/4 เขียน เรียงความ ท 2.1 ม.1/9 มี มารยาทในการ เขียน	ด้านความรู้ (K) 1. นักเรียนสามารถเขียน เรียงความได้ ด้านทักษะกระบวนการ (P) 1. นักเรียนสามารถสรุปการ เขียนเรียงความโดยใช้ แผนผังมโนทัศน์ได้อย่าง ถูกต้อง	การเขียน เรียงความ	2

ตาราง 9 (ต่อ)

แผนการจัดการ จัดการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง
ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (A)				
1. ปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกับ ผู้อื่นได้				
รวม				9

โดยแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ส่วนต้น (รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้) 2) สาระสำคัญ 3) ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นเตรียม/ขั้นสอน/ขั้นทำงานกลุ่มโดยใช้แผนผังมโนทัศน์/ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ/ขั้นสรุปบทเรียนและอภิปรายผล) 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล (วิธีการ/เครื่องมือ/เกณฑ์)

1.6) นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นเตรียม/ขั้นสอน/ขั้นทำงานกลุ่มโดยใช้แผนผังมโนทัศน์/ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ/ขั้นสรุปบทเรียนและอภิปรายผล) และการวัดประเมินผล และปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.7) เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้ว ต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลจำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ 6 ด้าน ดังนี้ 1) สาระสำคัญ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) เนื้อหา 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล โดยใช้มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต ดังตาราง 10

ตาราง 10 เกณฑ์การกำหนดค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

ระดับความเหมาะสม	ค่าคะแนน
เหมาะสมมากที่สุด	4.51-5.00
เหมาะสมมาก	3.51-4.00
เหมาะสมปานกลาง	2.51-3.00
เหมาะสมน้อย	1.51-2.50
เหมาะสมน้อยที่สุด	1.00-1.50

ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ มีผลรวมการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.93$, S.D.=0.24)

1.8) ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็ງรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒ เพื่อประเมินประสิทธิภาพและหาข้อบกพร่องของแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำไปทดลองจริง

1.9) นำผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ที่ทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มาหาค่าดัชนีประสิทธิผล โดยต้องมีค่าดัชนีประสิทธิผลมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.73

1.10) นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ที่หาค่าดัชนีประสิทธิผลไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็ງรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒ จำนวน 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความ มีลักษณะเป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ฉบับ ฉบับละ 1 ข้อ ผู้สอนเป็นผู้กำหนดประเด็นในการเขียนเรียงความ โดยประเด็นที่ 1 ใช้ในการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผล ประเด็นที่ 2 ใช้ในการทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 เพื่อการหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ และใช้เกณฑ์การตรวจเป็นแบบ

รูบรีคส์ (Rubric) ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของเกณฑ์ในการให้คะแนนการเขียนเรียงความ โดยกำหนดองค์ประกอบการประเมินและคำอธิบายระดับคุณภาพ แบ่งออกเป็น 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบของเรียงความ 2) การตั้งชื่อเรื่อง 3) การเขียนส่วนนำ 4) การเขียนเนื้อเรื่อง 5) การเขียนสรุป 6) การใช้ภาษา 7) ลักษณะของเนื้อความ 8) การเขียนสะกดคำ และ 9) ความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1.1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 : การเขียน มาตรฐานการเรียนรู้ ท 2.1 รวมทั้งตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2) ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความจากหนังสือและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3) วิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้

1.4) สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความ ชนิดอัตนัย จำนวน 1 ฉบับ ฉบับละ 1 ข้อ

1.5) นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพร้อมเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบภาษา ความถูกต้องทางด้านเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยเกณฑ์การตรวจเป็นแบบรูบรีคส์ ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของเกณฑ์ในการให้คะแนนการเขียนเรียงความ ดังตาราง 11 และ 12

ตาราง 11 เกณฑ์วัดความสามารถในการเขียนเรียงความตามระดับคะแนน (Rubric Scores) (คะแนนเต็ม 32 คะแนน)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. องค์ประกอบของเรียงความ			องค์ประกอบของ	ขาดองค์ประกอบ	ขาดองค์ประกอบ
1.1 ส่วนนำ			เรียง	ของ	ของ
1.2 ส่วนเนื้อเรื่อง			ความครบ	เรียงความ 1	เรียงความ
1.3 ส่วนสรุป			3 องค์ประกอบ	องค์ประกอบ	2 องค์ประกอบ
			ประกอบ	บ	ประกอบ

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
2. การตั้งชื่อเรื่อง			ตั้งชื่อ	ตั้งชื่อเรื่องได้	ตั้งชื่อเรื่อง
2.1 มีชื่อเรื่อง			เรื่องได้	ตามเกณฑ์ 2	ได้ตาม
2.2 ชื่อเรื่องมีความ สอดคล้องกับเรื่องความ			ตาม เกณฑ์	ชื่อ	เกณฑ์ 1 ชื่อ
2.3 ใช้คำ วลี ประโยค หรือข้อความที่ถูกต้องตาม หลักภาษา			ครบ 3 ชื่อ		
3. การเขียนส่วนนำ	เขียน	เขียนส่วน	เขียนส่วน	เขียนส่วนนำ	เขียนส่วน
3.1 มีการปูเรื่องให้ผู้อ่าน	ส่วนนำ	นำได้ตาม	นำได้ตาม	ได้ตาม	นำได้ตาม
3.2 เนื้อหาดึงดูดความ สนใจของผู้อ่าน	ได้ตาม เกณฑ์	เกณฑ์ 4 ชื่อ	เกณฑ์ 3 ชื่อ	เกณฑ์ 2 ชื่อ	เกณฑ์ 1 ชื่อ
3.3 เนื้อหาในส่วนนำ ต้องไม่ซ้ำกับสรุป	ครบ 5 ชื่อ				
3.4 มีเทคนิคที่น่าสนใจ ในการเขียนส่วนนำ					
3.5 ความยาวประมาณ ร้อยละ 20 ของเรื่องความ					
4. การเขียนเนื้อเรื่อง	เขียน	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ
4.1 เนื้อหาเป็น ข้อเท็จจริง และแสดง เหตุผลอย่างสมเหตุสมผล	เนื้อเรื่อง ได้ตาม	เรื่องได้ ตาม	เรื่องได้ ตาม	เรื่องได้ตาม เกณฑ์ 2 ชื่อ	เรื่องได้ ตามเกณฑ์
4.2 ลำดับความ สอดคล้องและต่อเนื่อง	เกณฑ์ ครบ 5	เกณฑ์ 4 ชื่อ	เกณฑ์ 3 ชื่อ		1 ชื่อ
4.3 มีใจความสำคัญ ปรากฏในแต่ละย่อหน้า					
4.4 ยกตัวอย่างและ อ้างอิงได้อย่างเหมาะสม					

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
4.5 ความยาวประมาณ ร้อยละ 60 ของเรียงความ					
5. การเขียนสรุป	เขียน	เขียนสรุป	เขียนสรุป	เขียนสรุปได้	เขียนสรุป
5.1 เนื้อหาสัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง	สรุปได้ ตาม	ได้ตาม เกณฑ์ 4	ได้ตาม เกณฑ์ 3	ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ได้ตาม เกณฑ์ 1
5.2 ไม่นำเสนอประเด็น ใหม่ที่ไม่เกี่ยวข้อง	เกณฑ์ ครบ 5	ข้อ	ข้อ		ข้อ
5.3 เนื้อหาไม่ซ้ำกับส่วน นำ	ข้อ				
5.4 มีเทคนิคที่น่าสนใจ ในการเขียนสรุป					
5.5 ความยาวประมาณ ร้อยละ 20 ของเรียงความ					
6. การใช้ภาษา			ใช้ภาษา	ใช้ภาษาได้	ใช้ภาษาได้
6.1 ใช้ถ้อยคำถูกต้อง สละสลวย			ได้ตาม เกณฑ์	ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
6.2 ใช้ประโยคสื่อ ความหมายได้			ครบ 3 ข้อ		
6.3 เว้นวรรคตอนได้ ถูกต้อง ไม่ฉีกคำ					
7. ลักษณะของเนื้อความ		เขียน	เขียน	เขียน	
7.1 เนื้อความมีเอกภาพ		เรียงควา	เรียงความได้	เรียงความ	
7.2 เนื้อความมีสารัตถ ภาพ		มได้ตาม เกณฑ์	ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ได้ตาม เกณฑ์ 1	
7.3 เนื้อความมี สัมพันธ์ภาพ		ครบ 3 ข้อ		ข้อ	

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
8. การเขียนสะกดคำ (เขียนผิดซ้ำ นับเป็น 1 คำ)			เขียน ถูกต้อง ทุกคำ	เขียนผิด 1-2 คำ	เขียนผิด 3 คำขึ้นไป
9. ความเป็นระเบียบ เรียบร้อย				เขียนได้ตาม เกณฑ์ครบ 2 ข้อ	เขียนได้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
9.1 เขียนตัวอักษรอ่าน ง่าย					
9.2 สะอาดเรียบร้อย					

ตาราง 12 การแปลผลการประเมิน

เกณฑ์ของระดับคะแนน	คะแนนการเขียนเรียงความ (คะแนนเต็ม 32 คะแนน)	การแปลผล
ร้อยละ 75 - 100	24-32	ดีมาก
ร้อยละ 50-74	16-23	ดี
ร้อยละ 25 - 49	8-15	พอใช้
ร้อยละ 0-24	0-7	ปรับปรุง

1.6) ปรับปรุงและแก้ไขแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.7) เสนอแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีสอน ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำผลการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item objective congruence) ของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียน

- เรียงความนี้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียน
 เรียงความนี้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 หรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียน
 เรียงความนี้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- โดยผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียน
 เรียงความจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เท่ากับ 1.00
- 1.8) นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้
 กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา
 2566 โรงเรียนเม็งรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย
- 1.9) นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความ มาหาค่าความเชื่อมั่น
 ด้วยวิธีของคาร์เวอร์ (Carver) โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ค่า
 ความเชื่อมั่นด้วยวิธีของคาร์เวอร์ เท่ากับ 0.83
- 1.10) นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความที่ได้จากการปรับปรุง
 แก้ไขแล้ว ไปใช้ทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่
 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็งรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย จำนวน 35 คน
- 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ
 ร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์**
- 2.1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราประมาณค่า
 (Rating Scale)
- 2.2) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ
 ร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์จำนวน 1 ฉบับ โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแสดง
 ความคิดเห็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) โดย
 แบบสอบถามความพึงพอใจแบ่งเป็น 2 ตอน จำนวน 13 ข้อ ตอนที่ 1 ประกอบด้วย ข้อคำถาม
 ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อ และ
 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 ประกอบด้วย ความคิดเห็นเพิ่มเติมจำนวน 1 ข้อ
 มีลักษณะปลายเปิด สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยมีเกณฑ์การให้
 คะแนน ดังตาราง 13

ตาราง 13 เกณฑ์การกำหนดค่าความพึงพอใจ

ระดับความพึงพอใจ	ค่าคะแนน
พึงพอใจมากที่สุด	5
พึงพอใจมาก	4
พึงพอใจปานกลาง	3
พึงพอใจน้อย	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	1

สำหรับการให้ความหมายค่าที่วัดได้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการให้ความหมาย ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดของ Best W. John (1997 อ้างอิงใน สำนักทดสอบการศึกษา, 2543, หน้า 47 - 57) ดังตาราง 14

ตาราง 14 เกณฑ์การแปลความหมายของค่าความพึงพอใจ

ระดับความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย
พึงพอใจมากที่สุด	4.50 – 5.00
พึงพอใจมาก	3.50 – 4.49
พึงพอใจปานกลาง	2.50 – 3.49
พึงพอใจน้อย	1.50 – 2.49
พึงพอใจน้อยที่สุด	1.00 – 1.19

2.3) เสนอแบบสอบถามความพึงพอใจต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม

2.4) ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามความพึงพอใจตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5) เสนอแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้ว ต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item objective congruence) ค่าดัชนี ความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่า มีความสอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 124)

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านมีค่าเท่ากับ

1.00 พบว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องทุกข้อ

2.6) นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็ງรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย จำนวน 35 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาไปยังโรงเรียนเม็ງรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ประชุมนิเทศนักเรียนเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวปฏิบัติในการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3. ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเองด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ จำนวน 6 แผน รวมสอน 9 ชั่วโมง โดยมีการเก็บคะแนนระหว่างเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็ງรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย จำนวน 35 คน ใช้เวลาสอน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง โดยไม่รวมการทดสอบหลังเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

3.1) ขั้นเตรียม คือ กระบวนการเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้สอนจัดกลุ่มนักเรียนคละความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน จากนั้นบอกวัตถุประสงค์ของบทเรียนและวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน

3.2) ขั้นสอน คือ การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

3.3) ชั้นกิจกรรมกลุ่มโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ คือ การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกใช้แผนผังมโนทัศน์ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเห็นภาพใหญ่ ภาพย่อยของเนื้อหา และ เรียบเรียงได้รวดเร็ว

3.4) ชั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียนทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม เพื่อประเมินผล และ จัดลำดับกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด 3 อันดับ

3.5) ชั้นสรุปบทเรียนและผลการทำงานกลุ่ม คือ ขั้นตอนที่ผู้สอนและผู้เรียน ร่วมกันอภิปราย และสรุปความรู้เกี่ยวกับบทเรียน

4. เมื่อดำเนินการทดลองเสร็จสิ้นตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แล้ว ให้นักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็ ง รามหาราชวิทยาลัยฯ จำนวน 35 คน ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) วัดความสามารถ การเขียนเรียงความ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง แล้ว บันทึกคะแนนเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

5. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

6. ตรวจสอบคะแนนและนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้มา เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ และวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการดำเนินการวิจัย มาวิเคราะห์ตาม หลักการทางสถิติ ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรียงความ โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 จากแบบทดสอบวัดความสามารถ การเขียนเรียงความ วิเคราะห์ความแตกต่างโดยทดสอบค่าที่กรณีกกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (T-test One Sample)

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับ แผนผังมโนทัศน์จากแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้

1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 102)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum x$	แทน	ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล E.I. มีสูตร ดังนี้

$$E.I. = \frac{P_2 + P_1}{Total - P_1}$$

P_1	แทน	ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน
P_2	แทน	ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน
$Total$	แทน	ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

2.2 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2544, หน้า 221)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	R	แทน	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
	ΣR	แทน	ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของคาร์เวอร์ (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, 2560, หน้า 154) โดยคำนวณจากสูตรดังนี้

$$\text{ค่าความเชื่อมั่น} = \frac{a+c}{N}$$

เมื่อ	a	แทน	จำนวนคนที่สอบผ่านทั้ง 2 ฉบับ
	c	แทน	จำนวนคนที่สอบไม่ผ่านทั้ง 2 ฉบับ
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรียงความ โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 จากแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความ วิเคราะห์ความแตกต่างโดยทดสอบค่าที่กรณีกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม โดยใช้สูตร t-test แบบ one sample ดังนี้

$$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}} \quad \text{โดยมี } df = n-1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	μ_0	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร หรือ เกณฑ์ที่ตั้งขึ้น
	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
	df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการดำเนินการวิจัย มาวิเคราะห์ตามหลักการทางสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรียงความ โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 จากแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับ แผนผังมโนทัศน์จากแบบสอบถามความพึงพอใจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 15 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้แผนผังมโนทัศน์ ที่ได้จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (รายด้าน)

แผนการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เขียนประโยค				
1. สาระสำคัญ	4.83	0.39	มากที่สุด	3
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	1
3. เนื้อหา	4.92	0.29	มากที่สุด	2
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.83	0.38	มากที่สุด	3
5. สื่อการเรียนการสอน	4.87	0.35	มากที่สุด	4
6. การวัดและประเมินผล	4.92	0.29	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย	4.89	0.31	มากที่สุด	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เรียงลำดับเหตุการณ์				
1. สาระสำคัญ	4.75	0.45	มากที่สุด	4
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	4.89	0.33	มากที่สุด	1
3. เนื้อหา	4.83	0.39	มากที่สุด	2
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.83	0.38	มากที่สุด	2
5. สื่อการเรียนการสอน	4.80	0.41	มากที่สุด	3
6. การวัดและประเมินผล	4.83	0.39	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย	4.82	0.38	มากที่สุด	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เขียนบรรยายประสบการณ์				
1. สาระสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด	1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	1
3. เนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด	1

ตาราง 15 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.94	0.24	มากที่สุด	2
5. สื่อการเรียนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด	1
6. การวัดและประเมินผล	5.00	0.00	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.98	0.11	มากที่สุด	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เรียงความที่ดี				
1. สาระสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด	1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	1
3. เนื้อหา	4.83	0.39	มากที่สุด	4
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.89	0.32	มากที่สุด	3
5. สื่อการเรียนการสอน	4.93	0.26	มากที่สุด	2
6. การวัดและประเมินผล	5.00	0.00	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.93	0.24	มากที่สุด	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การวางโครงเรื่อง				
1. สาระสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด	1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	1
3. เนื้อหา	4.92	0.29	มากที่สุด	2
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	1
5. สื่อการเรียนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด	1
6. การวัดและประเมินผล	5.00	0.00	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.98	0.11	มากที่สุด	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การเขียนเรียงความ				
1. สาระสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด	1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	1
3. เนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด	1
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.94	0.24	มากที่สุด	2
5. สื่อการเรียนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด	1
6. การวัดและประเมินผล	5.00	0.00	มากที่สุด	1

ตาราง 15 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
รวมเฉลี่ย	4.98	0.11	มากที่สุด	
ผลรวมการประเมินความเหมาะสม	4.93	0.24	มากที่สุด	

จากตาราง 15 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้แผนผังมโนทัศน์ ที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมพบว่า ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.82–4.98

ตาราง 16 ผลวิเคราะห์ค่าประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

	ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละของดัชนีประสิทธิผล
ผลการวิเคราะห์	0.7331	73.31

จากตาราง 16 พบว่า ผลวิเคราะห์ค่าประสิทธิผล (E.I.) ของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ มีค่าเท่ากับ 0.7331 แสดงว่า หลังการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 73.31

**ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรียงความ โดยจัดการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 จากแบบทดสอบวัด
ความสามารถการเขียนเรียงความ**

ผลการเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรียงความ โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 จากแบบทดสอบวัดความสามารถ
การเขียนเรียงความ มีรายละเอียดดังนี้

**ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้แผนผัง
มโนทัศน์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70**

การทดสอบ	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	$\mu_0(70\%)$	Sig. (1-tailed)
หลังเรียน	35	32	27.25	2.68	10.71*	22.4	0.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้
แผนผังมโนทัศน์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มีค่าเท่ากับ 27.25 และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.) มีค่าเท่ากับ 2.68 ค่าสถิติวิเคราะห์ t เท่ากับ 10.71 และค่า Sig. เท่ากับ
0.000 แสดงว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน
โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้แผนผังมโนทัศน์ หลังเรียนสูงกว่า
เกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับ แผนผังมโนทัศน์จากแบบสอบถามความพึงพอใจ**

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค CIRC ร่วมกับ แผนผังมโนทัศน์จากแบบสอบถามความพึงพอใจ มีรายละเอียดดังนี้
ตาราง 18 รายละเอียดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการ
จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ (รายชื่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้				
1. บรรยากาศในห้องเรียน ขณะเรียน เป็นกันเอง นักเรียนสนุกสนานในการ ปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน	4.46	0.66	มาก	3
2. นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น ของตนเอง และยอมรับฟัง ความ คิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม	4.63	0.55	มากที่สุด	1
3. นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจที่จะร่วมกันเรียนรู้ เพื่อ ความสำเร็จของกลุ่ม	4.49	0.61	มาก	2
4. ครูคอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำ ในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.43	0.65	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.55	0.62	มากที่สุด	
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
5. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นลำดับ ไม่สับสน และสามารถปฏิบัติ กิจกรรมตามขั้นตอนได้	4.63	0.49	มากที่สุด	1
6. กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริม และพัฒนาความสามารถในการเขียน เรียงความของนักเรียน	4.63	0.49	มากที่สุด	1

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความหมาย	ลำดับ
7. นักเรียนได้เรียนรู้และทำงาน ร่วมกัน โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม	4.51	0.61	มากที่สุด	2
8. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมเอง โดยครูคอยให้คำแนะนำและ ช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีปัญหา	4.49	0.61	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.56	0.55	มากที่สุด	
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
9. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อ ตนเองและต่อกลุ่ม	4.60	0.50	มากที่สุด	2
10. นักเรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่ง กันและกัน	4.63	0.49	มากที่สุด	1
11. ช่วยส่งเสริมและพัฒนา ความสามารถในการเขียนเรียงความ ของนักเรียนได้ดีขึ้น	4.57	0.56	มาก	3
12. นักเรียนสามารถนำกระบวนการ เรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและในวิชาอื่น ๆ ได้	4.60	0.50	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.60	0.51	มากที่สุด	

จากตาราง 18 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.51) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.55) และด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.62) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเม็่งรายมหาราชวิทยาคม จำนวน 1 ห้อง รวม 35 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ มีผลการวิจัยดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ทั้งหมด 6 แผน แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ส่วนต้น (รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้) 2) สารสำคัญ 3) ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สารการเรียนรู้ 5) กิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นเตรียม/ขั้นสอน/ขั้นทำงานกลุ่มโดยใช้แผนผังมโนทัศน์/ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ/ขั้นสรุปบทเรียนและอภิปรายผล) 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล (วิธีการ/เครื่องมือ/เกณฑ์) ผลการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93 มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.73

2) ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้แผนผังมโนทัศน์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ เรื่องการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 แผน รวม 9 ชั่วโมง ที่พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญในระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7331 คิดเป็นร้อยละ 73.31 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสร้างและออกแบบอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด และได้กำหนดองค์ประกอบของแผน ดำเนินการวิเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด รวมทั้งออกแบบการวัดประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่สอดคล้องเชื่อมโยงกัน นอกจากนี้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นได้ผ่านการปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงส่งผลให้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ ดังที่ จารุวรรณ สังฆะจารย์ (2565, หน้า 87) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีประสิทธิภาพ 83.32/83.47 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ กษมาภรณ์ ใจว่อง (2565, หน้า 63) ที่ได้ศึกษาการใช้เทคนิค CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษด้วยเทคนิค CIRC จำนวน 15 แผน มีผลการประเมินเนื้อหาและค่าความเหมาะสมอยู่ในระหว่าง 4.74–5.00 คะแนน โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม รวมทั้งสิ้น 4 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับดีมากรวมทั้งสิ้น 11 แผน เช่นเดียวกับ จีรนุช ภูทองเงิน (2563, หน้า 69) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ผลการวิจัย

พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เพื่อพัฒนาการอ่าน และการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้มี ประสิทธิภาพเท่ากับ 82.45/85.87 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5655 คิดเป็นร้อยละ 56.55

2. ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากการ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่ใช้ในการ สอนอ่านและเขียน โดยใช้เพื่อปรับปรุงความสามารถของนักเรียน ในการอ่านเรียบเรียงและ การเขียนบรรยาย และเป็นเทคนิคที่การเปิดโอกาสให้นักเรียนทำงานกลุ่มร่วมกันตามระดับ ความสามารถ ประกอบกับนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ซึ่งเป็นการ นำเสนอข้อมูลตามความรู้ ในรูปแบบแผนผังหรือแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ ของสาระหรือ ความคิดรวบยอดต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และเป็นลำดับขั้น โดยตำแหน่งของความคิดรวบยอด จะอยู่ตรงกลาง แล้วแตกสาขาออกไปเป็นความคิดย่อย ๆ ลากเส้นเชื่อมโยงเพื่อแสดง ความสัมพันธ์ ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันตามความสามารถ เพื่อปรับปรุง ความสามารถในการเขียนของนักเรียน อีกทั้งยังเห็นภาพรวมของเนื้อหาได้ง่าย จึงไม่ต้อง เสียเวลาเรียบเรียง ดังคำกล่าวของ Irwan, Zulfadli and Siti Sarah (2018, หน้า 351) ว่า CIRC เป็นเทคนิคการเรียนการสอนที่สามารถใช้เพื่อปรับปรุงความสามารถของนักเรียน ในการอ่าน เรียบเรียงและการเขียนบรรยายเพื่อทำให้สถานการณ์ในห้องเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้แผนผังมโนทัศน์ยังทำให้นักเรียนจัดการสรุปความคิดได้อย่างเป็นระบบ โดยไม่ต้อง เสียเวลาเรียบเรียงข้อความ ทำให้นักเรียนเห็นภาพรวมของเนื้อหา และยังสามารถจดจำได้ดี ดังที่ มนัส บุญประกอบ (2542, หน้า 117) กล่าวว่า การเขียนสรุปเรื่องราวด้วยผังมโนทัศน์ จะ ช่วยทำให้จดจำได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภสร ศรีรักษา (2565, หน้า 1) ที่ได้ ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับการเขียน แผนผังความคิดที่ส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชนก อยู่ศรี (2565, หน้า 123) ที่ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ แบบการสอนเขียนที่เน้นกระบวนการร่วมกับเทคนิค CIRC ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาไทยและความสามารถในการเขียนข้อความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัย

พบว่า ความสามารถในการเขียนสื่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนที่เน้นกระบวนการร่วมกับเทคนิค CIRC สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ โดยผลรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุดเป็นลำดับ 1 ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้นทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่ม ส่วนด้านที่มีค่ามากที่สุดเป็นลำดับ 2 ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อาจเป็นผลมาจากขั้นตอนการจัดกิจกรรมกำหนดไว้อย่างเป็นลำดับ ไม่สับสน และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อีกทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนผ่านการทำงานเป็นทีม และด้านที่มีค่ามากที่สุดเป็นลำดับ 3 ได้แก่ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ เป็นผลจาก ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นทำงานกลุ่มโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ ซึ่งเป็นขั้นการทำงานกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง และยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วณัฐพล สีนภิบาล (2563, หน้า 78) ได้ศึกษาความสามารถด้านการเขียนเรื่องตามจินตนาการ และทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิด พบว่า ความคิดเห็นภาพรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณวรรณบุตร (2563, หน้า 165) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการอภิปรายผลข้างต้นจึงสรุปผลได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ เป็นวิธีสอนที่สามารถพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ และเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สามารถสร้างความพึงพอใจที่ดีแก่ผู้เรียนได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับขั้นตอนที่ 3 ขั้นทำงานกลุ่มโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของเนื้อหา ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดลำดับความคิดในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างเป็นระบบ และเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีควรมีตัวอย่างชิ้นงานให้กับนักเรียน
2. ในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ครูผู้สอนควรเน้นย้ำและดูแลเอาใจใส่ในนักเรียน โดยเฉพาะขั้นตอนที่ 3 ขั้นทำงานกลุ่มโดยใช้แผนผังมโนทัศน์และขั้นตอนที่ 4 ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะทำให้ นักเรียนเกิดความคิดรวบยอด และเชื่อมโยงความคิดในการเขียนเรียงความ อย่างสมเหตุสมผล

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ประยุกต์ใช้กับเนื้อหาวิชาภาษาไทยในเนื้อหาและระดับชั้นอื่น อาจมีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น ชุดกิจกรรม การประยุกต์ใช้เกม บทเรียนออนไลน์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ ศรีนุ่ม. (2558). การพัฒนาความสามารถการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- กมลรัตน์ สิงห์แก้ว. (2561). การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- กรมวิชาการ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทยคิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ : เรียงความ ย่อความ และสรุปความ ช่วงชั้นที่ 2-ช่วงชั้นที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสศ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กษมาภรณ์ ใจว่อง และสุตาทกาญจน์ ปัทมดิลก. (2565). การใช้เทคนิค CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *Journal of Buddhist Education and Research* : JBER, 8(1), 56-69.
- ขวัญชนก อยู่ศรี. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบการสอนเขียนที่เน้นกระบวนการร่วมกับเทคนิค CIRC ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และความสามารถในการเขียนสื่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระราชูปถัมภ์, ปทุมธานี.
- จารุวรรณ เทวกุล. (2555). ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา. สารนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

- จากรุวรรณ สังฆะจารย์. (2565). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์. (29 มิถุนายน 2564ก). **หลักการของผังมโนทัศน์.** สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2565, จาก <http://www.bsru.net/หลักการของผังมโนทัศน์-principle/>
- จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์. (29 มิถุนายน 2564ข). **เทคนิคการจัดผังมโนทัศน์.** สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2565, จาก <http://www.bsru.ac.th/wp-content/uploads/>
- จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์. (29 มิถุนายน 2564ค). **การใช้ผังมโนทัศน์ในการจัดการเรียนการสอน.** สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2565, จาก <http://www.bsru.net/การใช้ผังมโนทัศน์ในกิจ/>
- จิรนุช ภูทองเงิน. (2563). **การพัฒนาการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ อาริยา หุตินทะ. (2555). **ภาษาไทยเพื่อการศึกษ.** นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2553). **การพัฒนาหลักสูตร.** มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). **แปดสิบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชัน.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). **การสอนภาษาไทย.** กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ณัฐกาญจน์ เลิศยะโส. (2553). **การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงร้อยแก้วโดยใช้การสนทนาแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2554). **ทักษะการเขียนภาษาไทย.** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แดงเถา แซ่เจี๋ย. (2565). **การอ่านภาษาจีนเพื่อจับใจความสำคัญโดยใช้แผนผังมโนทัศน์แบบไข่มงม.** *Journal of Business Administration and Languages (JBAL)*, 10(1), 1–13.
- หัตถมณี ชูขวัญ. (2548). **การเปรียบเทียบคุณภาพของการประเมินความคิดรวบยอดวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ที่มีการตรวจให้คะแนนด้วยวิธีที่แตกต่างกัน.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- ทิตินา แชมมณี. (2560ก). **รูปแบบการเรียนรู้การสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย.** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แชมมณี. (2560ข). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: พี.เอส.เพรส.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2560). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้.** พิษณุโลก: พิษณุโลก เปเปอร์แอนด์พลาซ.
- ธิดิสรณ์ สุ่มมาตย์. (2561). **ผลการใช้เทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี ที่มีต่อความสามารถด้านการอ่าน และการเขียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27. วิทยาพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา, นนทบุรี.**
- นภสร ศรีรักษา, อัญชลี แสงอาวูธ และมัทนียา พงศ์สุวรรณ. (2565). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับการเขียนแผนผังความคิดที่ส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบางเนียง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.**
- บุญกว้าง ศรีสุทโธ. (2561). **การเขียนเรียงความ เล่มที่ 5 บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการเขียนเรียงความ. สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2565, จาก <http://www.anyflip.com/bookcase/gpjfq>**
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น.** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญรัตน์ เชื้อวงศ์. (2563). **การพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียงโดยใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์. รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ค.บ., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพมหานคร.**
- เบญจวรรณ วรรณบุตร. (2563). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CIRC ร่วมกับผังกราฟิก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.**
- เปลื้อง ณ นคร. (2512). **เรียงความชั้นสูง.** พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ผจงวาด พูลแก้ว. (2551). **การเขียนเรียงความจดหมาย.** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- เผชิญ กิจระการ. (2546). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E1/E2). **การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 1(1), 44-46.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พัฒนา พรหมมณี, ยุพิน พิทยาวัฒน์ชัย และจิระศักดิ์ ทัพพา. (2563). แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในงาน. **วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)**, 26(1), 63.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ เพยาว์ ยินดีสุข. (2560). **ทักษะ 7C ของครู 4.0**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ. (2562). **ภาษาไทยหลักภาษาและการใช้ภาษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- มนัส บุญประกอบ. (2542). แผนภูมิโมโนทัศน์กับการสร้างเสริม ส จิ ปุ ลิ. **บัณฑิตศึกษา**, 3(3), 46-55.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. (2565). **การสำรวจประเมินคุณภาพการให้บริการและประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลรังเพลิง อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี**. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2556). **การพัฒนาเครื่องมือวัดด้านเจตพิสัยและทักษะพิสัย**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- โยธิน แสงวงดี. (2551). **การวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัย.
- โรงเรียนเม็งรายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2566). **แผนยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2566 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**.
- วณัฐพล สนิทपाल. (2563). **การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรื่องตามจินตนาการ และทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนภาพความคิด**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- วรรณิ โสภประยูร. (2553). **การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

- วรรณมน เพียรเสมอ. (ม.ป.ป.). การเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร 1500133. สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2565, จาก <http://www.pws.npru.ac.th>
- วัชรพล วิบูลยศิริ. (2556). **นวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรพงษ์ โกมุทธธรรมวิบูลย์ และคณะ. (2553). **แผนการสอนภาษาไทย ท 204**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2548). **เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิด การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนากาญจน์ แก้วมณี. (2562). **การพัฒนาความสามารถการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพมหานคร.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2554). **พัฒนาการเรียนการสอน**. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรีพระจันทร์ แสงเขตต์. (2557). **การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (21 เมษายน 2564). **รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ฉบับที่ 2-ค่าสถิติแยกตามมาตรฐานการเรียนรู้สำหรับโรงเรียน**.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). **การวัดผลการศึกษา**. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **หนังสืออุเทศภาษาไทย ชุด บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 5 : กระบวนการคิดและการเขียนร้อยแก้ว**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สกสศ. ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **เครื่องมือวัดและประเมินผล “ความสามารถในการเขียน” (ฉบับกรรมการสอบ)**.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). **เกณฑ์การแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554**. สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2566, จาก <http://www.dictionary.orst.go.th>

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2564). **การเขียน**. สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2565, จาก <http://www.srisamrong-nfe.online/course>
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (ม.ป.ป.). **สอนอย่างไรให้นักเรียนรู้จักคิด**. สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2565, จาก http://www.kruthai.net/_files_school/
- สำนักทดสอบการศึกษา. (2543). **คู่มือการสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัย**. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- สุนิษา เกาะอ้อม. (2562). **การพัฒนาความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพมหานคร.
- สุภาพร มีอาษา. (2560). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์. (2554). **ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สุวิมล นิมดวง. (2558). **ผลการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น ร่วมกับผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องสารประกอบไฮโดรคาร์บอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- สุวิณา เตือนแจ่ม. (2564). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือโดยรูปแบบ ซี.ไอ.อาร์.ซี**. **ครุศาสตร์สาร**, 15(2), 185-200.
- อรนุช ลิ้มตติริ. (2557). **การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรัญณี ลอยหา. (2559). **การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ขั้น ประกอบผังมโนทัศน์ เรื่องของแข็ง ของเหลว แก๊ส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อลงกรณ์ สิมลา. (2561). **การใช้แผนผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

- Al Khawaldeh and Al Olaimat. (2010). The Contribution of Conceptual Change Texts Accompanied by Concept Mapping to Eleventh–Grade Students Understanding of Cellular Respiration Concepts. **Journal of Science Education and Technology**, 9(2), 115–125.
- Baroody, and Batels. (2001). Assessing Understanding in Mathematics with Concept Mapping. **Mathematics in School**, 30(3), 24–27.
- Berry, J. L. (2011). **The Effects of Concept Mapping and Questioning on Students' Organization and Retention of Science Knowledge While Using Interactive Read–Alouds**. doctor of philosophy, Texas A & M University, Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/13642497.pdf>
- Bradley, B. (2019). **Concept Mapping**. Retrieved December 14, 2022, from <https://ctl.byu.edu>
- Durukan, E. (2010). **Effect of cooperative integrated reading and composition (CIRC) Technique on reading–writing skills**. Black Sea Technical University, Turkey.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw Hill Book.
- Gupta, M., and Ahuja, J. (2015). Cooperative Integrated Reading Composition (Circ): Improving Achievement in English Writing Composition Among Seventh Graders. **Issues and Ideas in Education**, 3(March 2015), 49–53.
- Irwan, Z., and Siti, S. (2018). **Teaching reading by using cooperative integrated reading and composition**. Banda Aceh: Syiah Kuala University.
- Millet, C. P. (2001). **The effects of graphic organizers on reading comprehension Achievement of second grade students (Thailand)**. [CDROM]. Abstract from ProQuest File: Dissertation Abstracts Item: 9970126.
- Morse, M. C. (1958). **Satisfaction in the White Job**. Michigan: University of Michigan Press.
- Novak, J. D., and Canas, A. J. (2006). **The Theory Underlying Concept Maps and How to Construct Them (Technical Report No. IHMC CmapTools 2006–01)**. Pensacola, FL: Institute for Human and Machine Cognition.

- Omar, A. (2015). Improving reading comprehension by computer-based concept maps: a case study of ESP students at Umm-Alqura University. **British journal of education**, 3(4), 1-20.
- Steiner, C., Albert, D., and Heller, J. (2007). Concept Mapping as a Means to Build e-Learning. In Nicole A. Buzzetto-More (Ed.), **Advanced Principles of Effective e-Learning** (pp. 59-111). Santa Rosa, C.A.: Informing Science Press.
- Strauss, G., and Sayles, L. R. (1980). **Strauss & Sayles's Behavioral Strategies for Managers**. Englewood Cliffs: Prentices-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผศ.ดร.ทรงภพ ชุมนมธูรส

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

นายไชยวิชิต เมืองคำ

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนเม็่งรายมหาราชวิทยาคม

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

นายภาวัต เต่าพันธ์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

หัวหน้างานวัดและประเมินผล

โรงเรียนเม็่งรายมหาราชวิทยาคม

ภาคผนวก ข

การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ จำนวน 6 แผน
2. ผลการประเมินค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ จำนวน 6 แผน
3. ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความ
4. ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ในการถามแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

ตาราง 19 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การเขียน
ประโยค ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
สาระสำคัญ						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ใน หลักสูตร	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	4	14	4.67	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เนื้อหา						
มีความชัดเจนเข้าใจง่ายน่าสนใจ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับระดับชั้น	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
เร้าความสนใจของผู้เรียน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สื่อการเรียนการสอน						
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เร้าความสนใจของผู้เรียน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
ประหยัดเวลาในการสอน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
การวัดและประเมินผล						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย					4.89	มากที่สุด

ตาราง 20 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรียงลำดับ
เหตุการณ์ ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
สาระสำคัญ						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ใน หลักสูตร	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เนื้อหา						
มีความชัดเจนเข้าใจง่ายน่าสนใจ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับระดับชั้น	4	4	5	13	4.33	มาก
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สื่อการเรียนการสอน						
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
ประหยัดเวลาในการสอน	4	4	5	13	4.33	มาก
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
การวัดและประเมินผล						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย					4.82	มากที่สุด

ตาราง 21 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การบรรยาย
 ประสพการณ์ ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
สาระสำคัญ						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ใน หลักสูตร	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เนื้อหา						
มีความชัดเจนเข้าใจง่ายน่าสนใจ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับระดับชั้น	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สื่อการเรียนการสอน						
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ประหยัดเวลาในการสอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
การวัดและประเมินผล						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย					4.98	มากที่สุด

ตาราง 22 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรียงความที่ดี
ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
สาระสำคัญ						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ใน หลักสูตร	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เนื้อหา						
มีความชัดเจนเข้าใจง่ายน่าสนใจ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับระดับชั้น	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	5	5	14	4.67	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สื่อการเรียนการสอน						
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ประหยัดเวลาในการสอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
การวัดและประเมินผล						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย					4.93	มากที่สุด

ตาราง 23 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การวางโครง
เรื่อง ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
สาระสำคัญ						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ใน หลักสูตร	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เนื้อหา						
มีความชัดเจนเข้าใจง่ายน่าสนใจ	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับระดับชั้น	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สื่อการเรียนการสอน						
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ประหยัดเวลาในการสอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด

ตาราง 23 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
การวัดและประเมินผล						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย					4.98	มากที่สุด

ตาราง 24 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การเขียนเรียงความ ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความเหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
สาระสำคัญ						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เนื้อหา						
มีความชัดเจนเข้าใจง่ายน่าสนใจ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับระดับชั้น	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สื่อการเรียนการสอน						
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ประหยัดเวลาในการสอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
การวัดและประเมินผล						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย					4.98	มากที่สุด

ตาราง 25 ผลการประเมินค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ จำนวน 6 แผน

คนที่	คะแนนหลัง เรียน	คะแนนก่อน เรียน	คะแนนเพิ่ม	ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละที่ เพิ่มขึ้น
คะแนนเต็มก่อน-หลัง		32			
1	23	12	11	0.5500	55.00
2	30	13	17	0.8947	89.47
3	25	14	11	0.6111	61.11
4	25	15	10	0.5882	58.82
5	28	11	17	0.8095	80.95
6	27	10	17	0.7727	77.27
7	27	14	13	0.7222	72.22
8	30	15	15	0.8824	88.24
9	31	13	18	0.9474	94.74
10	30	12	18	0.9000	90.00
11	23	11	12	0.5714	57.14
12	24	15	9	0.5294	52.94
13	27	16	11	0.6875	68.75
14	27	14	13	0.7222	72.22
15	30	14	16	0.8889	88.89
16	25	13	12	0.6316	63.16
17	25	10	15	0.6818	68.18
18	29	10	19	0.8636	86.36
19	30	18	12	0.8571	85.71
20	29	14	15	0.8333	83.33
21	28	14	14	0.7778	77.78
22	31	12	19	0.9500	95.00
23	32	11	21	1.0000	100.00
24	30	20	10	0.8333	83.33
25	23	15	8	0.4706	47.06
26	24	18	6	0.4286	42.86
27	30	19	11	0.8462	84.62

ตาราง 25 (ต่อ)

คนที่	คะแนนหลัง เรียน	คะแนนก่อน เรียน	คะแนนเพิ่ม	ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละที่ เพิ่มขึ้น
คะแนนเต็มก่อน-หลัง		32			
28	29	11	18	0.8571	85.71
29	24	15	9	0.5294	52.94
30	27	18	9	0.6429	64.29
31	28	18	10	0.7143	71.43
32	29	19	10	0.7692	76.92
33	25	13	12	0.6316	63.16
34	24	14	10	0.5556	55.56
35	25	17	8	0.5333	53.33
ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล				0.7331	73.31

ตาราง 26 ผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความด้วยวิธีของคาร์เวอร์

คนที่	คะแนน		ผ่าน หัวข้อที่ 1	ไม่ผ่าน หัวข้อที่ 1	ผ่าน หัวข้อที่ 2	ไม่ผ่าน หัวข้อที่ 2
	หัวข้อที่ 1	หัวข้อที่ 2				
	คะแนนจุดตัด	16				
	คะแนนเต็ม	32				
1	23	15	✓			✓
2	30	16	✓		✓	
3	25	24	✓		✓	
4	25	17	✓		✓	
5	28	16	✓		✓	
6	27	17	✓		✓	
7	27	20	✓		✓	
8	30	20	✓		✓	
9	31	26	✓		✓	
10	30	18	✓		✓	
11	23	17	✓		✓	
12	24	23	✓		✓	
13	27	14	✓			✓
14	27	21	✓		✓	
15	30	20	✓		✓	
16	25	23	✓		✓	
17	25	24	✓		✓	
18	29	25	✓		✓	
19	30	27	✓		✓	
20	29	16	✓		✓	
21	28	21	✓		✓	
22	31	27	✓		✓	
23	32	25	✓		✓	
24	30	14	✓			✓
25	23	17	✓		✓	
26	24	15	✓			✓
27	30	15	✓			✓

ตาราง 26 (ต่อ)

คนที่	คะแนน		ผ่าน หัวข้อที่ 1	ไม่ผ่าน หัวข้อที่ 1	ผ่าน หัวข้อที่ 2	ไม่ผ่าน หัวข้อที่ 2
	หัวข้อที่ 1	หัวข้อที่ 2				
	คะแนนจุดตัด	16				
	คะแนนเต็ม	32				
28	29	20	✓		✓	
29	24	20	✓		✓	
30	27	27	✓		✓	
31	28	26	✓		✓	
32	29	20	✓		✓	
33	25	13	✓			✓
34	24	24	✓		✓	
35	25	23	✓		✓	
	รวม		35	0	29	6
	สอบผ่านทั้ง 2 หัวข้อ				29	
	ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของคาร์เวอร์				0.83	

ตาราง 27 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียน
เรียงความ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความข้อที่ 1						
1. ข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2. ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3. จำนวนข้อมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4. ความถูกต้องของการใช้ภาษา	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
5. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเรียงความข้อที่ 2						
1. ข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2. ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3. จำนวนข้อมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4. ความถูกต้องของการใช้ภาษา	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
5. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 28 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ในการ
ถาม แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการ
เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้						
1. บรรยากาศในห้องเรียน ขณะเรียนเป็นกันเอง นักเรียน สนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2. นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง และยอมรับฟัง ความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3. นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจที่จะร่วมกันเรียนรู้ เพื่อ ความสำเร็จของกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
4. ครูคอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรม อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
5. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นลำดับ ไม่สับสน และสามารถ ปฏิบัติตามขั้นตอนได้	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
6. กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถ ในการเขียนเรียงความของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
7. นักเรียนได้เรียนรู้และทำงานร่วมกัน โดยเน้นการทำงาน เป็นกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
8. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมเอง โดยครูคอยให้คำแนะนำ และช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ						
9. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
10. นักเรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ จากการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
11. ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการเขียน เรียงความของนักเรียนได้ดีขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
12. นักเรียนสามารถนำกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโน ทัศน์ไปใช้ในชีวิตประจำวันและในวิชาอื่น ๆ ได้	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 29 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การบรรยาย
 ประสิทธิภาพ ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
สาระสำคัญ						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ใน หลักสูตร	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
จุดประสงค์การเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เนื้อหา						
มีความชัดเจนเข้าใจง่ายน่าสนใจ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับระดับชั้น	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สื่อการเรียนการสอน						
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สร้างความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ประหยัดเวลาในการสอน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด

ตาราง 29 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ความ เหมาะสม	แปลผล
	1	2	3			
การวัดและประเมินผล						
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย					4.98	มากที่สุด

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังโน้ตทัศน์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รหัสวิชา ท 21101	รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	ภาคเรียนที่ 1	ปีการศึกษา 2566
เรื่อง การเขียนประโยค		เวลา 1 ชั่วโมง
ผู้สอน นางสาวนัทธมน จันทร์ใส		วันที่สอน .....

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ท 2.1 ม.1/2 เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย
ท 2.1 ม.1/9 มีมารยาทในการเขียน

2. สาระสำคัญ

การเขียนประโยคคือ การนำเอาคำหลาย ๆ คำมาเรียงต่อกันเป็นกลุ่มคำ มีลักษณะเป็นวลีและประโยค อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ทั้งในด้านรูปแบบและความหมาย โดยทั่วไปประโยคประกอบด้วยคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป ที่มีทั้งภาคประธานและภาคแสดง

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ประโยค

3.2 ส่วนประกอบของประโยค

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 ด้านความรู้ (K)

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของประโยคได้
2. นักเรียนสามารถแยกส่วนประกอบของประโยคได้

4.2 ด้านทักษะกระบวนการ (P)

1. นักเรียนสามารถสรุปความหมายและส่วนประกอบของประโยคโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ได้อย่างถูกต้อง

4.3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

1. ปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้

5. สมรรถนะสำคัญ

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

6. ภาระงาน/ชิ้นงาน

6.1 ใบงานที่ 1 แผนผังมโนทัศน์เรื่องประโยค

6.2 แบบฝึกหัดที่ 1 ประโยค

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นเตรียม

1. ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยคละความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน ในอัตราส่วน (1:2:1) กลุ่มละ 4 คน และให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของตนเอง (5 นาที)

2. ผู้สอนสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประโยค (5 นาที)

ผู้สอน : นักเรียนบอกได้หรือไม่ว่าประโยคมีความหมายว่าอย่างไร

นักเรียน 1 : ประโยคหมายถึงข้อความที่มีใจความสมบูรณ์

นักเรียน 2 : ประโยคหมายถึงข้อความที่ชัดเจน รู้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน

ผู้สอน : นักเรียนรู้หรือไม่ว่าประโยคมีส่วนประกอบทั้งหมดกี่ส่วน อะไรบ้าง

นักเรียน 1 : มี 3 ส่วน คือ ประธาน กริยา กรรม

นักเรียน 2 : มี 2 ส่วน คือ ประธาน กริยา

ขั้นสอน

3. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ประโยค โดยให้นักเรียนศึกษาร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม จากนั้นผู้สอนถามคำถามกระตุ้นความคิด เพื่อให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญของใบความรู้ ดังนี้ (15 นาที)

- ประโยคคืออะไร

- ส่วนประกอบของประโยคมีอะไรบ้าง

ขั้นทำงานกลุ่มโดยใช้แผนผังมโนทัศน์

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปสาระสำคัญของใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ประโยค และบันทึกลงในใบงานที่ 1 แผนผังมโนทัศน์เรื่อง ประโยค (10 นาที)

ชั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

5. ผู้สอนสุ่มนักเรียน 1 – 2 กลุ่ม ออกมานำเสนอผลงาน (ใบงานที่ 1 แผนผังมโนทัศน์ เรื่องประโยค) โดยผู้สอนทำหน้าที่อธิบายเพิ่มเติมเสริมความรู้ให้สมบูรณ์ชัดเจน (10 นาที)
6. นักเรียนแต่ละคนทำงานเดี่ยว ได้แก่ แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่อง ประโยค (5 นาที)
7. ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกหัดที่ 1 เรื่อง ประโยค (5 นาที)
8. ผู้สอนจัดลำดับกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด 3 ลำดับแรก (2 นาที)

ชั้นสรุปบทเรียนและอภิปรายผลการทำงาน

8. นักเรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปบทเรียน และร่วมกันอภิปรายผลการทำงานกลุ่ม (3 นาที)

8. สื่อการสอน/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการสอน

- ใบความรู้ที่ 1 เรื่องประโยค
- ใบงานที่ 1 แผนผังมโนทัศน์เรื่องประโยค (งานกลุ่ม)
- แบบฝึกหัดที่ 1 ประโยค (งานเดี่ยว)

แหล่งการเรียนรู้

- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

9. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ (K) 1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของประโยคได้ 2. นักเรียนสามารถแยกส่วนประกอบของประโยคได้	- ตรวจ ใบงานที่ 1 แบบฝึกหัดที่ 1 ประโยค	- เฉลย แบบฝึกหัดที่ 1 ประโยค	นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดที่ 1 ประโยค ได้ถูกต้อง โดยตอนที่ 1 ตอบถูก 1 ข้อ ตอนที่ 2 ตอบถูก 3 ข้อขึ้นไป ตอนที่ 3 ตอบถูก 6 ข้อขึ้นไป
ด้านทักษะกระบวนการ (P) 1. นักเรียนสามารถสรุปความหมายและส่วนประกอบของประโยคโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ได้อย่างถูกต้อง	- ตรวจ ใบงานที่ 1 แผนผังมโนทัศน์ เรื่อง ประโยค	- แบบประเมิน ใบงานที่ 1 แผนผังมโนทัศน์ เรื่อง ประโยค	นักเรียนสามารถทำใบงานที่ 1 แผนผังมโนทัศน์ เรื่อง ประโยคได้ถูกต้อง ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) 1. ปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้	- การสังเกต พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกต	นักเรียนมีพฤติกรรมในระดับดีขึ้นไป

บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดการเรียนรู้

- นักเรียนที่ **ผ่าน** จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้(K) มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ด้านทักษะกระบวนการ(P) มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ด้านเจตคติ(A) มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

- นักเรียนที่ **ไม่ผ่าน** จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้(K) มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ..... ได้แก่

.....

ด้านทักษะกระบวนการ(P) มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ..... ได้แก่

.....

ด้านเจตคติ(A) มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ..... ได้แก่

.....

- นักเรียนมีความสามารถในสมรรถนะที่กำหนด จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

- นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่กำหนด จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

- นักเรียนมีความสามารถพิเศษ ได้แก่

1).....

2).....

แนวทางการพัฒนา / ส่งเสริม

.....

- ปัญหาอุปสรรค(ถ้ามี)

.....

- ข้อเสนอแนะ(ถ้ามี)

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวนันทมน จันทร์ใส)

(วันที่).....

ใบความรู้ที่ 1 ประโยค

ความหมายของประโยค

ประโยค คือ ข้อความที่ใช้สื่อสารกันทั่วไป โดยการนำเอาคำหลาย ๆ คำมาเรียงต่อกันเป็นกลุ่มคำ มีลักษณะเป็นวลีและประโยคอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ทั้งในตำแหน่งรูปแบบและความหมาย

เช่น คุณตาเก็บมะม่วงมาให้คุณแม่
บ้านของน้ำรินมี 2 ชั้น
บ่อน้ำในสวนของคุณลุงมีปลาหลากหลายสายพันธุ์
ร้านกาแฟที่บ้านเราทำขนมอร่อยมาก

ส่วนประกอบของประโยค

สารที่ใช้สื่อสารกันส่วนมากจะพูดและเขียนเป็นประโยคหรือวลี ประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่ ภาคประธาน และภาคแสดง

ภาคประธาน ได้แก่ ส่วนที่เป็นผู้กระทำ อาจมีส่วนขยายหรือไม่มีก็ได้ เช่น

- โรงเรียนเม็ญรัมย์หาราชวิทยาคมตั้งอยู่ที่ตำบลนางแล จังหวัดเชียงราย
- นักเรียนชั้น ม.6 ปีนี้ สอบติดคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 10 คน

ภาคแสดง ได้แก่ ส่วนที่บอกอาการหรือสภาพของประธาน อาจมีส่วนขยายหรือไม่มีก็ได้ ส่วนขยายอาจเป็นคำ วลี หรือประโยคก็ได้ เช่น

- นกร้องเสียงไพเราะ
- ครอบครัวของหนูหนีย้ายไปอยู่บ้านใหม่ซึ่งสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ใบงานที่ 1 แผนผังมโนทัศน์ เรื่อง ประโยค

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้จากใบความรู้ที่ 1 ประโยค และเขียนสรุปความรู้ใหม่รูปแบบแผนผังมโนทัศน์

ชื่อกลุ่ม..... ชั้น.....

เกณฑ์การประเมินผล : ใบงานที่ 1 แผนผังมโนทัศน์เรื่องประโยค

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหา	สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ตรงประเด็นทุกส่วน และปรากฏคำสำคัญครบถ้วน	สรุปความรู้ได้ แต่ขาดไป 1 ประเด็น หรือ ขาดคำสำคัญไป 1 - 2 คำ	สรุปความรู้ได้ แต่ขาดไป 2 ประเด็น หรือ ขาดคำสำคัญไป 3 - 4 คำ	สรุปความรู้ได้ แต่ขาดไป 3 ประเด็น หรือ ขาดคำสำคัญเกิน 4 คำ	ไม่สามารถสรุปความรู้ได้
2. จำนวนภาษา	- จำนวนภาษาสุภาพ สละสลวย - ใช้ถ้อยคำเหมาะสมทุกแห่ง - สื่อความหมายถูกต้อง ชัดเจน - มีการลำดับความที่ชัดเจน	- จำนวนภาษาสุภาพ - ใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม ไม่เกิน 1 - 2 แห่ง - การลำดับความชัดเจน	- จำนวนภาษาสุภาพ - ใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม ไม่เกิน 3 - 4 แห่ง - การลำดับความชัดเจน	- จำนวนภาษาไม่สุภาพ - ใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม ไม่เกิน 5 - 6 แห่ง - การลำดับความชัดเจน	- จำนวนภาษาไม่สุภาพ - ใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม เกิน 6 แห่ง - การลำดับความไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสิน

9 - 10	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
7 - 8	คะแนน	หมายถึง	ดี
5 - 6	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
ต่ำกว่า 5	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่ .....

แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องประโยค

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

จงบอกความหมายของประโยคตามความเข้าใจของนักเรียน

.....

.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกส่วนประกอบของประโยคต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง นภาพรเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงราย

ภาคประธาน : นภาพร

ภาคแสดง : เดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงราย

1. คุณครูภาษาไทยกำลังสอนเรื่องนิราศภูเขาทอง

ภาคประธาน : .....

ภาคแสดง : .....

2. บ้านสีฟ้าหลังนั้นอยู่ใกล้กับบ้านของมานี

ภาคประธาน : .....

ภาคแสดง : .....

3. ฟุ่งแกะกำลังเล็มหญ้าอยู่ใกล้เนินเขา

ภาคประธาน : .....

ภาคแสดง : .....

4. เพื่อนชวนฉันไปเที่ยวห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ที่เพิ่งเปิดตัวได้ 3 สัปดาห์

ภาคประธาน : .....

ภาคแสดง : .....

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนประโยคจำนวน 8 ประโยค โดยใช้ปากกาสีแดงเขียนส่วนที่เป็นภาคประธาน และใช้ปากกาสีน้ำเงินเขียนส่วนที่เป็นภาคแสดง

ตัวอย่าง พ่อของฉันปลูกต้นทุเรียนที่สวนหลังบ้าน

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

7. ....

8. ....

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยแบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องประโยค

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

จงบอกความหมายของประโยคตามความเข้าใจของนักเรียน

ประโยค หมายถึง การนำเอาคำหลาย ๆ คำมาเรียงต่อกันเป็นกลุ่มคำ มีลักษณะเป็นวลีและประโยคอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ทั้งในด้านรูปแบบและความหมาย

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกส่วนประกอบของประโยคต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง นภาพรเดินทางมาห้องเที่ยวที่จังหวัดเชียงราย

ภาคประธาน : นภาพร

ภาคแสดง : เดินทางมาห้องเที่ยวที่จังหวัดเชียงราย

1. คุณครูภาษาไทยกำลังสอนเรื่องนิราศภูเขาทอง

ภาคประธาน : คุณครูภาษาไทย

ภาคแสดง : กำลังสอนเรื่องนิราศภูเขาทอง

2. บ้านสีฟ้าหลังนั้นอยู่ใกล้กับบ้านของมานี

ภาคประธาน : บ้านสีฟ้าหลังนั้น

ภาคแสดง : อยู่ใกล้กับบ้านของมานี

3. ผึ้งเกาะกำลังเล็มหญ้าอยู่ใกล้เนินเขา

ภาคประธาน : ผึ้งเกาะ

ภาคแสดง : กำลังเล็มหญ้าอยู่ใกล้เนินเขา

4. เพื่อนชวนฉันไปเที่ยวห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ที่เพิ่งเปิดตัวได้ 3 สัปดาห์

ภาคประธาน : เพื่อน

ภาคแสดง : ชวนฉันไปเที่ยวห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ที่เพิ่งเปิดตัวได้ 3 สัปดาห์

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนประโยคจำนวน 8 ประโยค โดยใช้ปากกาสีแดงเขียนส่วนที่เป็นภาคประธาน และใช้ปากกาสีน้ำเงินเขียนส่วนที่เป็นภาคแสดง

ตัวอย่าง พ่อของฉันปลูกต้นทุเรียนที่สวนหลังบ้าน

1. ....ก็อยู่กับตุลพิษใจของครูผู้สอน.....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

วัน เดือน ปี ที่ประเมิน.....

กลุ่ม ที่	ชื่อกลุ่ม	ความ ร่วมมือ				ขั้นตอน การทำงาน				การแสดง ความ คิดเห็น				ความ รับผิดชอบ				รวม
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การประเมินผล : สังเกตพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. ความร่วมมือ	สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมมือกันทำงาน มีการประสานงานที่ดี เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นมีส่วนร่วมในกิจกรรม ตลอดเวลาในการนำเสนอ	สมาชิกในกลุ่มทุกคน ร่วมมือกันทำงานเป็นส่วนใหญ่ มีการประสานงานที่ดี เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมบางช่วงของการนำเสนอ	สมาชิกในกลุ่มทุก คนทำงานที่ได้รับมอบหมายแต่ยังขาดการประสานงานในกลุ่ม เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่นมีส่วนร่วมใน ช่วงของการนำเสนอ	สมาชิกในกลุ่มบางคนไม่ทำงานกลุ่ม ขาดการประสานงาน สมาชิกกลุ่มอื่นไม่มีโอกาสเข้าร่วม กิจกรรม ในช่วงของการนำเสนอ
2. ขั้นตอนการทำงาน	สมาชิกในกลุ่มมีการกำหนด ขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนตั้งแต่เริ่มทำงานจนกระทั่งเห็นผลงาน สมบูรณ์	กำหนดขั้นตอนการทำงาน ค่อนข้างชัดเจน ตั้งแต่เริ่มทำงาน จนกระทั่งเห็น ผลงานสมบูรณ์	กำหนดขั้นตอนการทำงานแต่ยังมี ความสำเร็จของงานไม่ค่อย สมบูรณ์	กำหนด ขั้นตอนการทำงานไม่ชัดเจน ทำให้ผลงานไม่สมบูรณ์
3. การแสดงความ คิดเห็น	สมาชิกทุกคน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น	สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมกัน แสดงความคิดเห็น	สมาชิกมากกว่าครึ่งร่วมกันแสดงความคิดเห็น	สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ ในการแสดงความคิดเห็น
4. ความรับผิดชอบ	สมาชิกทุกคน ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนงานสำเร็จ	สมาชิกส่วนใหญ่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจน	สมาชิกบางคน เลี่ยงงาน ไม่ทำตามที่ได้รับ มอบหมายงาน	สมาชิกไม่มีความ รับผิดชอบ ทำให้งานไม่

รายการ ประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
สมบูรณ์ทันเวลา	เสร็จสิ้น	เสร็จแต่ไม่ค่อย	บรรลุ	
	สมบูรณ์	สมบูรณ์	เป้าหมาย	

เกณฑ์การตัดสิน

14 – 16 คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
11 – 13 คะแนน	หมายถึง	ดี
8 – 10 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
ต่ำกว่า 8 คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ

เกณฑ์การประเมินผลความสามารถในการเขียนเรียงความ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. องค์ประกอบของเรียงความ			องค์ประกอบของ	ขาด	ขาด
1.1 ส่วนนำ			เรียงความ	องค์ประกอบของ	องค์ประกอบของ
1.2 ส่วนเนื้อเรื่อง			ครบ 3	เรียงความ 1	เรียงความ 2
1.3 ส่วนสรุป			องค์ประกอบ	องค์ประกอบ	องค์ประกอบ
2. การตั้งชื่อเรื่อง			ตั้งชื่อเรื่องได้	ตั้งชื่อเรื่องได้	ตั้งชื่อเรื่องได้
2.1 มีชื่อเรื่อง			ตามเกณฑ์	ตามเกณฑ์ 2	ตามเกณฑ์ 1
2.2 ชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเรียงความ			ครบ 3 ข้อ	ข้อ	ข้อ
2.3 ใช้คำ วลี ประโยคหรือข้อความที่ถูกต้องตามหลักภาษา					
3. การเขียนส่วนนำ	เขียน	เขียน	เขียนส่วนนำ	เขียนส่วนนำ	เขียนส่วนนำ
3.1 มีการปูเรื่องให้ผู้อ่านสนใจของผู้อ่าน	ส่วนนำ	ส่วนนำ	ได้ตาม	ได้ตาม	ได้ตาม
3.2 เนื้อหาดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน	ได้ตาม	นำได้	เกณฑ์ 3 ข้อ	เกณฑ์ 2 ข้อ	เกณฑ์ 1 ข้อ
3.3 เนื้อหาในส่วนนำต้องไม่ซ้ำกับสรุป	เกณฑ์	ตาม			
3.4 มีเทคนิคที่น่าสนใจในการเขียนส่วนนำ	ครบ 5	เกณฑ์			
3.5 ความยาวประมาณร้อยละ 20 ของเรียงความ	ข้อ	4 ข้อ			
4. การเขียนเนื้อเรื่อง	เขียน	เขียน	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ	เขียนเนื้อ
4.1 เนื้อหาเป็นข้อเท็จจริง และแสดงเหตุผลอย่างสมเหตุสมผล	เนื้อ	เนื้อ	เรื่องได้ตาม	เรื่องได้ตาม	เรื่องได้ตาม
4.2 ลำดับความ	เรื่องได้	เรื่อง	เกณฑ์ 3 ข้อ	เกณฑ์ 2 ข้อ	เกณฑ์ 1 ข้อ
	ตาม	ได้ตาม			
	เกณฑ์	เกณฑ์			

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
สอดคล้องและต่อเนื่อง	ครบ 5	4 ข้อ			
4.3 มีใจความสำคัญ	ข้อ				
ปรากฏในแต่ละย่อหน้า					
4.4 ยกตัวอย่างและ					
อ้างอิงได้อย่างเหมาะสม					
4.5 ความยาวประมาณ					
ร้อยละ 60 ของเรียงความ					
5. การเขียนสรุป	เขียน	เขียน	เขียนสรุปได้	เขียนสรุปได้	เขียนสรุปได้
5.1 เนื้อหาสัมพันธ์กับ	สรุปได้	สรุปได้	ตามเกณฑ์ 3	ตามเกณฑ์ 2	ตามเกณฑ์ 1
เนื้อเรื่อง	ตาม	ตาม	ข้อ	ข้อ	ข้อ
5.2 ไม่นำเสนอประเด็น	เกณฑ์	เกณฑ์			
ใหม่ที่ไม่เกี่ยวข้อง	ครบ 5	4 ข้อ			
5.3 เนื้อหาไม่ซ้ำกับส่วน	ข้อ				
นำ					
5.4 มีเทคนิคที่น่าสนใจ					
ในการเขียนสรุป					
5.5 ความยาวประมาณ					
ร้อยละ 20 ของเรียงความ					
6. การใช้ภาษา			ใช้ภาษาได้	ใช้ภาษาได้	ใช้ภาษาได้
6.1 ใช้ถ้อยคำถูกต้อง			ตามเกณฑ์	ตามเกณฑ์ 2	ตามเกณฑ์ 1
สละสลวย			ครบ 3 ข้อ	ข้อ	ข้อ
6.2 ใช้ประโยคสื่อ					
ความหมายได้					
6.3 วันวรรคตอนได้					
ถูกต้อง ไม่ฉีกคำ					
7. ลักษณะของเนื้อความ			เขียน	เขียน	เขียน
7.1 เนื้อความมีเอกภาพ			เรียงความได้	เรียงความได้	เรียงความได้
7.2 เนื้อความมีสารัตถ			ตามเกณฑ์	ตามเกณฑ์ 2	ตามเกณฑ์ 1

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
ภาพ			ครบ 3 ข้อ	ข้อ	ข้อ
7.3 เนื้อความมี สัมพันธภาพ					
8. การเขียนสะกดคำ (เขียนผิดซ้ำ นับเป็น 1 คำ)			เขียนถูกต้อง ทุกคำ	เขียนผิด 1-2 คำ	เขียนผิด 3 คำขึ้นไป
9. ความเป็นระเบียบ เรียบร้อย				เขียนได้ตาม เกณฑ์ครบ 2 ข้อ	เขียนได้ตาม เกณฑ์ 1 ข้อ
9.1 เขียนตัวอักษรอ่าน ง่าย					
9.2 สะอาดเรียบร้อย					

การแปลผลการประเมิน

เกณฑ์ของระดับคะแนน	คะแนนการเขียนเรียงความ (คะแนนเต็ม 32 คะแนน)	การแปลผล
ร้อยละ 75 - 100	24-32	ดีมาก
ร้อยละ 50-74	16-23	ดี
ร้อยละ 25 - 49	8-15	พอใช้
ร้อยละ 0-24	0-7	ปรับปรุง

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับ แผนผังมโนทัศน์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำผลการตอบของนักเรียนไปใช้ประโยชน์ในการวิจัย การตอบคำถามของนักเรียนไม่มีค่าตอบถูกหรือผิด และไม่ส่งผลเสียใด ๆ ต่อนักเรียน ทั้งสิ้น ให้นักเรียนพิจารณาและตัดสินใจด้วยตนเอง
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน ตอนที่ 1 มีทั้งหมด 12 ข้อ เป็นแบบมาตรา ประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจ ปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุด โดยมีค่าคะแนน ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	ค่าคะแนน
พึงพอใจมากที่สุด	5
พึงพอใจมาก	4
พึงพอใจปานกลาง	3
พึงพอใจน้อย	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	1

ตอนที่ 2 คือข้อเสนอนแนะเพิ่มเติม

3. แบบสอบถามประกอบด้วย ความคิดเห็น 3 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตาราง
ที่ตรงกับความพึงพอใจของนักเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจของนักเรียน				
		5	4	3	2	1
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้						
1	บรรยากาศในห้องเรียน ขณะเรียนเป็น กันเอง นักเรียนสนุกสนานในการปฏิบัติ กิจกรรมทุกขั้นตอน					
2	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของ ตนเอง และยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ เพื่อนในกลุ่ม					
3	นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจที่จะ ร่วมกันเรียนรู้ เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม					
4	ครูคอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการ ปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
5	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นลำดับ ไม่ สับสน และสามารถปฏิบัติตามขั้นตอน ได้					
6	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมและ พัฒนาความสามารถในการเขียน เรียงความของนักเรียน					
7	นักเรียนได้เรียนรู้และทำงานร่วมกัน โดย เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม					
8	นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมเอง โดยครู คอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือ เมื่อ นักเรียนมีปัญหา					

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจของนักเรียน				
		5	4	3	2	1
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ						
9	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม					
10	นักเรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
11	ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนได้ดีขึ้น					
12	นักเรียนสามารถนำกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและในวิชาอื่น ๆ ได้					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นัทธมน จันทรใส
วัน เดือน ปี เกิด	4 มีนาคม 2539
สถานที่เกิด	เชียงราย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2562 กศ.บ. (ภาษาไทย), มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก
ที่อยู่ปัจจุบัน	36 ม.3 ต.รอบเวียง อ.เมือง จ.เชียงราย 57000
รางวัลที่ได้รับ	-

